

duurzaam

Zwin

Antwoordnota

**op de Inspraak
Kennisgeving / Startnotitie**

**INTERNATIONAAL MILIEUEFFECTRAPPORT
OVER STRUCTURELE MAATREGELEN VOOR
HET DUURZAAM BEHOUD EN DE UITBREIDING VAN
HET ZWIN ALS NATUURLIJK INTERGETIJDENGEBIED**

SAMENLEVEN MET DE ZEE

Colofon

Publicatie :

In Vlaanderen : Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling Kust
In Nederland : Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Initiatiefnemers :

Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling Kust
Provincie Zeeland

Studiebureau:

Resource Analysis

Redactie:

Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling Kust
Provincie Zeeland

Eindredactie en lay-out:

EcoConsult b.v.b.a

Verantwoordelijke uitgever:

Ir. Bernard De Putter, Algemeen Directeur Afdeling Kust

Depotnummer:

D/2007/3241/270

Publicatie:

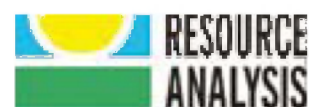
November 2007

Vlaamse overheid

AFDELING KUST

Antwoordnota

**op de Inspraak
Kennisgeving / Startnotitie**

**INTERNATIONAAL MILIEUEFFECTRAPPORT
OVER STRUCTURELE MAATREGELEN VOOR
HET DUURZAAM BEHOUD EN DE UITBREIDING VAN
HET ZWIN ALS NATUURLIJK INTERGETIJDENGEBIED**

Inhoud

1. Leeswijzer	5
2. Inleiding	7
3. Inspraakreacties: per deelreactie gesorteerd op thema	9
3.1 Thema: probleemstelling	11
3.2 Thema: juridisch kader & procedure	20
3.3 Thema: projectbeschrijving & alternatieven	38
3.4 Thema: milieueffecten - algemeen	87
3.5 Thema: milieueffecten - bodem en water	90
3.6 Thema: milieueffecten - lucht	115
3.7 Thema: milieueffecten - geluid	116
3.8 Thema: milieueffecten - fauna en flora	117
3.9 Thema: milieueffecten - gezondheidsaspecten	129
3.10 Thema: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie	131
3.11 Thema: sociaal - economische effecten	151
3.12 Thema: sociaal - economische effecten - kosten	152
3.13 Thema: sociaal - economische effecten - waardering van economische activiteiten	162
3.14 Thema: overig	176

Bijlagen:

Bijlage 1 : Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffectenrapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van Het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied	181
---	-----

Bijlage 2: Woordenlijst	214
-------------------------	-----

1. Leeswijzer

Voor u ligt de antwoordnota op de inspraakreacties die werden gegeven op de Kennisgeving/Startnotitie voor het ZWIN.

In Nederland wordt deze antwoordnota uitgebracht door het bevoegd gezag, namelijk het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. In Vlaanderen gebeurt dit door de initiatiefnemer, de afdeling Kust van het agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust. De antwoordnota is opgemaakt met behulp van de opdrachtgevers: de Provincie Zeeland in Nederland en de afdeling Kust van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust in Vlaanderen.

WAT KUNT U VAN DE NOTA VERWACHTEN?

In deze nota leest u de inspraakreacties en op welke wijze de reactie zal worden verwerkt. Uit de reacties zijn de hoofdopmerkingen verzameld. Vragen en opmerkingen zijn gesorteerd op thema. In een aantal reacties zijn namelijk dezelfde of nagenoeg dezelfde vragen gesteld. In totaal werden er 14 thema's onderscheiden waarrond er vragen en reacties werden ingesproken. Elk thema is aangegeven met een aparte kleur.

De thema's zijn:

- Probleemstelling
- Juridisch kader & procedure
- Projectbeschrijving & alternatieven
- Milieueffecten - algemeen
- Milieueffecten - bodem en water
- Milieueffecten - lucht
- Milieueffecten - geluid
- Milieueffecten - fauna en flora
- Milieueffecten - gezondheidsaspecten
- Milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie
- Sociaal - economische effecten
- Sociaal - economische effecten - kosten
- Sociaal - economische effecten - waardering van economische activiteiten
- Overig

HOE VINDT U ANTWOORD OP UW REACTIE?

In bijlage 1 van de antwoordnota treft u de integrale tekst van de Richtlijnen aan die de bevoegde gezagen aan de initiatiefnemers hebben overgemaakt.

Hierin treft u in de subbijlage 2 een overzicht van de instanties en personen die op de Kennisgeving/Startnotitie hebben gereageerd. Het is mogelijk dat u als inspreker op verschillende plaatsen antwoord op uw reactie vindt, afhankelijk van de samenvoeging van de thema's.

Bijlage 2 is een verklarende lijst met afkortingen die in de antwoordnota voorkomen.

2. Inleiding

Wat vooraf ging

De procedure ging van start met de publicatie van de Kennisgeving/Startnotitie met als titel 'Internationaal Milieu Effectenrapport over structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en uitbreiding van het ZWIN als natuurlijk intergetijdengebied'.

In de Kennisgeving/Startnotitie van het MER. van 13 februari 2007 werden mogelijk significante effecten voor de disciplines bodem en water, fauna en flora, lucht, geluid, mens (gezondheid, mobiliteit, educatie en recreatie) en landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie benoemd. Verder werd de methodologie voor het bepalen van de ernst van de effecten per discipline weergegeven. Meer concreet werd een beoordelingskader en wijze van impactbepaling voor elke discipline vastgesteld. Ook werd een methodologie voor het bepalen van de sociaal-economische effecten voorgesteld. Tenslotte werd ook aangegeven of en hoe de keuze van een meest milieuvriendelijk alternatief zal worden gemaakt en hoe het voorkeursalternatief zal worden ontwikkeld.

De Kennisgeving/Startnotitie is te beschouwen als een uitnodiging aan alle betrokkenen om mee te denken over de gewenste inhoud van het milieueffectrapport. Iedere betrokkene werd daarbij uitgenodigd om eventuele reacties kenbaar te maken. De Kennisgeving/Startnotitie lag gedurende 6 weken ter inzage bij de gemeenten die gelegen zijn in het studiegebied, nl. de gemeenten Knokke-Heist en Sluis, en kon ook via diverse websites op het internet worden geraadpleegd. Tijdens een inspraakavond op 13 maart 2007 in het Ledeltheater te Oostburg werd eveneens de mogelijkheid geboden om in te spreken. Het inspraakpunt 'Verkeer en Waterstaat' heeft de ontvangen reacties geregistreerd en gebundeld. De inspraakperiode (ter inzagelegging) heeft gelopen van 13 februari 2007 tot en met 26 maart 2007.

Herkomst van de reacties

In totaal hebben 45 insprekers reacties gegeven gedurende de inspraaktermijn. 24 van de 45 insprekers waren afkomstig van de Vlaamse zijde, 21 van de insprekers waren afkomstig van de Nederlandse zijde. Onderstaande tabel geeft een nader inzicht in de oorsprong van de verschillende inspraakreacties.

Categorie	Reacties
Individuele sprekers	21
Recreatieve bedrijven	3
Landbouwers	3
Landbouworganisaties	3
Gemeentelijke overheden	3
Overige overheden	4
Natuur- en milieuorganisaties	3
Belangenorganisaties	2
Polder en waterschap	3
Totaal	45

De initiatiefnemers en de projectorganisatie willen hierbij iedere inspreker bedanken voor hun reactie, die zonder uitzondering van zeer hoogstaand niveau zijn.

3. *Inspraakreacties*

gesorteerd op thema m.b.v. kleuren

3.1 Thema: probleemstelling

3.2 Thema: juridisch kader & procedure

3.3 Thema: projectbeschrijving & alternatieven

3.4 Thema: milieueffecten - algemeen

3.5 Thema: bodem en water

3.6 Thema: lucht

3.7 Thema: geluid

3.8 Thema: fauna en flora

3.9 Thema: milieueffecten - gezondheidsaspecten

3.10 Thema: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

3.11 Thema: sociaal - economische effecten

3.12 Thema: sociaal - economische effecten - kosten

3.13 Thema: sociaal - economische effecten - waardering
van economische activiteiten

3.14 Thema: overig

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender

Registratienummer: 2
J. Schijve
Markt 18
4525 AD RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

In de laatste alinea van p.20 stelt de startnotitie dat er in de laatste 50 jaar in de Westerschelde ruim 1250 ha ingepolderd zijn. Dat lijkt niet juist, maar wilt u aangeven waar die 1250 ha gelegen zijn? En welke natuurwaarden daar door zijn verkregen?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Na 1960 is nog ca. 1250 ha van de Westerschelde ingepolderd (o.a. de slikken en schorren van Ossendrecht in het oosten). Deze inpolderingen hadden tot doel om grote infrastructurele werken te kunnen uitvoeren, zoals de aanleg van de Sloe-haven (Kaloot), de Schelde-Rijn verbinding (slikken en schorren van Ossendrecht) en de uitbreiding van DOW (Mosselbanken). Zo staat in het Natuurprogramma Westerschelde door Ministerie van LNV (2005) vermeld.

Afzender

Registratienummer: 4
M. Zandberg (Stichting Duinbehoud)
Postbus 664
2300 AR LEIDEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Een eerste algemene indruk is, dat de startnotitie een goed beeld schetst van de problematiek betreffende het duurzaam behoud van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied. In de startnotitie wordt duidelijk dat er structurele maatregelen noodzakelijk zijn om het Zwin ook op langere termijn te behouden als internationaal waardevol natuurgebied. Ook de onderbouwing van de startnotitie met vooronderzoek getuigt van een degelijke aanpak.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender

Registratienummer: 5
M.A. Hemminga (Stichting Het Zeeuwse Landschap)
Postbus 25
4450 AA HEINKENSZAND

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

In de startnotitie wordt een goed beeld van de verzandingproblematiek van het Zwin geschetst. Deze ontwikkeling vormt al jaren een groot aandachtspunt van de Internationale Zwincommissie, waarvan de Stichting deel uitmaakt. Thans doet zich de mogelijkheid voor om dit probleem structureel aan te pakken, en tevens het Zwin als getijdengebied aanzienlijk te vergroten, middels de beleidsvoorstellen verwoord in de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium. De Stichting ondersteunt van harte een herinrichting en vergroting van het Zwin. Intergetijdengebied is een habitat met hoge natuurwaarden en zeer kenmerkend voor Zeeland. Echter het areaal hiervan in het Deltagebied is de laatste decennia sterk afgenomen, en neemt nog steeds af. Intergetijdengebied in de vorm van een slufteergebied met overgangssituaties naar duinhabitats, zoals in het Zwin, heeft op Europese schaal gezien, een hogere zeldzaamheidswaarde. De voor het Zwin voorgestelde herstel- en uitbreidingsmaatregelen worden gewenst en terecht geacht. Naast de bijzondere natuur- en landschapswaarden van een vergroot Zwin, zal dit nieuwe en dynamische kustlandschap ook een sterke impuls voor de belevingswaarde van deze regio en dus dag- en verblijfsrecreatie betekenen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender	
Registratienummer: 12 J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement) Noordstraat 62 4525 AB RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 9)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Men schildert het gehele project af als de resultante van een beslissing van de Nederlandse en de Vlaamse regeringen. Is dit MER of deze startnotitie dan geen volksverlakkerij, of dient de overheid misschien haar eigen wetten niet te respecteren? De indruk wordt alleszins gewekt dat de bevolking eigenlijk niets meer te zeggen heeft binnen deze materie en dat het MER er alleen komt omdat die vervelende wetgeving er nu eenmaal is.	De Kennisgeving/Startnotitie van het internationaal milieueffectrapport (MER) voor het Zwin geeft een beschrijving van de manier waarop de studie van de milieueffecten tengevolge van de geplande maatregelen zal worden uitgevoerd. Een Kennisgeving/Startnotitie met de bijbehorende inspraakprocedure is juist een uitnodiging aan betrokkenen om mee te denken over de gewenste inhoud van het milieueffectrapport (MER).
Afzender	
Registratienummer: 12 J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement) Noordstraat 62 4525 AB RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 11)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Zoals nu voorgesteld is er ernstige twijfel over het feit dat de geplande vergroting van het Zwin daadwerkelijk het verzandingprobleem zal oplossen. Was dat ooit niet de hoofdbekommernis?	In het MER zullen de effecten van verschillende ingrepen onderzocht worden die tot doel hebben de geomorfologische processen te beïnvloeden om de verzanding en aanslibbing van het Zwin tegen te gaan. Ook zal worden aangegeven op welke wijze keuzes in de begrenzing, ontwerp en inrichting van het gebied bijdragen aan het behoud en herstel van het intergetijdengebied en welke bijstellingen in de toekomst (door beheer en onderhoud) mogelijk zijn om optimaal aan de opgenomen doelstellingen te blijven voldoen.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender	
Registratienummer: 13 J.P. De Winne Kanaalweg 2 4525 NA RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Onder verwijzing naar het schrijven d.d. 14 februari 2007 van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland aan het kabinet. Met daarin de volgende onduidelijkheden: - Kan nieuwe natuur buiten het Scheldegebied worden gezocht? - Moet de nieuwe natuur precies aan dezelfde normen voldoen als de natuur die verloren is gegaan? - Hoe rekening te houden met de brede maatschappelijke weerstand? - Er is tegenstelling tussen het uitgangspunt van vrijwilligheid en de onteigening via de Rijksprojectenprocedure. Wordt gesteld dat deze MER procedure in feite moet worden gestopt c.q. moet worden uitgesteld. Naar aanleiding van de uitkomsten van de zoektocht naar alternatieven door de commissie Maljers, heeft Gedeputeerde Staten besloten dat er een studie zal worden verricht naar de mogelijkheid om in een gebied van 100 ha. op Nederlands grondgebied zoute estuariene natuur aan te leggen middels een verbinding met het Zwin. Hierbij gaat het om een gebied in het oostelijk deel van de Willem-Leopoldpolder, de Versche polder en de Zwinpolder, waarbij gebruik gemaakt wordt van natuurgronden welke reeds in het bezit zijn van de overheid. Het oostelijk deel van de Willem-Leopoldpolder grenst vrijwel direct aan het bestaande Zwin en het is dan ook niet meer dan logisch dat het onderzoek met betrekking tot dit deel bij het voorliggende MER wordt betrokken.	De onduidelijkheden waar u op wijst, worden in de brief van de minister van LNV aan de Tweede Kamer van 27 april 2007 voor een belangrijk deel verduidelijkt. Uitgangspositie van de provincie is en blijft vrijwilligheid van grondverwerving. De uitvoering van de Rijksprojectenprocedure is een verantwoordelijkheid van het Rijk. Met het uitbrengen van de Richtlijnen door de bevoegde gezagen is feitelijk aangegeven dat de kaders voor dit project duidelijk en consistent zijn en dat de m.e.r-studie kan aanvangen. Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties: Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlakte beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlakte met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zouden via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)

Er is geen duidelijke relatie gelegd tussen de projectdoelstelling en het besluit van de bewindslieden zoals vastgelegd in de Ontwikkelingsschets 2010. Het besluit van de bewindslieden dient expliciet en als uitgangspunt te worden opgenomen in de projectdoelstelling. Dit is relevant voor het MER omdat het besluit inhoudelijke randvoorwaarden aan de alternatieven stelt, zoals een evenwichtige aandacht voor natuurontwikkeling, landbouw, recreatie, etc. Indien de besluiten van de bewindslieden niet als uitgangspunt wordt genomen valt de grondslag voor het project weg. In de onderbouwing van het creëren van natuurlijkheid vanuit Nederland wordt opgemerkt dat de wijze van inrichten van natuurgebieden, die tevens voordeel opleveren voor andere functies zoals bijvoorbeeld recreatie, de voorkeur genieten. Wij stellen vast dat bij de uitgangspunten van alternatief 1 en 2 en hun varianten in deze startnotitie totaal wordt voorbij gegaan aan deze doelstelling. Om aan deze doelstelling te voldoen dient er bij een eventuele verplaatsing van bedrijven en of woningen in eerste instantie worden gezocht naar alternatieve locaties binnen of zoveel mogelijk aansluitend op het projectgebied.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het project heeft een tweeledige doelstelling: enerzijds een technische doelstelling (het duurzaam behoud van het intergetijdengebied dat bescherming geniet in het kader van de Europese natuurwetgeving) en anderzijds een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het Schelde-estuarium om de natuurlijkheid van het estuariene systeem te verbeteren. Deze beleidsmatige doelstelling is rechtstreeks afgeleid van de besluitvorming over de OS2010 door de bewindslieden. Het MER zal grondig onderbouwen dat aan beide doelstellingen tegemoet gekomen wordt bij uitvoering van het voorgenomen project. In de Richtlijnen is aangegeven dat en ook op welke wijze er met een kosteneffectiviteits-analyse de bredere belangen in beeld gebracht zullen worden.

Indien er sprake zou zijn van een verplaatsing van bedrijven en/of woningen dan wordt in overleg met de eigenaar naar een oplossing gezocht.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender	
Registratienummer: 13 J.P. De Winne Kanaalweg 2 4525 NA RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 9)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
De startnotitie bevat geen objectieve en beargumenteerde onderbouwing voor de locatie (en omvang) van het totale studiegebied. De resultaten van een studie staan of vallen met een onderbouwde en toetsbare keuze van het object van studie. Zo is het bijvoorbeeld volstrekt onhelder waarom de meest Zuidwestelijke punt van de Willem-Leopoldpolder buiten het studiegebied of in ieder geval buiten alle scenario's valt.	Het project heeft een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in (het mondingsgebied van) het Schelde-estuarium. Deze doelstelling werd vastgelegd door de Vlaamse en Nederlandse Regering in de OS 2010. In het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium staat in hoofdstuk 2 artikel 3.2: 'het vergroten van het Zwin met minimaal 120 en maximaal 240ha door het landinwaarts verplaatsen van dijken in de Willem-Leopoldpolder'. Naast de beleidsdoelstelling heeft het project ook een technische doelstelling nl. het duurzaam behoud van het intergetijdengebied. De meest zuidwestelijke punt van de Willem-Leopoldpolder is weggelaten aangezien hierdoor de dijk lengte significant groter zou worden zonder dat er extra oppervlakte beschikbaar komt.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender

Registratienummer: 15 (2 eensluitende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Om de doelstellingen van de OS 2010 voor het mondingsgebied te borgen moet het Zwinproject leiden tot de creatie van minimaal 120 ha nieuwe, functionele estuariene natuur exclusief de dijken en andere structuren. In de Kennisgeving/Startnotitie wordt de oppervlakte aan 'estuariene natuur' – overigens zonder enige onderbouwing of motivering - gedefinieerd als 'de aanlegoppervlakte die nodig is voor de ontwikkeling van dit type natuur inclusief de dijken en andere structuren', dus als 'bruto' oppervlakte (voetnoot 6, pag. 24). Deze nieuwe definitie is niet conform de doelstellingen van de OS 2010. Het gaat hier dus wel degelijk over 'netto' oppervlakten aan functionele natuur. Besluit 3.e van de Ontwikkelingsschets stelt in die zin overigens duidelijk dat 'bij de verdere uitwerking (van de natuurprojecten) de randvoorwaarden gelden wat betreft de functionaliteit ... zoals aangegeven in de Ontwikkelingsschets.' Daar dijken geen bijdrage leveren aan het beoogde procesherstel kunnen zij niet aangerekend worden als functionele estuariene natuur. Aangezien het Zwinproject het enige project is dat zal bijdragen aan het borgen van de doelstellingen voor het ganse mondingsgebied van de Schelde, dient in het kader van dit project minimaal 120 ha nieuwe, functionele estuariene natuur gecreëerd te worden. Zo niet, dan dreigt een deficit ten opzichte van de globale doelstellingen van de OS 2010 voor het mondingsgebied. In die zin moet bij de verdere bepaling van de ligging van de dijk in alternatief 1 – naast morfologische en maatschappelijke afwegingen – in de eerste plaats bewaakt worden dat dit alternatief wel degelijk leidt tot de creatie van 120 ha functionele, estuariene natuur exclusief de dijken. Zo ook mag bij het verder onderzoek naar Variant A de inplanting van een spui kom geen afbreuk doen aan deze bindende minimale 'netto' oppervlakte doelstelling voor estuariene natuur.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De Kennisgeving/Startnotitie vermeldt - en de Richtlijnen bevestigen dit nogmaals - dat de oppervlakte van de ontpolderingen in de alternatieven bruto is, dat wil zeggen inclusief de dijk en een eventueel aan te leggen spuibecken. Het MER zal volgens de opgelegde Richtlijnen door de bevoegde gezagen duidelijk maken op welke wijze de projectdelen bijdragen tot estuariene natuur en welke natuurdoelen waar worden gerealiseerd. Eenzelfde werkwijze is van toepassing voor elk te onderzoeken alternatief. In het MER worden alle alternatieven, ook deze die voortkomen uit de inspraak en de Richtlijnen, duidelijk beschreven.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender

Registratienummer: 16.
De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)
Eendragtweg 12
4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

De startnotitie is eenzijdig en subjectief opgezet. Er wordt voornamelijk aandacht gegeven aan het ontwikkelen van nieuwe natuur van schor en slik. Dit zou nodig zijn voor het instandhouden van het estuarium en tegen de verzanding van het Zwin.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het project heeft een tweeledige doelstelling: enerzijds een technische doelstelling (het duurzaam behoud van het intergetijdengebied dat bescherming geniet in het kader van de Europese natuurwetgeving) en anderzijds een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het Schelde-estuarium om de natuurlijkheid van het estuariene systeem te verbeteren. Het MER zal grondig onderbouwen dat aan beide doelstellingen tegemoet gekomen wordt bij uitvoering van het voorgenomen project. Het MER zal ook voldoende ingaan op de gevolgen voor andere belangen die in het gebied spelen, waaronder ook de landbouw.

Afzender

Registratienummer: 23
J.J. Peters
Philippe de Champagnestraat 44
BE-1000 Brussel

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Er moet onderzocht worden welke aanpassingen kunnen gebeuren aan de monding: ligging van de monding, invloed van bestaande strekdammen en zoeken naar alternatieven kunstwerken om de aanvoer van zandig sediment naar de monding te verminderen en die kunnen zorgen voor rustiger water, met minder in suspensie brengen van zand. Alleen met zulke maatregelen kunnen de voorgestelde ontpoldering en eventuele spuikom bijdragen tot het vertragen van de verzanding van het Zwin.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Voorafgaand aan de Kennisgeving/Startnotitie werden een aantal scenario's onderzocht, waaronder een verlegging van de monding en het bouwen van een strekdam. Conform eerdere analyses, werd o.b.v. hydrodynamische en morfologische studies besloten dat dergelijke maatregelen geen significante verbetering van de situatie met zich meebrengen en zelfs een negatief effect kunnen hebben. Dit alles staat in de Kennisgeving/Startnotitie beknopt weergegeven in paragraaf 4.3 en zal in het MER verder toegelicht worden.

3.1 THEMA: Probleemstelling

Afzender

Registratienummer: 24
C. Dhondt
Hoekerstraat 114
8300 Westkapelle

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

De verzanding van het Zwin is al vele eeuwen aan de gang in dewelke de monding van Damme volledig werd teruggedrongen tot de gekende situ. Nu beweren dat deze operatie dit proces kan omkeren acht inspreker een utopie. Hij concludeert dat dit project een nieuwe natuurveroveringsmanoeuvre is.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER wordt er niet vanuit gegaan dat een volledig stabiele situatie bekomen kan worden in het Zwin, maar wel dat de oplossing zo duurzaam mogelijk is met minimaal onderhoud.

Afzender

Registratienummer: 31
P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)
Tillegemstraat 81 81
8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)

De zones, aangeduid om af te graven, moeten nog eens goed geëvalueerd worden. Nu zijn de hoogste stukken schor, aan de oever van de hoofdgeul, aangeduid. De zones die de laatste jaren verland zijn, bevinden zich echter elders. Op welke wetenschappelijke basis werden die afgraafzones bepaald, en zijn er inmiddels mogelijk andere inzichten of nieuwe informatie om de afbakening te herbekijken?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De volgende criteria werden gebruikt in voorbereidende studie om te bepalen welke zones afgegraven dienen te worden in het Zwin:

- De lokaties dienden hoog gelegen te zijn
- De lokaties dienden het minst waardevol te zijn
- De lokaties dienden in verbinding te staan met een geul zodat er elk getij water over kan stromen

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Voor het verleggen van de waterkering is in Nederland de Wet op de Waterkering van belang. Deze wet geeft de kaders voor de veiligheid tegen overstroming en de wijze waarop deze bestuurlijk wordt gerealiseerd en in stand gehouden. Tevens verschaft de wet de bestuurlijk juridische instrumenten voor een versnelde afwikkeling van de procedures voor de uitvoering van dijkversterkingen. Hiervan dient eveneens melding te worden gemaakt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Bij de beschrijving van de juridische randvoorwaarden in het MER zal deze opmerking mee worden opgenomen.

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Paragraaf 5.4.5 De watertoets in het kader van de Kaderrichtlijn Water. Hierin staat vermeld dat een watertoets uitgevoerd dient te worden, zowel voor de ruimtelijke procedures in Vlaanderen als in Nederland. Het Vlaamse systeem is beschreven in de startnotitie, voor het Nederlandse deel dient aan de criteria van de (Zeeuwse) Handreiking Watertoets te worden voldaan. Dit is echter niet beschreven in de startnotitie (zowel in paragraaf 5.4.5 als op blz. 71 watertoets). Voor het Nederlandse deel dient de watertoets ook niet in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water te worden gedaan, maar als onderdeel van het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO).

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER zal worden opgenomen dat de watertoets voor het Nederlandse deel dient te voldoen aan de criteria van de (Zeeuwse) handreiking Watertoets. De watertoets zal als onderdeel van het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) gebeuren. De resultaten zullen worden opgenomen in het MER.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

Paragraaf 5.4.6 Verder vergunningtraject (blz. 47). Ontheffing op de Keur Waterkeringen, hier wordt bedoeld Ontheffing op de 'Keur Waterschap Zeeuws-Vlaanderen' (= Keur waterbeheer). Deze laatste is namelijk beschreven in betreffende paragraaf. Naast deze keur bestaat de 'Keur waterkeringen waterschap Zeeuws-Vlaanderen'. In deze Keur zijn verbods- en gebodsbepalingen opgenomen ter regulering van activiteiten in, op of nabij bij het waterschap in beheer zijnde primaire waterkeringen die het waterkerend vermogen kunnen aantasten. Daartoe zijn in de legger beschermingszones vastgelegd, waarmee wordt bepaald waar deze verbods- en gebodsbepalingen van deze Keur van toepassing zijn. Soms is het mogelijk ontheffing te krijgen van deze verbods- en gebodsbepalingen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Deze ommissie zal worden hersteld in het MER.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)

Paragraaf 5.4.6 Verder vergunningentraject. Naast de Keur Waterschap Zeeuws-Vlaanderen (Waterbeheer) en de Keur Waterkeringen is voor de openbare waterschapswegen van belang de Wegenverordening Zeeland 1994. Deze (Provinciale) verordening is een instrument voor het beheer van de meeste buitenwegen in Zeeland. De beheersbepalingen bestaan uit gebods - en verbodsbepalingen. In sommige gevallen is het mogelijk ontheffing te krijgen van één of meerdere verboden uit deze verordening.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerking zal worden meegenomen in het MER.

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 10)

Onderdeel van dit derde alternatief zou de Willem-Leopoldpolder, oostelijk gelegen van het afwateringskanaal naar Cadzand, moeten zijn. Vanuit waterhuishoudkundige overwegingen wordt het ongewenst geacht dat dit gebied als alternatief zou worden meegenomen in de vervolgfase van het MER.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Van alle alternatieven die in het MER onderzocht zullen worden zullen ook de effecten op de waterhuishouding van het omringende gebied worden onderzocht.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 9
E.C. Versprille-Vercouteren (Gemeente Sluis)
Postbus 27
4500 AA OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Het bevreemdt de gemeenteraad van Sluis dat gekozen is voor de Rijksprojectenprocedure, welke onverdroten wordt voortgezet. Een dergelijk procedure impliceert immers een directe basis voor een onteigeningsprocedure. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt. Voor de gemeente en haar inwoners wordt een positie verlangd die minimaal gelijk is aan die van andere gebieden die mogelijk door ontpoldering zullen worden getroffen. Vrijwilligheid bij de verwerving van de gronden is een belangrijke voorwaarde. Vorenstaande klemmt te meer nu de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit onlangs expliciet heeft verklaard dat zij ontpoldering zeker niet dwingend zal opleggen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Van het standpunt van de inspreker is kennis genomen. Uitgangspositie van Provincie Zeeland is en blijft vrijwilligheid van grondverwerving. De uitvoering van de Rijksprojectenprocedure is een verantwoordelijkheid van het Rijk (voor wat betreft het Nederlands grondgebied).

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 10

P. Dieleman

Aalscholver 15

4533 ED TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Onder de Zeeuwse bevolking is onvoldoende draagvlak (59% tegen ontpoldering). Ook bestuurlijk onvoldoende draagvlak. Gemeente Sluis staat positief tegenover project duurzaam Zwin maar lijkt gezien de door haar gestelde voorwaarden niet te beseffen wat het inhoudt. In de provinciale staten van Zeeland zijn maar 2 van de 30 afgevaardigden voor ontpoldering. GS hebben een brief naar de minister van LNV gestuurd met de vraag of natuurcompensatie ook buiten het gebied van de Westerschelde mag plaatsvinden n.a.v onderzoek door Europarlementariërs. In de Tweede Kamer is een motie aangenomen waarin ontpoldering alleen op basis van vrijwilligheid geaccepteerd wordt. Vrijwilligheid is bijna nihil. Ook aan de Belgische zijde van de grens is veel weerstand tegen het project. Het comité Red Onze Polder heeft 6500 steunbetuigingen ontvangen. Gepleit wordt voor opschorten m.e.r procedure Zwin, totdat meer duidelijkheid is over de te volgen weg. Dit temeer, omdat de instandhoudingdoelstellingen door de Belgische overheid nog niet zijn vastgesteld.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De minister van LNV gaf in een brief aan de Tweede Kamer van 27 april 2007 aan dat het project Zwin volgens afspraak wordt gerealiseerd. En met het uitbrengen van de Richtlijnen door de bevoegde gezagen is feitelijk aangegeven dat de kaders voor dit project duidelijk en consistent zijn en dat de m.e.r studie kan aanvangen.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender	
Registratienummer: 11 L. Van Melle Havenpark 18 4301 CD ZIERIKZEE	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
In opdracht van de Zeeuwse media is begin maart 2007 door Interview/NSS 1 een enquête met een opiniepeiling onder 750 representatieve personen gehouden. 59% van de Zeeuwen bleek tegen ontpoldering te zijn en slechts 25% voor. Ruim twee keer zoveel tegenstanders als voorstanders! Vergeleken met de enquête die de provincie in de zomer van 2006 gehouden heeft is het percentage "geen mening" flink gedaald ten gunste van de tegenstanders. Daarbij moet vermeld worden dat de vraagstelling in de twee enquêtes niet dezelfde was. In het Vlaamse gebied bij het Zwin wordt een handtekeningenactie gehouden (tot nu toe zijn er 6500 opgehaald) De Gemeenten Knokke-Heist en Sluis hebben beide moties van afkeuring voor het project aangenomen. In het algemeen hebben de meerderheid van de Zeeuwse gemeenten zich in moties tegen ontpolderen uitgesproken. Ook de Commissie Maljers spreekt van een maatschappelijk probleem in Zeeland door het ontbreken van draagvlak. Dit is allemaal van belang voor het te maken overzicht van de kosten en baten volgens de leidraad 'Overzicht Effecten Infrastructuur'. Een project moet zowel financieel als maatschappelijk haalbaar zijn. Een dergelijke OEI beoogt meer te zijn dan een overzicht van in geld uitgedrukte effecten alleen. Voor de effecten die niet in geld uit te drukken zijn worden kwalitatieve of andere kwantitatieve termen gebruikt, aldus richtlijnen van het ministerie van VenW. In het OEI dient het ontbreken van draagvlak een belangrijke plaats te krijgen.	Er is kennis genomen van deze opmerking. Tevens kan verwezen worden naar bijlage 4 van de Richtlijnen waarin aangegeven is op welke wijze er voor dit project invulling moet worden gegeven aan de maatschappelijke kosten-baten-analyse.

3.1 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 11

L. Van Melle

Havenpark 18

4301 CD ZIERIKZEE

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Het is van belang dat in het MER uitspraken over de nauwkeurigheid van de uitkomsten van de hydrologische en morfologische modellen gedaan worden. Met welke onzekerheden dient rekening gehouden te worden? Immers de mate van verzanding voor een groter Zwin is cruciaal bij de beslissing om het project al of niet uit te voeren. Als in de toekomst blijkt dat er veel meer aanzanding plaats vindt dan voorspeld, dan heeft dat invloed op het toekomstig onderhoud van een groter Zwin door meer afgraven en baggeren voor de Vlaamse en Zeeuwse gemeenschap. Ook de rust om en in het natuurgebied zal te wensen overlaten, als steeds weer afgegraven moet worden, waardoor habitats verstoord worden. Hierin zouden argumenten kunnen liggen om het Zwin niet te vergroten. De frequentie en de kwantiteit van toekomstige afgravingen dienen in het MER vermeld te worden. Bij het bepalen van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief is het wenselijk deze facetten een belangrijke plaats toe te kennen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker. Er wordt niet enkel gebruik gemaakt van de kwantitatieve output van de modellen, maar ook van de ervaring van de deskundigen. Het kan uiteraard niet de bedoeling zijn het risico te lopen dat de onderhoudsfrequentie en hoeveelheid toeneemt.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 12
J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

De Internationale Zwincommissie heeft in haar besluiten geopperd dat zowel de oplossing van de interne komberging (KBI) als de eventuele gedeeltelijke externe komberging 25% (KBE25) kon worden onderzocht. Op vandaag worden deze afspraken die de resultante waren van jarenlang onderzoek gewoonweg van tafel geveegd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De adviezen van de Internationale Zwincommissie vormen de basis voor dit project. Sindsdien hebben nadere onderzoeken alsmede besluitvorming over OS2010 door de Vlaamse en Nederlandse bewindslieden het project verder vormgegeven. In het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Scheldeestuarium staat in hoofdstuk 2 artikel 3.2: 'het vergroten van het Zwin met minimaal 120 en maximaal 240ha door het landinwaarts verplaatsen van dijken in de Willem-Leopoldpolder'. Een uitbreiding van het Zwin met minimaal 120 ha is bijgevolg vastgesteld. Interne maatregelen (KBI) en een uitbreiding zoals KBE25 (ongeveer 80 ha) voldoen niet meer aan de projectdoelstellingen.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afsender

Registratienummer: 12
J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)

De gemeente Sluis stelt in haar nota 'Raadsvoorstel 22 maart 2007' dat het referentiescenario is 'alleen in het Zwin zelf wat afgraven, zoals nu regelmatig aan de orde is'. Dit laatste is een flagrant onjuiste voorstelling van de realiteit. Ten eerste is de laatste afgraving in het Zwin zelf uitgevoerd rond 1970 (dus niet echt regelmatig), ten tweede stelt het KBI-scenario (want daar gaat het hier immers over) dat de Internationale Zwincommissie naar voren schoof dat de afgraving zou gaan over ongeveer 1.500.000 m3 specie. Men kan dus bezwaarlijk spreken van 'wat afgraven'. Volledigheidshalve dient te worden vermeld dat de Internationale Zwincommissie tot de conclusie kwam dat die afgraving eveneens noodzakelijk is bij eender welk ander scenario. Het is bijgevolg jammer te moeten vaststellen dat de besluiten van de Internationale Zwincommissie, die toen eveneens door Sluis en/of haar rechtsvoorganger werden onderschreven, op die manier worden misbruikt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Momenteel worden er gemiddeld om de 2 jaar werken uitgevoerd, zoals het verleggen van de monding (orde van grootte 10m) en het ledigen van de zandvang. In 1990 werd de Zwingeel ook verdiept. In alle bestudeerde alternatieven in het MER zal een afgraving in het Zwin inderdaad noodzakelijk zijn. Dit is ook zo voorzien en wordt weergegeven in paragrafen 4.2.2 en 4.2.3 van de Kennisgeving/Startnotitie.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 24
525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 10)

In de inleiding wordt op pagina 10 vermeld dat de startnotitie ook een 'verbrede startnotitie' in het kader van de Nederlandse Rijksprojecten-procedure (RPP) is. Het is echter onduidelijk welke elementen van de startnotitie betrekking hebben op het 'verbrede karakter'. De startnotitie bevat geen andere elementen dan die in een reguliere MER terug te vinden zijn. De RPP is een zwaar middel, hetgeen de nodige zorgvuldigheid in de besluitvorming vereist. Dat wil zeggen dat besluitvorming moet zijn gebaseerd op juiste en volledige informatie. Een belangrijk deel van deze informatie wordt geleverd door het MER. In het MER traject moeten aantoonbaar maatregelen zijn getroffen om de juistheid en volledigheid van informatie te borgen. Hierbij moet in ieder geval worden gedacht aan het uitvoeren van een projectaudit op zowel het proces van totstandkoming van het MER als ook aan een inhoudelijke controle van de resultaten op juistheid en volledigheid. Een dergelijke audit dient te worden uitgevoerd door een team van professionals die aan vereisten van deskundigheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid voldoen. Geen van de partijen en deskundigen genoemd in de startnotitie voldoet aan al deze kwalificaties als gevolg van hun procedurele betrokkenheid bij het MER.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Met bijlage 4 van de Richtlijnen wordt met de beschrijving van een kosten baten analyse aangegeven waaraan het verbrede karakter moet voldoen.

Het MER wordt opgesteld en beoordeeld door onafhankelijke deskundigen, die zowel inhoud als proces beoordelen. De Nederlandse m.e.r.-commissie, die advies geeft aan bevoegd gezag over de startnotitie en de definitieve milieueffectrapportage, is onafhankelijk en schakelt ter zake doende experts in, die niet bij het opstellen van het MER betrokken zijn. Dit geldt ook voor de Dienst Mer aan Vlaamse kant. En in Vlaanderen is een MER enkel 'geldig' indien opgesteld door specifiek gecertificeerde deskundigen; in paragraaf 2.3 van de Kennisgeving/Startnotitie zijn de bij dit project betrokken experts vermeld.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 24
525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 19)

In de procedure beschrijvingen is niet expliciet aangegeven waar mogelijkheden van inspraak en bezwaar en beroep bestaan. Dit is direct relevant voor het project omdat de verschillende alternatieven andere kansen hebben ten aanzien van het al dan niet moeten doorlopen van bezwaar en beroepsprocedures, hetgeen weer een direct effect heeft op de realisatie (planning) van het project. De verwachte korte realisatie termijn is dé reden waarom het Zwinproject onderdeel uitmaakt van het basispakket van maatregelen en projecten voor het thema 'natuurlijkheid' van de OS. Wanneer deze pijler onder het project wegvalt, valt daarmee tevens de grondslag van het project weg.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De 4 alternatieven lopen tegelijkertijd een zoveel mogelijk eenzelfde studietraject en procedure door.

De inspraak- en bezwaar- en beroepsmogelijkheden zijn bij wet vastgelegd, in Nederland is dit ter zake doende de Wet Milieubeheer en de Wet op de ruimtelijke ordening. De MER-procedure in Nederland kent twee inspraakmogelijkheden: op de Kennisgeving/Startnotitie en op de milieueffectrapportage (in Vlaanderen is deze laatste stap niet mogelijk). De Rijksprojecten-procedure kent naast inspraak op het ontwerp rijksprojectbesluit ook de mogelijkheid van beroep op dit besluit. In de procedure voor het Zwin zal de inspraak op de milieueffectrapportage en het ontwerp-rijksprojectbesluit in tijd gekoppeld worden. In het ontwerprijksprojectbesluit zal ook aangegeven worden op welke wijze beroep kan worden aangetekend tegen het (uitvoerings)besluit. In Vlaanderen is zowel de GRUP-procedure als de procedure tot het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning aan een openbaar onderzoek onderworpen. Tegen een verkregen vergunning kan een beroepsprocedure worden opgestart.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender	
Registratienummer: 13 J.P. De Winne Kanaalweg 24 525 NA RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 33)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Van ieder van de alternatieven dient de haalbaarheid onderzocht te worden. De haalbaarheid dient te worden betrokken bij het vaststellen van het voorkeursalternatief. Spoedige en betaalbare realisatie zijn de uitgangspunten voor de keuze van het Zwin voor natuurontwikkeling. Als deze elementen wegvallen, ontvalt daarmee de grond voor het aanwijzen van het Zwin als onderdeel van het basispakket van maatregelen voor het thema natuurlijkheid. De haalbaarheid betreft dus niet alleen een bestuurlijk punt, maar heeft een rechtstreekse relatie met de uitvoerbaarheid van het project.	Er is kennis genomen van deze opmerking. In bijlage 4 van de Richtlijnen is aangegeven op welke wijze er voor dit project invulling moet worden gegeven aan de maatschappelijke kosten-baten-analyse. De keuze voor een voorkeursvariant is gebaseerd op diverse criteria. Haalbaarheid is een van de criteria: het is geen uitsluitingsfactor. Elk alternatief wordt in eerste instantie evenwel getoetst aan de doelstellingen. Een valabel alternatief wordt ten volle en op gelijkwaardige wijze onderzocht in het MER.
Afzender	
Registratienummer: 14 C. Michielsen (ZLTO) Postbus 46 4460 BA GOES	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
De ZLTO raad Zeeland wil er op wijzen dat zij bijzonder hecht aan de basis van vrijwilligheid voor de eventuele verwerving van landbouwgronden.	Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker. Uitgangshouding van de Provincie is en blijft vrijwilligheid van grondverwerving.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 25
(2 eensluitende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

In punt 5.4 wordt ten onrechte gesteld dat het definitief GRUP wordt vastgesteld nadat het MER definitief wordt goedgekeurd. Na goedkeuring van het MER moet het ontwerp -GRUP in openbaar onderzoek gaan. In planning bijlage A is dit wel goed opgenomen. In het MER moeten reeds elementen zitten die het mogelijk maken de watertoets uit te voeren in de aan het betrokken gebied grenzen de polders.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In punt 5.4 doelt men op het feit dat het definitief GRUP pas kan goedgekeurd worden als er een goedgekeurd MER beschikbaar is. Dit zal aangepast worden in de tekst. In de discipline Bodem en Water zullen de nodige elementen in het kader van de watertoets behandeld worden.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 2
M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)
Alfred Verweeplein 1
B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Er wordt in het kennisgevingdossier te weinig inzicht gegeven in de verantwoording van de afbakening van het studiegebied, van het projectgebied, van de schets van de beschikbare alternatieven voor het plan zodat de verantwoording voor de verschillende varianten niet strookt met de bindende bepalingen van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid. Het initiatief heeft kenmerken van een plan-MER en van een project-MER en dient aan criteria te voldoen van plan- en project MER. De Gemeente meent dat de planalternatieven onvoldoende zijn afgewogen en stelt voor na te gaan of het Sigmaplan, e.a. als meest milieuvriendelijke alternatief kan worden aangemerkt en of er geen andere ecologische beter passende zoekzones vooropgesteld kunnen worden of dat er andere beleidsalternatieven voorhanden zijn om de robuuste natuur binnen het Schelde -estuarium te verzekeren. In het laatste geval dient de project-MER voorafgegaan te worden door plan-MER. De gemeente wijst er verder op dat het studiegebied zowel naar inhoud als naar geografische omschrijving onvolkomen is afgebakend. Ook lijkt de afbakening op de kaart 146 ha te bedragen i.p.v 180. België neemt deel aan het OSPAR-verdrag. Het lozen van nutriënt water in de Noordzee vanuit Belgisch grondgebied valt onder de bevoegdheid van het Belgisch Mathematisch Model (BMM). Niet alleen de effecten van de spuikom op het mariene milieu t.g.v de kwaliteit van het geloosde water dient onderzocht te worden maar ook de effecten van significante wijzigingen van het debiet van het geloosde water. Het gaat immers om puntlozingen van grote hoeveelheden water.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het project heeft een tweeledige doelstelling. De beleidsdoelstelling voor het creëren van robuuste estuariene natuur in het Schelde-estuarium, waarbij het Zwin aangeduid is als locatie in het mondingsgebied, werd door de Vlaamse en Nederlandse Regering vastgesteld in de OS 2010. Deze beslissing zal in dit MER niet in vraag gesteld worden, maar is één van de uitgangspunten. Naast de beleidsdoelstelling heeft het project ook een technische doelstelling nl. het duurzaam behoud van het intergetijdengebied.

De opmerking zal worden meegenomen in het MER.

De BMM heeft geen opmerkingen geformuleerd op de Kennisgeving/Startnotitie. Afwatering via het Zwin dient dan ook niet te worden beschouwd als lozen van afvalstoffen zoals beschouwd binnen het OSPAR-verdrag. Er worden ook geen bijkomende vuilvrachten geloosd; polderwater dat nu via het Leopoldkanaal in zee uitmondt, zou in het huidige voorstel via het Zwin uitmonden.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 29
M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)
Alfred Verweeplein 1
B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 7)

In België ligt het projectgebied in meer Vogel - en Habitatrichtlijnen-gebieden dan vermeld in de kennisgeving. Hieruit moeten de nodige juridische consequenties worden getrokken. De passende beoordelingen, natuurtoets, Fauna Flora en watertoets moeten worden uitgebracht voor elk van de weerhouden alternatieven, met inbegrip van het referentiescenario en dus niet uitsluitend voor het voorkeursalternatief. Teneinde de minste zweem van vooringenomenheid en een omkering van causaliteit te voorkomen, wordt voorgesteld dat de instandhoudingdoelstellingen door een college van onafhankelijke deskundigen hic et nunc zouden worden bepaald op grond van wat de gangbare instandhoudingdoelstellingen zijn voor de gedefinieerde habitats en soorten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Figuur 2 van de Kennisgeving/Startnotitie geeft de meest recente Natura 2000 gebieden in het projectgebied weer.

De passende beoordeling is een rapportage naar de Europese Commissie toe, inzake het geplande project en de invloed ervan op de Natura 2000 waarden. Enkel het alternatief dat de voorkeur krijgt om uitgevoerd te worden (voorkeursalternatief) dient hierbij beoordeeld te worden. De effecten op fauna en flora worden weliswaar in het MER voor alle alternatieven beschreven. De watertoets rapporteert naar de vergunningverlener toe. Op basis hiervan wordt beslist (al dan niet) onder bepaalde voorwaarden een vergunning te verlenen. Enkel het alternatief dat de voorkeur krijgt om uitgevoerd te worden (voorkeursalternatief) dient hierbij beoordeeld te worden. De effecten op water worden weliswaar in het MER voor alle alternatieven beschreven.

De Vlaamse instandhoudingsdoelstellingen (IHD) worden momenteel opgesteld door de bevoegde administratie. De passende beoordeling wordt, uitgaande van de ecologische vereisten van de soorten en habitats die voor de aanwijzing van de Speciale Beschermingszones (SBZ) zijn aangemeld, door best professional judgement uitgevoerd. De Nederlandse IHD zijn reeds in conceptvorm beschikbaar.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender	
Registratienummer: 30 M. Goossens (Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed) Werkhuisstraat 9 8000 Brugge	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Aangaande de afwegingsmethode en beoordelingskader worden diverse elementen opgesomd waarmee rekening zal gehouden worden. Hierbij ontbreekt echter de onderhoud- en instandhoudingsplicht die voortvloeit uit de bescherming als landschap van het Zwin conform het Koninklijk Besluit van 7 april 1939 en bepaald wordt in het landschapsdecreet van 16 april 1996. Dit vormt de wettelijk basis om de geplande ingrepen aan te toetsen; met name of ze het landschap in goede staat houden, het niet ontsieren, beschadigen of vernielen en of de natuurwetenschappelijke en esthetische waarden behouden of zelfs versterkt wordt. Verbazing en weerzin wordt geuit ten aanzien van de passage op p.48 bovenaan waarin sprake is van een mogelijke aanvraag tot ontheffing inzake de geldende bescherming van het Zwin en de Zwinbosjes als beschermd landschappen. Beide gebieden zijn beschermd als landschap omwille van o.a de natuurwetenschappelijk waarde; gelet op het voorliggend rapport wordt gemeend dat het de algemene doelstelling is die waarde minstens in stand te houden. Er lijkt geen enkele reden om een ontheffing van de bescherming zelfs maar te overwegen. Niet begrepen wordt waarom de bescherming van de 'Zwinbosjes' als landschap daarbij in vraag wordt gesteld.	De onderhouds- en instandhoudingsplicht, die voortvloeit uit de bescherming als landschap van het Zwin conform het Koninklijke Besluit van 7 april 1939 en bepaald wordt in het landschapsdecreet van 16 april 1996, zal worden meegenomen in het MER om de geplande ingrepen (uitbreiding Zwin, uitgraven geulen, ...) aan te toetsen. Met name of deze ingrepen het landschap in goede staat houden, het niet ontsieren, beschadigen of vernielen, én of de natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en esthetische waarden (die aan de grondslag liggen van de bescherming als landschap) behouden of zelfs versterkt worden.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender	
Registratienummer: 31 P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem) Tillegemstraat 81 818200 Sint-Michiels	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Bij de vaststelling van het feit dat men zich op een achterhaalde situatie en verouderde gegevens heeft gebaseerd, rijst meteen de vraag, in hoeverre men bij het opstellen van deze startnotitie, gegevens heeft geactualiseerd uit de studies die in opdracht van de Technische Werkgroep van de Internationale Zwincommissies werden uitgevoerd, en aan de basis liggen van gans dit Zwinuitbreiding- en ontpolderingsplan. In hoeverre heeft men die gegevens aan de huidige situatie getoetst?	In het kader van het project werd reeds een vegetatie-opname in het projectgebied gedaan en in kaart gebracht. Veldmetingen inzake terreinhoogte en bodemsamenstelling werden reeds ter plekke uitgevoerd. Hydrodynamische en morfologische simulaties werden gemodelleerd. Geluidsmetingen zullen ter plaatse gebeuren om de huidige situatie in kaart te brengen. Verdere actualisatie zal tijdens de opmaak van het MER gebeuren.
Afzender	
Registratienummer: 31 P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem) Tillegemstraat 81 81 8200 Sint-Michiels	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:14)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Mitigerende en compenserende maatregelen voor de gekozen ingreep moeten zoveel mogelijk in het gebied gezocht worden en niet buiten het gebied.	De opmerking zal worden meegenomen in het MER.

3.2 THEMA: juridisch kader & procedure

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

De uitbreiding van het Zwin wordt politiek ingevuld als compensatie maatregel voor de uitdieping van de Schelde onder de noemer van natuurlijkheid. Om de toegang tot de haven van Antwerpen te waarborgen moet op korte termijn 600 hectare estuariene natuur gecreëerd worden. Bovendien is de gevolgde procedure misleidend geweest. In een kennisgevingdocument van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium was van mogelijke betrokkenheid van het Zwingebied nergens sprake. In den beginne zou dus de Ontwikkelingsschets 2010 geen projectinitiatieven op het grondgebied West Vlaanderen omvatten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Dit project is geen compensatie voor de verruiming van de Schelde, maar maakt deel uit van een totaalpakket maatregelen om het Schelde-estuarium veilig, natuurlijk en toegankelijk te maken. Enkel door het creëren van voldoende estuariene natuur kan de ecologische draagkracht van het Schelde-estuarium worden gegarandeerd. Dit project maakt deel uit van het totaalpakket aan ecologische ingrepen in het Schelde-estuarium. De doelstelling voor dit project werd vastgelegd door de Vlaamse en Nederlandse Regering in de OS 2010. In het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium staat in hoofdstuk 2 artikel 3.2: 'het vergroten van het Zwin met minimaal 120 en maximaal 240ha door het landinwaarts verplaatsen van dijken in de Willem-Leopoldpolder'. De 600ha estuariene natuur waar u aan refereert zijn de opgave voor het Nederlandse deel van het Schelde-estuarium. In België wordt aan estuariene natuur gerealiseerd in het Zwin en in de Prosperpolder nabij Doel.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 1
A.R.J. Faes
Lingestraat 16
4535 ES TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Tegen het ontpolderen. Voorouders hebben indertijd voor Belgische abdijen de boel in Zeeuws Vlaanderen ingepolderd. Dit mag niet tenietgedaan worden. Een grote op Delta hoogte aan te leggen zeedijk langs het Retranchement is de doodsteek voor dit dorp. Waarom ontpolderen? Omdat Antwerpen zonodig de Westerschelde moet uitdiepen? Ik ben belanghebbend daar ik een jaarplaats heb op camping 'de Sandt Plaet' en daar niet graag vertrek. Daar werden voorstellen gedaan om op Belgische en Nederlands grondgebied te ontpolderen op aangrenzende stukken die al in het bezit zijn van de Belgische en Nederlandse overheden. Dat in de eerste plaats onderzoeken, als het ontpolderen zonodig moet worden uitgevoerd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 2

J. Schijve

Markt 18

4525 AD RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Het geheel of gedeeltelijk ontpolderen van de Leopoldpolder wordt gemotiveerd met het bestrijden van de verzanding van het Zwin. Het risico van verzanding krijgt veel aandacht in de startnotitie. Het voorspellen van die verzanding is echter een ongewisse zaak die alleen hard gemaakt kan worden door modelmetingen en wellicht tot op zekere hoogte door geavanceerde berekeningsmodellen, bijv. door het Waterloopkundig Laboratorium in Delft. Zonder een dergelijke onderbouwing is het onverantwoord om een beslissing over het ontpolderen van de Leopoldpolder te nemen. Het zou best zo kunnen zijn dat de verder het land binnendringende vloed- en ebstream de verzanding vergroot.

De startnotitie stelt dat er twee alternatieven zijn die in figuur 6 met gele en groene stippen worden aangegeven. Een scheidingslijn ontbreekt in de figuur. De grens tussen de twee alternatieven is niet duidelijk. Ik heb enige tijd geleden een wel duidelijke verdeling van de Leopoldpolder in handen gehad waarin de deling via een rechte lijn verliep op een meer noordelijk gelegen locatie. De startnotitie schenkt daar geen aandacht aan. Eerder zijn dus andere gedachten omtrent alternatief 1 gewekt. Wat wordt met zoekzone bedoeld? Waarom is de Wildhof-camping daar buiten gehouden, een camping die toch een substantieel aantal arbeidsplaatsen behelst.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het project heeft een tweeledige doelstelling: enerzijds een technische doelstelling (het duurzaam behoud van het intergetijdengebied dat bescherming geniet in het kader van de Europese natuurwetgeving) en anderzijds een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het Schelde-estuarium om de natuurlijkheid van het estuariene systeem te verbeteren. Deze beleidsmatige doelstelling werd concreet vastgelegd in de OS 2010. Deze bepaalt dat er minimaal 120 ha en maximaal 240 ha aan nieuwe estuariene natuur in het Zwin dient gecreëerd te worden.

De Kennisgeving/Startnotitie heeft tot doel betrokkenen inzicht te geven in de voorgenomen activiteit en de wijze waarop de consequenties van deze voorgenomen activiteit zullen worden onderzocht (in het kader van het MER) zodat betrokkenen suggesties en hun visie op de alternatieven, de wijze van onderzoek etc. kunnen meegeven. De consequenties zijn in de Startnotitie/Kennisgeving dus nog niet in kaart gebracht. Dit gebeurt binnen het m.e.r-onderzoek. In het m.e.r-onderzoek zal de definitieve grens worden vastgesteld. Met zoekzone wordt bedoeld het eventueel extra in te zetten Nederlandse oppervlak bij alternatief 2. De door u genoemde camping, die nu De Sandtplaet wordt genoemd, valt binnen alternatief 1, 2 en 4.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 3
D.M.L.O. Debaere (Café Restaurant De Witte Koksmuts)
Kanaalweg 8
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Het café, restaurant, het horecabedrijf de Witte Koksmuts ligt weliswaar niet in de Willem-Leopoldpolder en wordt in de startnotitie nergens vermeld. Doch plannen en uitvoering kunnen wel degelijk grote gevolgen hebben voor haar voortbestaan. Het bedrijf staat op de verbrede kruin van de kanaaldijk van het Afwateringskanaal tussen de verbindingsweg en zeedijk. De kanaaldijk en de verbindingsweg hierop zijn van levensbelang als ontsluitingsweg voor dit bedrijf. In hoofdstuk 4.2.5. Variant B, wordt de Kanaalweg meegenomen als zoekgebied. Deze dijk met verbindingsweg hebben een waterkerende functie. De verbindingsweg is tevens van belang voor onderhoud en beheer van het kanaal en taluds.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER wordt gecorrigeerd dat het horecabedrijf de Witte Koksmuts opgenomen wordt in de beschrijving van de huidige situatie.

De Kanaalweg behoort niet tot het zoekgebied voor variant B bij alternatief 2. In het MER zal het zoekgebied duidelijk worden aangeven.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 4
M. Zandberg (Stichting Duinbehoud)
Postbus 664
2300 AR LEIDEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Bij het onderscheiden van alternatieven en varianten wordt sterk de nadruk gelegd op het vergroten van de komberging en het duurzaam functioneren van de geulen. Gezien de problematiek van het Zwin wordt dit terecht geacht. Aan de andere kant kan ook het verwijderen van ruigten en het verlagen van het maaiveld bijdragen tot het vergroten van ecologische kwaliteit en het (duurzaam) versterken van het intergetijdenkarakter van het Zwin. Met maaiveldverlaging kan het oppervlak slikkegebied en dynamisch schorregebied worden vergroot ten opzichte van de ruigten en 'hoge' schorren.

Gepleit wordt om bij de alternatieven 1 en 2 een variant mee te nemen het extra afgraven van het schor; met name om de kosten/effectiviteit van een dergelijke maatregelen goed in beeld te brengen en keuzes te kunnen maken.

Grote bedenkingen zijn er ten aanzien van de variant 'spuien met behulp van polderwater'. Naast het onnatuurlijk karakter van deze beheersmaatregel kan het ook zeer nadelig zijn voor de waterkwaliteit en kunnen (ongewenste) schokeffecten optreden in het ecohydrologisch systeem door de sterkere wisseling van het zoutgehalte van het water.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het afgraven in het Zwin is ook bekeken, maar kan nooit van dezelfde orde van grootte zijn qua komberging dan een uitbreiding van het Zwin. Bovendien heeft het project ook een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het (mondingsgebied van) het Schelde-estuarium. Deze doelstelling werd vastgelegd door de Vlaamse en Nederlandse Regering in de OS 2010.

Het afgraven van een beperkt deel van het Zwin wordt evenwel in de verschillende alternatieven voorzien. Dit staat beschreven in paragrafen 2.2.2 en 2.2.3.

Het effect van het spuien van zoet water in het Zwin wordt in het MER onderzocht.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 5
M.A. Hemminga (Stichting Het Zeeuwse Landschap)
Postbus 25
4450 AA HEINKENSZAND

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Aangaande de inrichtingsvarianten zoals beschreven in de startnotitie, is de voorkeur van de Stichting de uitvoering van alternatief 2, zoals samengevat in het kader op pagina 32. De Stichting is geen voorstander van variant A, het spuien met behulp van polderwater. Een dergelijke variant zal een erg onnatuurlijke situatie opleveren, waarbij incidentele grote hoeveelheden (vervuild) zoetwater in het getijdengebied ecologische schokeffecten zullen veroorzaken. Bovendien zal het landschappelijk effect van de voor een dergelijk afwateringssysteem noodzakelijke spuiboezem, met een oppervlakte van 6-25 ha, sterk negatief zijn.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het effect van het spuien van zoet water in het Zwin wordt in het MER onderzocht en gekaderd binnen de verwachte evolutie van de waterkwaliteiten gevolge van de beleidsdoelstellingen geformuleerd in de Europese Kaderrichtlijn Water. Het landschappelijk effect wordt tevens bestudeerd en dat in de discipline landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

In de variantenkeuze zit geen onderscheid in de aard van de te maken waterkeringen; alleen het tracé is afhankelijk van de keuze voor de 120 ha dan wel 180 ha ontpolderingsvariant. Het belang van de waterkering betreft een grensoverschrijdende aanpak van de Zwindijk en de monding van de nieuwe geul. Het waterkerende systeem wordt voorgesteld als een combinatie van duinen, kleidijken en een evt. uitlaatconstructie voor polderwater.

De uitwerking van de variantenkeuze heeft plaatsgevonden met regelmatige terugkoppeling van de tussenresultaten. Op dat onderdeel is echter voorbij gegaan aan de ervaringen die aan de kust van West Zeeuws-Vlaanderen zijn opgedaan bij het combineren van zandaanvoer op de stranden (incl. zandsuppleties) en de remmende werking van (een verhoogd) strandhoofd(en) hierop. Vanuit veiligheidstechnisch oogpunt bezien zijn wij van mening dat het voor de hand ligt om voor de monding van het Zwin ook een soortgelijke combinatie toe te passen. De monding kan hierdoor een meer duurzaam karakter houden en de Zwinduinen en de strandvlakte aan Nederlandse kant kunnen hierdoor worden beschermd, wat weer direct doorwerkt op de veiligheid van de waterkering van de achterliggende Oudelandse- en Kievittepolder.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het gebruik van een strekdam is geëvalueerd in hydrodynamische en morfologische voorstudies. Het besluit was dat deze strekdam geen significante duurzame bijdrage kan leveren om de sedimentatie in het Zwin tegen te gaan. Dit zal toegelicht worden in het MER.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 7)

Paragraaf 4.2.5. Het Nederlandse deel wordt als zoekzone opgenomen. De ligging van de dijk is nog niet vastgesteld. Onder 6.2.7.1.1 wordt als afbakening aan de Nederlandse zijde het afwateringskanaal als grens genoemd. Het is hierbij van belang dat aan de westzijde van het kanaal een van de vier 'slagen' in West Zeeuws-Vlaanderen naar de kust ligt. Deze slag dient als zodanig in stand te blijven en kan zelfs ten behoeve van de functies recreatie en natuur verder ontwikkeld worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van deze opmerking. Het is niet de bedoeling om de Kanaalweg in zijn functie als een van de vier slagen negatief te beïnvloeden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 7
M.B.C. Van Eijk (Strandpaviljoen De Zeemeeuw)
Boulevard de Wielingen 3
4506 JH CADZAND

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

In hoeverre zal het strand in en nabij het Zwin op dusdanig peil gehouden worden zodat er nog op een kwalitatief goede manier gerecreëerd kan worden, daar voorheen om de paar jaar de Zwingeuil uitgediept werd en het zand over de stranden gesuppleerd werd? En zal er bij de uitbreiding van het natuurgebied nog altijd mogelijkheid tot recreëren bestaan? Wordt er een maximum gesteld voor de natuurlijke verplaatsing van de Zwingeuil in Oostelijke richting. Verder zijn wij voorstander van het behoud van de kanaalweg, daar dit een belangrijke verbindingsweg is.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER zal aan de volgende punten aandacht worden geschonken:

- de gevolgen voor het fietstoerisme langs de Internationale dijk en het nieuw aangelegde fietspad langs de Kanaalweg tussen Retranchement en Cadzand-Bad wordt besproken;
- de toegankelijkheid van eventuele nieuwe natuurontwikkelingsgebieden die zouden ontstaan wordt beschreven en aandacht wordt geschonken aan het toeristisch-educatief medegebruik;
- de effecten op strandrecreatie (inclusief veiligheid), in het bijzonder aan Nederlandse zijde, worden meegenomen;
- de Zwingeuil krijgt maximale vrijheid, waarbij als randvoorwaarde wordt gesteld dat aan de veiligheid van Cadzand niet wordt getornd.

De Kanaalweg behoort niet tot het zoekgebied voor variant B bij alternatief 2. In het MER zal het zoekgebied duidelijk worden aangegeven.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 9
E.C. Versprille-Vercouteren (Gemeente Sluis)
Postbus 27
4500 AA OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Door actiegroepen zijn goed onderbouwde alternatieven aangedragen. Van groot belang is, dat hier in de vorm van een derde variant onderzoek naar gedaan wordt in het MER. Gedoeld wordt op een alternatief waarbij percelen, die ten westen en ten oosten van het huidige Zwin zijn gelegen, als uitbreiding voor het Zwin in aanmerking komen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

Afzender

Registratienummer: 10
P. Dieleman
Aalscholver 15
4533 ED TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Zoek naar buitendijkse compensatie mogelijkheden in het Westerschelde gebied en/of indien dit geoorloofd is in het gehele Deltagebied. Als alternatieven zijn reeds genoemd: een eiland of slikken/schorren op de vlakte van Raan; opvullen van het vaarwater bij Hoofdplaat. Onderzoek het door het comité Red Onze Polder aangedragen alternatief.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De Provincie Zeeland heeft met Zeeuwse maatschappelijke organisaties en met de minister van LNV gesproken om te komen tot een herijking van de opdracht: een pakket van maatregelen om de natuurdoelstelling van de 600 hectare nieuwe estuariene natuur te realiseren in en langs de Westerschelde. De minister van LNV gaat er van uit dat het project Zwin wel volgens afspraak wordt gerealiseerd.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 11

L. Van Melle

Havenpark 18

4301 CD ZIERIKZEE

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

De doelstelling van dit project is dat het Zwin als natuurlijk getijdengebied duurzaam behouden zal blijven. Echter, het natuurlijk proces voor een oude inham als het Zwin is verzanden en uiteindelijk verlanden. Alleen een dergelijke natuurlijkheid wil men niet. De afgelopen decennia was te zien dat er tal van pogingen ondernomen zijn om de zandhonger van het Zwin te stillen. Dat is in zoverre gelukt dat het nog steeds een getijdengebied is, maar dan wel dankzij de frequente inzet van grof grondverzetmateriaal. duurzaam Zwin beoogd. In het hoofdstuk 6.2.1.4 "Morfologie" wordt in de startnotitie vermeld dat er met behulp van morfologische en hydrologische modelleringen uitspraken gedaan zullen worden over de resterende zandhonger en de snelheid van aanzanding en aanslibbing. Met andere woorden: het Zwin zal niet duurzaam worden. Pagina 57 van de startnotitie vermeldt: Deze (overwegend oostwaartse) verschuiving sediment langs de kust. Hier draagt de startnotitie aan dat er in het Zwin nooit sprake van een duurzame situatie kan zijn. Het langstransport van sediment langs de kust zorgt eenvoudig voor verzanding en aanslibbing. Het Zwin zou voor zover mij bekend de eerste inham in de Noordzee-wateren zijn die niet aanslibt en niet verzand. Daarom hierbij de aanbeveling om in het MER straks te spreken over 'geforceerde instandhouding van het getijdengebied het Zwin' in plaats van 'het creëren van een duurzaam getijdengebied'. Hierdoor krijgt de burger een beter beeld van de 'natuurlijkheid' van het Schelde-estuarium.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het Zwin is aangeduid als Speciale Beschermingszone binnen het Natura 2000 netwerk, waaruit de verplichting voortvloeit om de specifieke natuurwaarden in stand te houden. Die natuurwaarden, die beschreven staan in de Kennisgeving/Startnotitie, komen in de verdrukking door de verzanding. Daaruit blijkt het dus noodzakelijk de verzanding zoveel mogelijk tegen te gaan. De voorgestelde ingrepen vergroten de weerstand van het Zwin tegen voortschrijdende verzanding.

De verhouding tussen het langstransport en de komberging bepaalt de veerkracht van het Zwin-systeem ten aanzien van de verzanding. Dit betekent echter niet dat de verzanding volledig kan tegengehouden worden, wel dat er netto een duurzamere situatie ontstaat.

Een onderlinge afweging van de verschillende alternatieven m.b.t. de stabiliteit van de Zwinmonding wordt in het MER gemaakt.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 11

L. Van Melle

Havenpark 18

4301 CD ZIERIKZEE

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

Autonome ontwikkelingen

De startnotitie is somber over wat er met het Zwin gaat gebeuren als het project van de startnotitie niet doorgaat. Er ontbreekt in de startnotitie een beschrijving in dezelfde geestenprecisie, als hierboven, over wat er met het gebied door de gestuurde ontwikkelingen in hoofdstuk 6.1.4 zal gebeuren. Dat is jammer, want door de gestuurde ontwikkelingen zal het Zwin goed in stand gehouden worden.

Hierdoor wordt de burger op het verkeerde been gezet. Periodiek zal het Zwin afgegraven en uitgebaggerd moeten worden. Dat zal zowel bij de autonome gestuurde ontwikkelingen als bij het project zoals in de startnotitie voorgesteld dienen te gebeuren.

Alternatief 'Autonome ontwikkeling plus plus'.

Het huidige natuurreservaat het Zwin is 183 hectare groot. Momenteel stroomt daar nog maar tussen de 20.000 en 400.000 m³ zeewater per getij in en uit. Gemiddeld ongeveer 126.000 m³; de z.g.n. komberging. De diverse metingen verschillen nogal. Het gemiddelde volume van het tij geeft over een oppervlak van 183 hectare slechts een niveaustijging van 7 cm, terwijl voor de kust het gemiddelde tijverschil een kleine 4 m bedraagt. Uit deze cijfers blijkt direct hoe erg het Zwin verzand is.

Het vergroten van de komberging en het optimaliseren van de afvoer van zand en slib zijn de concreet aangegeven doelstellingen van het project Duurzaam Zwin. Die doelstellingen worden vooral gerealiseerd door de Willem-Leopold polder te ontpolderen, terwijl dat ook door het Zwin zelf verder af te graven gerealiseerd zou kunnen worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In hoofdstuk 6.1.4 wordt verwezen naar hoofdstuk 5.4.8 dat telkens aangeeft welke beleidsplannen momenteel voor het Zwin bestaan. Op die manier wordt de gestuurde ontwikkeling in detail beschreven.

In het MER zal voldoende aandacht worden geschonken aan de duurzaamheid van de voorgestelde alternatieven (wat is de verwachting ten aanzien van de natuur-ontwikkeling in de komende decennia en in hoeverre scoren de alternatieven verschillend op het vlak van ongewenste ontwikkelingen, zoals afnemende dynamiek en het weer verdwijnen van het gewenste intergetijdengebied door verlanding). Dit is in de Richtlijnen nog eens nadrukkelijk aangegeven.

In het MER zullen biotoopwinsten of –verliezen, tijdelijk of permanent, direct of indirect, in een lengte- en/of oppervlaktemaat uitgedrukt worden ('groene boekhouding').

Bij het verder uitvoeren van de huidige maatregelen kan verwacht worden dat de momenteel aan de gang zijnde tendensen zich verder zetten: het zeer frequent moeten ingrijpen in de monding en een evolutie van steeds minder water in het Zwin. Hoe de situatie er dan in het referentiejaar uitziet, zal in het MER beschreven worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 11

L. Van Melle

Havenpark 18

4301 CD ZIERIKZEE

Vervolg p. 48

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

Afgraven van b.v. minimaal 1.000.000 m³ van het bestaande Zwin moet, gezien het beheerplan voor het Zwin door Compagnie het Zoute uit 2004, mogelijk zijn. Daarmee wordt het gemiddelde tijvolume met een factor 8 vergroot. Er zou nog meer afgegraven kunnen/moeten worden, maar dat hangt van in hoeverre men de meertjes en de broedgebieden wil handhaven. Het belang van grootscheeps afgraven van het Zwin is dat zich weer slikgebieden, een habitat waarin het estuarium een tekort aan is, kunnen vormen. De motivering voor dit alternatief ligt in het toevoegen van het slib areaal in het estuarium.

Zelf een tijvolume van 2.000.000 m³ is mogelijk, alleen er zal dan een alternatief voor de broedgebieden gecreëerd moeten worden en de meertjes moeten wellicht opgegeven worden, maar zijn die niet uit nood geboren?

Die broedgebieden zouden op het terrein van het oude vliegveld aangelegd kunnen worden. Het belang van een goed controleerbare toevoergeul naar het Zwin zou een argument voor verder afgraven van het Zwin zijn. Verder onderzoek op dit gebied in het MER wordt sterk aanbevolen.

Het verplaatsen van broedgebieden is niet eenvoudig! Het meest optimale lijkt mij om te zoeken naar de maximaal mogelijke afgraving van het Zwin met instandhouding van de broedgebieden in het Zwin. Dat is een mooie opdracht voor het MER, wat gevoelsmatig wel eens het meest milieuvriendelijke alternatief zou kunnen zijn.

Maar zoals de politicus Mark Rutte in de verkiezingstijd zei: 'Ik heb er geen verstand van, maar alternatieven voor ontpolderen moeten mogelijk zijn. Alleen je moet het wel willen'.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Dit wordt deels gedaan, echter grote afgravingen in het Zwin zouden veel schade aan de huidige vegetatie met zich meebrengen. Daarom wordt op basis van ecologische argumenten de keuze beperkt voor wat betreft de af te graven zones.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 11
L. Van Melle
Havenpark 18
4301 CD ZIERIKZEE

Vervolg p. 49

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

Bestaande habitat Willem-Leopold polder zal met zijn natuur moeten verdwijnen door de plannen van de onderhavige startnotitie. Hiervoor zal dus een nieuwe polder gecreëerd moeten worden. De andere polders in de omgeving hebben allemaal al een natuurfunctie, zodat die niet aangewezen kunnen worden als compensatiegebied. Wellicht valt er nog ergens in de buurt een gebied in te polderen? Graag zien we dat in het MER aangegeven wordt dat grondig onderzoek gedaan zal moeten worden naar de bestaande flora en fauna in de polder, die door de ontpoldering gaat verdwijnen, en hoe en waar die natuur gecompenseerd wordt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Uw opmerkingen worden meegenomen bij de beoordeling van de alternatieven in het MER, alsook in de passende beoordeling / vogel- en habitattoets. Deze laatste gaat na in hoeverre er negatieve effecten zullen optreden voor Europees beschermde natuurwaarden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Uitgangspunt is dat op basis van de voorliggende plannen een combinatie wordt gemaakt van de uitkomsten van het rapport van de commissie Maljers in Nederland en het aan Belgische zijde in studie genomen natuurontwikkelingsproject voor de Zwinweide.

De ingrepen die wij voorstellen zijn de volgende:

- Afgraven van het bestaande schor (zoals beschreven in de startnotitie).
- Uitgraven van een geul B (zoals beschreven in de startnotitie).
- Herstellen van geul G (zoals beschreven in de startnotitie).
- Herinrichten van de Zwinweide.
Hierbij wordt via een 'gecontroleerd intergetijden systeem' in de Internationale dijk een verbinding gemaakt met het bestaande Zwin.
- Herinrichten van het Oostelijk deel van de Willem-Leopoldpolder. Ook hier wordt voorgesteld via een 'gecontroleerde doorlaat' in de Internationale dijk een verbinding te maken met het bestaande Zwin.

vervolg p.52

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlakte beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlakte met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. Tevens zullen er in functie van de hoogteligging afgravingen gebeuren. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

Het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder uit variant A van het derde alternatief is een onderdeel van de onderzoeksvraag van de commissie Maljers.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

vervolg p. 51

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In haar rapport brengt de commissie Maljers een aantal uitbreidingsmogelijkheden voor het Zwin op Nederlands grondgebied in zicht. Het beschreven zoekgebied bevat concreet de Zwinpolder, de Versche polder en het oostelijk gelegen deel van de Willem-Leopoldpolder. Naar aanleiding van de uitkomsten van de commissie Maljers is in een bestuurlijke beslissing vastgelegd dat deze gebieden verder onderzocht gaan worden. Op basis van de overwegend positieve conclusies in het Rapport Maljers voor het oostelijk gedeelte van de Willem-Leopoldpolder hebben we dit gedeelte bij ons voorstel betrokken.

Het betreft hier voormalige landbouwgronden welke enkele jaren geleden als natuurgebieden zijn ingericht. Dit gebied is niet aangewezen als Natura-2000 gebied.

- De beoogde natuurontwikkeling voor dit gebied verkeert nog in een beginstadium.
- Het gewenste type van estuariene natuur kan hier worden gerealiseerd middels een gecontroleerd intergetijden systeem, zodat geen dijkconstructie op deltahoogte aangelegd hoeft te worden.
- Dit plan is ten opzicht van de reeds voorliggende alternatieven, in maatschappelijk opzicht veel minder in grijpend en de negatieve sociaal-economisch effecten voor de kern Retranchement zullen zeer beperkt zijn.

vervolg p.53

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Vervolg p. 52

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

- De uitvoeringskosten zullen aanzienlijk lager liggen omdat aankoop van gronden, onteigening van bedrijven c.q. woningen niet aan de orde zijn. Daarnaast wordt de aanleg van dijken tot een minimum beperkt en is er geen afgraving van de internationale dijk nodig.
- Snelle realisatie met een kort doorlooptijd.
- Landschappelijk aanvaardbaar.
- Totale oppervlakte van de uitbreiding: circa 135 ha. met een evenwichtige verdeling op Belgisch (ca. 90 ha.) en Nederlands grondgebied (ca. 45 ha.)

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 7)

Er ontbreekt een duidelijke en expliciete opsomming van randvoorwaarden en uitgangspunten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerking zal worden meegenomen in het MER. Een uitgebreide beschrijving van de randvoorwaarden zal worden opgenomen in het MER.

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 11)

In het bijschrift van figuur 6 wordt gesproken over een (indicatieve) dwarslijn. Deze ontbreekt echter in het figuur. Alternatief 1 sluit af met een aantal veronderstellingen die niet zijn onderbouwd en bewezen. Het betreft met name de volgende veronderstellingen:
'De verhoging van de komberging zorgt er voor dat de ingang van de Zwingel stabiel wordt.'
'Bovendien zal de verzanding en aanslibbing in het Zwin gebeuren over een grotere oppervlakte, wat zal zorgen voor een vertraging van de sedimentatie.'
Voor het MER is het van cruciaal belang om na te gaan of deze veronderstellingen juist en volledig zijn. Het alternatief 2 is immers op basis van deze veronderstellingen geheel gebaseerd op een nog grotere komberging dan alternatief 1. Wanneer niet onomstotelijk de positieve effecten van een grotere komberging in relatie tot andere systeemonderdelen (zoals de hoofdgeul) zijn aangetoond, is het niet verantwoord om over te gaan tot (verdere) vergroting van de komberging.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De onderbouwingen voor deze conclusies zijn in aparte rapporten die als voorstudie werden opgemaakt, weergegeven. Het gaat hier over hydrodynamisch en morfologisch vooronderzoek. In de Kennisgeving/Startnotitie is hierop in algemene lijnen ingegaan, enkel de algemene conclusies werden opgenomen. In het MER zal dit uitgebreider aan bod komen.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 12)

In paragraaf 4.2.5 wordt voor alternatief 2 de variant B beschreven waarbij extra Nederlandse oppervlakte in het zuidoosten van het uitgebreide Zwin wordt opgenomen. Voordat de extra Nederlandse oppervlakte kan worden toegevoegd, dient hierover eerst aan Nederlandse zijde een bestuurlijke beslissing te worden genomen. Er bestaat echter geen bestuurlijk draagvlak voor het ontpolderen van extra grondgebied, zowel niet aan de zijde van de regievoerende provincie als ook niet aan de zijde van gemeente Sluis. Hetgeen nog maar eens tot uiting komt in de motie waarin de gemeente Sluis zich uitspreekt tegen ontpoldering van het Zwin. Mede in afwachting van de uitkomsten van de studie en de bestuurlijke beslissing wordt de ligging van de dijk in dit gebied terecht als nog niet vaststaand beschreven. In tegenstelling tot deze conclusie wordt echter wel aangegeven dat de dijk binnen de zoekzone zal liggen. Deze tekst dient te worden aangepast zodat eenduidig wordt vastgelegd dat indien dit zoekgebied op basis van de bestuurlijke beslissing niet wordt aangewezen als projectgebied, de ligging van de dijk ook buiten dit Nederlands gebied zal zijn gesitueerd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De tekst over alternatief 2 variant B in de Kennisgeving/Startnotitie duidt erop dat een beslissing over de te realiseren hectaren op Nederlands grondgebied enkel door de Nederlandse overheid genomen dient te worden. Dit wordt geen aparte bestuurlijke beslissing, maar vormt onderdeel van het ontwerp-rijksprojectbesluit.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 13)

In de startnotitie is vermeld dat de effecten van de inclusief van de extra Nederlandse oppervlakte bekeken zullen worden en dat er per onderzoeks-discipline aanbevelingen worden gedaan. Naast effecten op de diverse onderzoeksdisciplines moeten ook de sociaal economische effecten expliciet worden betrokken in het onderzoek en de afwegingen. Het betrekken van de sociaal-economische effecten is des te meer van belang omdat het gebied in tegenstelling tot hetgeen in de startnotitie is vermeld niet slechts een open agrarisch gebied betreft. Naast enige landbouwgronden is er ook sprake van een woongebied met daarin vijf woningen en er ligt een recreatieve verblijfsbestemming vast.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerking zal worden meegenomen in het MER. Zowel in de discipline Mens – mobiliteit, recreatie en educatie, als in de studie van de sociaal economische effecten in de vorm van een kosteneffectiviteitsanalyse (KEA). De wijze waarop deze analyse moet worden ingevuld staat beschreven in bijlage 4 van de Richtlijnen.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender	
Registratienummer: 13 J.P. De Winne Kanaalweg 2 4525 NA RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 15)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Door toevoeging van het extra gebied dient er een dijktracé van de op deltahoogte aangelegde dijk op circa 25 meter afstand van de bebouwde kom van Retranchement te worden gerealiseerd. Dit zal voor de bewoners van Retranchement als verstikkend worden ervaren. In de startnotitie (pagina 37) van de Hedwigepolder werd om die reden dan ook geoordeeld dat bij Prosper geldt dat de dijk niet te dicht bij het dorp Prosper mag worden gesitueerd, zodat het niet in de verdrukking komt door het dijklichaam. Dat geldt ook voor Retranchement. De variant B betreft een extra te ontpolderen oppervlakte van maximaal 10 ha. Ten opzichte van het alternatief 2, waartoe deze variant behoort, gaat het over een oppervlakte van maximaal ca. 5% van het totale alternatief. Daarmee is deze variant niet significant onderscheidend van alternatief 2. Het bovenstaande in aanmerking nemend kunnen wij niet anders dan concluderen dat deze variant niet dient te worden meegenomen in het MER. Het inzetten van onderzoekscapaciteit voor deze variant is derhalve niet doelmatig.	De aanwezigheid van de dijk en de perceptie door het publiek zal in de discipline Landschap en de discipline Mens bestudeerd worden. Alle alternatieven zullen op een gelijkwaardige manier worden onderzocht, waarbij aan elke onderzoeksdiscipline voldoende aandacht zal worden besteed.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 16)

De inleiding van de startnotitie vermeldt op pagina 10 'Tenslotte wordt in de nota ook aangegeven of en hoe de keuze van een voorkeursalternatief en het meest milieuvriendelijk alternatief zal worden ontwikkeld'.
De startnotitie geeft echter geen antwoord op deze vragen.
De vraag of er een Voorkeursalternatief (VKA) wordt ontwikkeld, wordt in het geheel niet beantwoord. Slechts bij de discipline Fauna en Flora wordt inhoudelijk gesproken over een voorkeursalternatief. Mag er van worden uitgegaan dat het Voorkeursalternatief niet slechts wordt bepaald door effecten van één enkele discipline? Ten aanzien van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) wordt in paragraaf 4.4 slechts opgemerkt dat er een MMA wordt onderzocht en dat 'een MMA wordt opgebouwd op basis van de milieueffecten die onderzocht zijn.'
In de beschrijving van de alternatieven wordt ten aanzien van de ligging van de dijken en het spuireservoir opgemerkt dat in het MER nader onderzocht zal worden op welke plaats de dijken cq. het reservoir het best gelegd kan worden om het meest milieuvriendelijke en beste alternatief te vormen. Houdt dit in dat er per alternatief en variant een MMA en VKA wordt vastgesteld?
Hoe vinden die MMA's en VKA's hun weg dan in de eindconclusie van het MER?
De startnotitie bevat geen eenduidige beschrijving van de wijze waarop het VKA en MMA tot stand komen. Zo wordt bijvoorbeeld niet beschreven welke werkwijze wordt gevolgd en of er wegingsfactoren aan onderzoekscriteria worden toegekend. Moet er vanuit worden gegaan dat alle criteria evenveel meewegen?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Volgens de Wet Milieubeheer dient het MER een MMA te beschrijven volgens de systematiek vermeldt in paragraaf 4.5 van SN/KG. Een MMA wordt samengesteld op basis van de resultaten van het onderzoek naar alle alternatieven en vormt feitelijk de conclusie van het MER.
Een voorkeursalternatief geldt als basis voor het ontwerp-rijksprojectbesluit en dient te voldoen aan de (Nederlandse) wet op de ruimtelijke ordening. Het is een eigen keuze van de initiatiefnemer bij het bepalen van een voorkeursalternatief dicht bij de systematiek van het MER te blijven indien dit voldoende informatie oplevert voor de benodigde onderbouwing van het voorkeursalternatief.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 21)

Bij het bepalen van de effecten van de verschillende alternatieven dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de impact van de aanleg en het onderhoud. Hierbij moet eveneens de duur van de projectuitvoering worden betrokken. Bij een grotere komberging zal de uitvoering langer duren en meer overlast voor natuur, dier en mens veroorzaken.

Veel effecten die zich voordoen bij de aanleg van het vergrote Zwin zijn, in tegenstelling tot hetgeen de startnotitie vermeldt, niet alleen van tijdelijke aard, maar ook permanent gezien het feit dat er beheer en onderhoud aan het Zwin noodzakelijk blijft. Een groter Zwin vraagt meer onderhoud. Langere dijken betekent eveneens meer onderhoud. Hiermee dient bij de kostenafweging nadrukkelijk rekening gehouden te worden.

Het aanleggen van veel additionele natuur is contraproductief wanneer zou blijken dat er geen budget beschikbaar is voor beheer en onderhoud.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerking zal worden meegenomen in het MER. Kosten voor aanleg en onderhoud zijn zaken die specifiek aan bod komen in de KEA.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 31)

Het juist en volledig in kaart brengen van de sociaal-economische effecten is van groot belang. Hierbij moet niet alleen worden gekeken naar effecten van en voor het Zwinproject zelf, maar hierbij zijn vooral de sociaal-economische effecten voor de directe omgeving en met name de kern van Retranchement van belang.

De sociaal-economische leefbaarheid van Retranchement staat zwaar onder druk, zoals ook blijkt uit diverse publicaties van de gemeente Sluis. Verdwijnen van woonfuncties, verblijfsrecreatie en andere economische activiteiten uit de directe omgeving van Retranchement zet de leefbaarheid verder onder druk. Het is hierbij zeer waarschijnlijk dat de toch al sterk verminderde voorzieningen (arts, postkantoor, horeca, benzinepomp, etc.) nog verder zullen afnemen.

Het is dan ook absoluut noodzakelijk om deze gevolgen van het Zwinproject in kaart te brengen en mee te wegen in de beoordeling van de alternatieven. Hierbij dient in navolging van het besluit van de bewindslieden als randvoorwaarde te gelden dat de sociaal-economische ontwikkeling gelijke tred moet houden met uitbreiding van natuur in het Zwingebied.

Om negatieve gevolgen van het Zwinproject voor de sociaal-economische leefbaarheid te vermijden is het van belang om mitigerende maatregelen op dit gebied in kaart te brengen en bij het Zwinproject en de te doorlopen procedures te betrekken. Indien aanpassing of verplaatsing van sociaal-economische relevante functies nodig is, dan dient dat in de buurt van de Retranchement plaats te vinden om de negatieve gevolgen voor Retranchement te vermijden.

vervolg p.61

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER wordt een overzicht van alle milieu-effecten gemaakt, waaronder de discipline Mens. Ook worden de sociaal-economische effecten beschreven. Vervolgens zal een KEA worden uitgevoerd, waarbij de Richtlijnen (bijlage 4) worden gevolgd.

Mocht daarbij blijken dat hoeveelheid natuur en recreatie sterk verschillen per alternatief, dan zullen deze twee elementen in de afweging worden meegenomen.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Vervolg p. 60

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 31)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Mitigerende, compenserende en inpassingmaatregelen moeten meteen in het MER worden betrokken, zodat direct duidelijk is of de voorgestelde maatregelen reële opties zijn (in termen van milieueffecten). Wanneer een voorgestelde maatregel niet haalbaar blijkt, dan dienen de positieve of milderende effecten immers niet in de effectbeoordeling te worden verdisconteerd.

Daar waar maatwerk nodig is in termen van maatregelen, dient dit maatwerk ook in het MER te worden meegenomen.

In Vlaanderen worden de effecten van het Zwinproject op individueel niveau onderzocht. Dit dient tevens voor het Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder te gebeuren met betrekking tot ondernemingen (op het gebied van horeca en verblijfsrecreatie) ook wanneer hiervoor geen directe wettelijke noodzaak is.

Immers de gevolgen van het Zwinproject worden het hardst gevoeld door een zeer beperkt aantal betrokkenen. Omdat het hier gaat om zeer specifieke gevallen volstaat het niet om uit te gaan van algemeen geldende kentallen.

De startnotitie van de Hedwigepolder vermeldt over de sociaal-economische aspecten onder meer het volgende: "In Nederland worden bij de effectenbeoordeling tevens socio-economische effecten binnen het afwegingskader meegenomen (..). Het komt er op neer dat niet louter het meest milieuvriendelijke alternatief naar voren wordt geschoven, maar wél het meest milieuvriendelijke alternatief dat tevens vanuit socio-economisch oogpunt haalbaar is.

vervolg p.62

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

vervolg p. 61

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 31)

Omwille van die reden zullen er twee afzonderlijke ranglijsten opgesteld worden waarbij enerzijds een alternatievenafweging plaats vindt louter gebaseerd op milieucriteria en anderzijds een integrale alternatievenafweging (inclusief kosteneffectiviteitscriteria).
Het is te overwegen in de startnotitie van het Zwin eveneens een dergelijke passage op te nemen met inclusie van de MKBA resultaten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Afzender

Registratienummer: 14
C. Michielsen (ZLTO)
Postbus 46
4460 BA GOES

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

De ZLTO raad Zeeland mist in de te bestuderen alternatieven een alternatief waarbij de herinrichting van de bestaande natuurgebieden in en rond het Zwin centraal staat zonder uitbreiding van het Zwin op landbouwgronden. Enkel door een dergelijk alternatief toe te voegen aan de studie kan een evenwichtige afweging ontstaan.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het project heeft ook een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het (mondingsgebied van) het Schelde-estuarium. Deze doelstelling werd vastgelegd door de Vlaamse en Nederlandse Regering in een Verdrag betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium. Meer bepaald werd hier vastgesteld dat minimaal 120 ha en maximaal 240 ha bijkomende nieuwe estuariene natuur dient gecreëerd te worden die voldoet aan de eisen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Deze oppervlakte kan niet gevonden worden zonder aan landbouwgronden te raken.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 15

(2 eensluidende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Herbekijk het westwaarts verleggen van de Zwingeu, niet alleen in het kader van de verzandingproblematiek, maar evenzeer in het kader van andere besluiten van de OS 2010 zoals het streven naar synergieën 'veiligheid / natuur', 'werk met werk maken' en het genereren van maatschappelijke meerwaarde.

In de OS 2010 werd een aantal algemene, principiële besluiten opgenomen die zo veel mogelijk ingevuld dienen te worden bij de verdere concretisering en realisatie van de concrete natuurprojecten, waaronder het Zwinproject. In besluit 3.c.A wordt in die zin expliciet gewezen op de toepassing van het principe 'werk met werk maken' om alzo te streven naar een maximale maatschappelijke meerwaarde bij het realiseren van projecten. Besluit 3.f inzake het streven naar synergieën stelt duidelijk dat 'bij het ontwikkelen van nieuwe natuur deze natuur waar mogelijk mede bruikbaar zal worden gemaakt voor andere functies. Voorbeelden hiervan zijn: veiligheid tegen overstromen, ...'. Om tegemoet te komen aan deze besluiten van de OS 2010 vragen wij uitdrukkelijk om het westwaarts verleggen van de Zwingeu terug op te nemen als een inrichtingsvariant.

De basis hiervoor is afkomstig uit de documenten rond Kustverdediging West Zeeuws-Vlaanderen. Hierin blijkt dat de westwaartse verlegging van de Zwingeu de onveiligheid in deze 'zwakke schakel' effectief reduceert. In die zin kan het Zwinproject in het kader van 'werk met werk maken' een belangrijke bijdrage leveren aan de kustveiligheid en wordt een aanzienlijke bijkomende maatschappelijke meerwaarde gegenereerd.

vervolg p.64

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het MER zal meer uitgebreid beschrijven op basis van welke voorstudies en overwegingen het westwaarts verleggen van de Zwingeu niet verder onderzocht zal worden, zoals ook in de Richtlijnen wordt gevraagd.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 15

(2 eensluitende reacties ontvangen)

vervolg p. 63

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Voorts wordt hier dan ook een nieuwe synergie 'veiligheid / natuur' gecreëerd want het westwaarts verleggen van de Zwingeuul levert tevens een aanzienlijke meerwaarde op voor het herstel van de dynamiek in de Europees beschermde duinengordel van het Zwin. Een herstel dat overigens vrijwel nergens anders langs de Vlaamse kust op een zelfde schaal gerealiseerd kan worden. Op Vlaams niveau derhalve een belangrijke optie voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding van verschillende Europees beschermde habitats.

Bovendien blijkt uit de verantwoording die in de voorliggende Kennisgeving/Startnotitie gegeven wordt voor het schrappen van Zwingeuulverlegging dat de impact van deze maatregel op de verzandingproblematiek en de morfologische werking van het gebied momenteel alles behalve voldoende gekend is. Men spreekt enkel in woorden als 'niet eenduidig positief' en 'mogelijk negatief'. Daar tegenover staat dat de Internationale Zwincommissie - op basis van andere studies - wél veel heil zag in deze maatregel indien deze wordt uitgevoerd in combinatie met andere maatregelen zoals het vergroten van de komberging, de landinwaartse uitbreiding, en de aanleg van een strekdam (waarbij we meteen aantekenen dat die in een zachte vorm zou moeten worden uitgevoerd) aan de monding van de verlegde Zwingeuul.

vervolg p.65

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 15

(2 eensluidende reacties ontvangen)

vervolg p. 64

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Wij vragen dan ook uitdrukkelijk dat de westwaartse verlegging van de Zwingel als bijkomende inrichtingsvariant wordt opgenomen in deze grensoverschrijdende MER. Deze inrichtingsvariant dient vervolgens niet alleen verder onderzocht te worden in het kader van het duurzaam oplossen van de verzandingproblematiek (afzonderlijk én in combinatie met het bouwen van een strekdam), maar evenzeer in het kader van het oplossen van de bestaande 'zwakke schakel' in de kustverdediging én in het kader van het herstel en behoud van de gunstige staat van instandhouding van de duinengordel in het Zwin. Wij vragen daarbij niet zo zeer voor veel bijkomend studiewerk, maar eerder voor een grondige evaluatie van al het reeds bestaande studiewerk daaromtrent door een onafhankelijk team van deskundigen.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 15

(2 eensluidende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Stem de alternatieven en maatregelen terug af met de oorspronkelijke bevindingen van de Technische Commissie van de Internationale Zwincommissie.

Een van de hoofddoelstellingen van het voorliggend project is het streven naar een duurzame oplossing van de verzandingproblematiek. Deze problematiek is de voorbije jaren zorgvuldig en langdurig bestudeerd door de Internationale Zwincommissie. Het uiteindelijk verdict was dat deze problematiek enkel duurzaam kan opgelost worden door een combinatie van tal van maatregelen. Uit de voorliggende kennisgeving blijkt dat een aantal van de meest ingrijpende maatregelen uit dit combinatievoorstel zondermeer en zonder afdoende onderbouwing/motivatie geschrapt zijn (o.a. het verleggen van de Zwingeuil en het bouwen van een strekdam). Wij vrezen dan ook dat het uiteindelijke resultaat geen enkele garantie meer biedt dat het verzandingprobleem afdoende en duurzaam zal opgelost worden. Wij vragen dan ook om het westwaarts verleggen van de zwingeuil en het oprichten van een strekdam (met bij voorkeur zachte substraten) terug als maatregel wordt opgenomen en onderzocht wordt in deze MER. Voorts zijn een aantal andere maatregelen uit het oorspronkelijke combinatievoorstel van de IZC concreet ingevuld, zonder enige onderbouwing of eenduidige criteria waarop de locatiekeuze voor het uitvoeren van deze maatregelen is gebaseerd. Er moeten eerst duidelijke criteria en doelstellingen opgesteld worden om te bepalen waar en hoeveel schor er zal afgegraven worden en dus het concrete kaartvoorstel voor deze afgravingen niet als finaal voorstel te beschouwen voor het uitvoeren van deze maatregel.

vervolg p.67

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker. De bevindingen van de Technische Commissie van de Internationale Zwincommissie (IZC) hebben in de eerste plaats vorm gegeven aan de alternatieven uit de Kennisgeving/Startnotitie. Bij de alternatievenbeschrijving werd echter ook uitdrukkelijk rekening gehouden met de voorwaarden die werden gesteld in het Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium.

Het MER zal meer uitgebreid beschrijven op basis van welke voorstudies en overwegingen het westwaarts verleggen van de Zwingeuil niet verder onderzocht zal worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 15

(2 eensluidende reacties ontvangen)

vervolg p. 66

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Idem dito voor de voorstellen inzake geulherstel. Wij vragen verlegging van de Zwingeel grondig te bestuderen en de huidige voorstellen van geulherstel als ondergeschikt aan deze hoofdmaatregel te beschouwen.

Wat betreft de variant omtrent het spuien met polderwater, wensen wij op te merken dat bij het verder onderzoek naar het nut en de haalbaarheid van deze maatregel eenduidig moet gekozen worden voor het spuien met polderwater. Het voorstel om in periodes van droog weer het reservoir ook met zeewater te vullen is naar onze inschatting ecologisch niet verantwoordbaar. In die zin vragen wij om definitief af te zien van het gebruik van zeewater en het verder onderzoek enkel en alleen toe te spitsen op het gebruik van polderwater.

Tot slot dient hier nogmaals beklemtoond te worden dat de oppervlakte van een spuiboezem niet kan gevalideerd worden als estuariene natuur.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De volgende criteria voor het bepalen van de locaties van de afgravingen werden in een voorbereidende studie gebruikt:

- De lokatie diende hoog gelegen te zijn.
- De lokatie diende het minst waardevol te zijn.
- De lokatie diende in verbinding te staan met een geul zodat er elk getij water over kan stromen.

De ecologische effecten van de spuiboezem zullen in het MER onderzocht worden in de discipline fauna en flora.

Volgens de bepalingen van het hiervoor vermelde Verdrag dient minimaal 120 ha en maximaal 240 ha bijkomende nieuwe estuariene natuur gecreëerd te worden in het Zwin. Alternatief 1 voorziet in een uitbreiding van het Zwin met 120 ha.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 17

P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)

Philipsweg 9 A

4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

In beide alternatieven wordt uitgegaan van een volledig afgraven van een internationale dijk. Toch denken wij dat een waardevolle variant op de te kiezen inrichting van het gebied mogelijk is, waarbij er een paar punten spreken vóór het behoud van een stuk dijk van 75 tot 125 meter, ter hoogte van het bosje. Enerzijds bewaar je een stukje erfgoed met een hekwerk dat bovenop de oorspronkelijke zeedijk (vóór de verhoging tot delta-dijk) stond, en een bunkertje in die oude dijk. Anderzijds past zo'n stukje dijk goed in het vloedstroom-ebstroom beeld, kan het dienen als uitkijkpunt voor geleide excursies en als vluchtheuvel voor mensen en dieren bij stormvloed. Bovendien is zo'n buffer een goede golfbreker waardoor de achterliggende zeekerende dijken lager kunnen zijn.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het project wordt gestreefd naar een aaneengesloten zone van estuariene natuur. Daarom wordt het behoud van (een gedeelte van) de dijk niet meegenomen in de alternatieven/varianten. In een bijkomend alternatief 4 zal wel nagegaan worden in hoeverre de Willem-Leopoldpolder als gecontroleerd intergetijdengebied kan ingericht worden. Op dat moment zal een deel van de bestaande internationale dijk behouden blijven. Een afsluitbare doorlaatconstructie zal aangelegd worden ter hoogte van de huidige internationale dijk. Daardoor zullen de achterliggende dijken van de Willem-Leopoldpolder lager kunnen zijn.

Afzender

Registratienummer: 17

P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)

Philipsweg 9 A

4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 7)

Vergroting van het Zwin geeft meer komberging en daardoor een langduriger in-/uitstroming. Hetgeen inhoudt dat meer zandslib wordt aangevoerd en langduriger een maximale stroomsnelheid optreedt, waardoor weer een forsere zandvang nodig is. Waarheen met dit 'gewonnen' zand?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het bouwen van een grotere zandvang is momenteel geen optie. Het gebruik van zand uit een zandvang is sterk afhankelijk van de kwaliteit (bv. korreldiameter) van het zand. In het MER zal inzicht gegeven worden in de bestemming van het zand.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 17

P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)

Philipsweg 9 A

4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)

Blz.33-4.2.4 Lozing polderwater.
Kwaliteit van het polderwater is dubieus.
Zuiveren aan de bron voor zover mogelijk, indien dat op korte termijn realiseerbaar is.
Anders lozen via de bestaande weg. De aanleg van een hoge boezem geeft kans op inzigingskwel. De grotere waterdiepte in een hoge boezem draagt bij aan het zelfreinigend vermogen van het opgeslagen water en is aantrekkelijker voor watervogels in winterse tijden (vriest minder snel dicht). Een hoge boezem tegen de nieuwe zeedijk geeft kans op loopzand, dus kans op instabiliteit van de dijk. Grondmechanisch onderzoek is vereist.
Een lage boezem is meer bevorderlijk voor de aanleg van vismigratie (zie uitwatering Noordpolderzijl in provincie Groningen). Ook kan een lage boezem in de vorm van een brede waterpartij langs de dijk een buffer zijn tegen verzilting vanuit het Zwin.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerking zal worden meegenomen in het MER. Een goede waterkwaliteit is een randvoorwaarde voor het inschakelen van een spuibekken.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 17

P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)

Philipsweg 9 A

4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 9)

Blz. 36-4.3.4 Zuiveringsinstallatie
Sedimentatie in boezem werkt zuiverend op het te spuien water, maar wel extra baggeronderhoud.
Stortlocatie voor vervuild slib in de omgeving?

Blz. 44-Habitattoets

Het onderhouden van de beoogde habitat vergt werkzaamheden, die in strijd zijn met de toets zelve. Immers machines worden verondersteld de fauna te storen. In het MER hierover een melding maken dat onderhoudswerkzaamheden geen uit/afstel kunnen velen van welke flora en faunatoets dan ook.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het effect op de zandvang maakt deel uit van het MER. De eventuele bestemming van het zand/slib zal worden aangegeven, maar er wordt geen zoektocht naar een stortlocatie voorzien.

In het MER zal een passende beoordeling / vogel- en habitattoets worden opgenomen. Deze gaat na in hoeverre er negatieve effecten zullen optreden voor de Europees beschermde natuurwaarden.

Afzender

Registratienummer: 17

K. Van de Sompele

Nederenheerweg 14

8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Naar de mening van inspreker bestaat er geen enkel bewijs dat met het project de verzanding voldoende tegengehouden kan worden, het is daarom nutteloos hiervoor deze waardevolle landbouwgrond op te geven. Inspreker stelt dat de aangekochte gronden ten westen van het vogelreservaat 'Het Zwin', hier evenzeer hun diensten zouden kunnen bewijzen zodoende kan waardevolle landbouwgrond behouden blijven. Volgens inspreker zal de natuur er met percelen tarwe, vlas en bieten beter uitzien dan met hoge dijken die het mooie polderlandschap helemaal teniet te doen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het MER zal nagaan of een alternatief dat het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder (46 ha) combineert met de Zwinweiden (Kleyne Vlakte) aan de inhoudelijke en oppervlakte-doelstellingen kan voldoen. Beide (deel)gebieden zouden via een te ontwerpen afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten moeten worden. Het alternatief van de Zwinweiden omvat de inschakeling van de weilanden van het Vlaams natuurreservaat de Zwinduin en -polder (vroegere vliegplein) als gecontroleerd intergetijdengebied. De Zwinweiden worden in dit alternatief afgegraven en met een aantal geulen en poelen doortrokken.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 20
G. Wegter
De Kreijenbeek 151
5553 BD VALKENSWAARD

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Inspreker meent dat het studiegebied te klein is; een deel van de gemeente Sluis zal meegenomen moeten worden in het MER.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het studiegebied dat beschouwd zal worden, wordt per discipline vastgelegd in het MER. Hierbij wordt het gebied beschouwd waar er milieueffecten kunnen optreden. Dit kan ruimer zijn dan het projectgebied.

Afzender

Registratienummer: 22
A. Van Nieuwkerke
Sint-Jorisstraat 28
8000 Brugge

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Er vanuit gaand dat het ten noorden van de Retranchementstraat gelegen deel van de Willem-Leopoldpolder, dat in aanmerking komt voor ontpoldering, slechts een oppervlakte heeft van 180 ha, rijst de vraag bij inspreker of het niet aangewezen is, teneinde de maximale doelstellingen van de Ontwikkelingsschets vooralsnog te behalen, dat wil zeggen 260 ha nieuwe estuariene natuur, om ook een minstens 80 ha groot deel van de aan de Willem-Leopoldpolder grenzende Nieuwe Hazegraspolder te ontpolderen, meer bepaald dat het deel van de Nieuwe Hazegraspolder dat zich uitstrekt tussen de Nieuwe Hazegraspolderdijk en de Dijkgraafstraat en waardoor reeds een brakke kreek kronkelt. Hierbij zou men de landbouwbedrijfszetels ten noorden van de Hazegrasstraat kunnen beschermen door een in de nieuwe Hazegraspolder parallel met de Hazegrasstraat nieuwe aan te leggen zeewerende dijk.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER zal een vierde alternatief worden onderzocht namelijk de inrichting van de Willem-Leopoldpolder als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk in de Internationale dijk. Daarbij zal eveneens onderzocht worden of een gedeelte van de Nieuwe Hazegraspolder meegenomen kan worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 24
C. Dhondt
Hoekerstraat 114
8300 Westkapelle

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Inspreker hoopt dat goed wordt nagedacht over het alternatief dat door de Boerenbond is aangereikt. Deelt verder de zienswijze van de Boerenbond.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het MER zal nagaan of een alternatief dat het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder (46 ha) combineert met de Zwinweiden aan de (inhoudelijke en oppervlakte) doelstellingen kan voldoen.
Indien dit zo is, dan zal dit alternatief als een volwaardig alternatief verder worden onderzocht. Beide (deel)gebieden zouden via een te ontwerpen afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten moeten worden. Het alternatief van de Zwinweiden omvat de inschakeling van de weilanden van het Vlaams natuurreservaat de Zwinduinen en –polder (vroegere vliegplein) als gecontroleerd intergetijdengebied. De Zwinweiden worden in dit alternatief afgegraven en met een aantal geulen en poelen doortrokken.

Afzender

Registratienummer: 25

(2 eensluidende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

De Boerenbond meent dat het onderzoek zich niet mag toespitsen op het betrokken gebied zelf, maar dat ook in de ruime omgeving van het gebied de gevolgen van de ontpoldering onderzocht moeten worden.
T.a.v. Alternatief 1 dienen de aan te leggen dijken en de aan te leggen langsgracht bij de 120 ha inbegrepen te zijn. Ook dient bij de keuze voor de locatie van de dijk rekening gehouden te worden met de mobiliteitsproblematiek in het gebied.

vervolg p.73

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerkingen zullen meegenomen worden in het MER.

Het studiegebied dat beschouwd zal worden, wordt per discipline vastgelegd in het MER. Hierbij wordt het gebied beschouwd waar er milieueffecten kunnen optreden. Dit kan ruimer zijn dan het projectgebied.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 25

(2 eensluidende reacties ontvangen)

vervolg p. 72

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Het graven van zijkanaaltjes verhoogt de kans op verzilting. In het MER dienen de gevolgen van deze werken afzonderlijk onder de loep genomen te worden. Daarbij dient overwogen te worden of het wel verantwoord is binnen alternatief 1 deze ingreep uit te voeren. Het opnemen van de Dievegatkreek in alternatief 1 kan naar de mening van de Boerenbond niet leiden tot een compensatie van Natuur binnen het gebied. T.a.v. Alternatief 2 dienen eveneens de dijken en de langsracht inbegrepen te zijn in de 180 ha. Ook hier dient rekening gehouden te worden met de mobiliteitsproblemen in het gebied bij de locatie van de aan te leggen dijk. Ook hierbij geldt dat het opnemen van de Dievengatkreek niet kan leiden tot compensatie van natuur binnen het gebied. De boerenbond is verbaasd dat Variant A niet wordt beschreven bij de twee alternatieven. Meent dat hieruit twijfel spreekt over de efficiëntie ervan. Voor variant A dient in het MER op een overzichtelijke manier nagegaan te worden met hoeveel water vanuit de polder het jaar door gemiddeld wordt gerekend en in hoeverre alternatieven zoals aanvoeren van zeewater wel zinvol en betaalbaar zijn. Er dient rekening gehouden te worden dat de landbouwuitbatingen in de omgeving voorrang krijgen op het vullen van het reservoir. Bij de technische voorwaarde voor de ligging van het reservoir moet 'de aanvoer van polderwater' worden toegevoegd. In het MER dient de nodige aandacht besteed te worden aan de manier waarop het water vanuit het kanaal van Cadzand of via andere aanvoerwegen in het spuibecken kan worden gepompt zonder een degelijke peilwerking van de polder in gevaar te brengen.

vervolg p.74

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerkingen zullen meegenomen worden in het MER.

Het studiegebied dat beschouwd zal worden, wordt per discipline vastgelegd in het MER. Hierbij wordt het gebied beschouwd waar er milieueffecten kunnen optreden. Dit kan ruimer zijn dan het projectgebied.

Variant A wordt beschreven en onderzocht bij de beide alternatieven.

Met een model werd een simulatie gedaan van de voorbije 40 jaar, met behulp van neerslaggegevens over deze periode.

Door een goede regeling van de aanslag en afslagpeilen kan ervoor gezorgd worden dat de situatie voor de landbouw niet verslechtert in droge periodes en verbetert in natte periodes. De waterstandspeilen worden onderzocht met behulp van een hydrodynamisch model.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 25

(2 eensluidende reacties ontvangen)

vervolg p. 73

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Dringt aan op onderzoek van derde alternatief namelijk de uitbreiding van de Zwinweiden. Dit alternatief gaat niet in tegen het door de Vlaamse regering goedgekeurde 'Meest Wenselijk Alternatief'. Het alternatief houdt in de inschakeling van de weilanden van het Zwin bosje en kan worden uitgebreid met bijkomende ontpoldering aan het Oostelijk deel van de Willem-Leopoldpolder. Wordt variant A hierbij betrokken dan zal hiervoor wel een extra onteigening nodig zijn omdat het functioneel geen zin heeft het bekken aan te leggen binnen de genoemde gebieden. De inname zal dan beperkt blijven tot maximaal 25 ha. Dit alternatief biedt veel voordelen. Het alternatief voorziet ook in de verplaatsing van het vogelpark van het Zwin. Dit sluit aan bij de plannen die overheid heeft voor het vogelpark. De Boerenbond is tegen ontpoldering zoals voorzien in de alternatieven 1 en 2 en geeft hiervoor in een bijlage argumenten. De Boerenbond meent verder dat mitigerende en eventueel noodzakelijke compenserende maatregelen binnen het gebied en niet in de omgeving gezocht moeten worden. Het beoordelingskader dient uitgebreid te worden met het landbouweffectenrapport.

Daarnaast dienen ook de haalbaarheid en de effecten van het flankerend landbouwbeleid in beeld gebracht te worden. De Boerenbond vraagt zich verder af of niet beter gewacht kan worden tot de instandhoudingdoelstellingen voor het gebied zijn vastgesteld. Bij de afweging van de keuze tussen de alternatieven dienen op een duidelijke manier de meer en minder waarden voor de natuur te worden geduïd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaa (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. Tevens zullen er in functie van de hoogteligging afgravingen gebeuren. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

Het landbouweffectrapport (LER) zal dienen als input voor het MER.

Natuurwinsten en –verliezen zullen in de discipline fauna en flora beschreven worden. De IHD's vormen daarbij een belangrijk toetsingskader. Momenteel worden deze IHD's door de administraties uitgewerkt. De passende beoordeling wordt, uitgaande van de ecologische vereisten van de soorten en habitats die voor de aanwijzing van de SBZ's zijn aangemeld, door best professional judgement uitgevoerd.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 29
M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)
Alfred Verweeplein 1
B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

De gemeente meent dat het referentiescenario niet in overeenstemming is met de richtlijnen van de dienst m.e.r. Het juist bepalen van de referentiesituatie conform de bepalingen van het decreet en de Europese richtlijnen is van groot belang om de impact van de voorgestelde alternatieven te bepalen. T.a.v de Spuikom wijst de gemeente erop dat inbreng van zoet water in het zout/brak watersysteem van het Zwin een aanzienlijk effect kan hebben op het ecosysteem van het Zwin. Dit hydraulische aspect moet worden meegenomen bij de ecologische evaluatie. Teven wijst de gemeente erop dat de kwaliteit van het polderwater ook bepaald wordt door de lozingen en overstorten. De gemeente dringt erop aan dat de mogelijke gevolgen van een zeespiegelstijging op de hydraulische werking van het spuien wordt onderzocht in het MER. De veranderingen in de waterhuishouding van de Zwinpolder door het vullen van de spuikom zijn significant, terwijl er nu een aanvaardbaar evenwicht is. Gemeente vraagt zich af wat de invloed van deze veranderingen is op het grondwater? In welke mate zal verzilting toenemen, zullen zones met brakwater zich uitbreiden en wordt de zoetwaterbel beïnvloed waaruit het drinkwater voor Knokke-Heist wordt geproduceerd?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het MER zal inzicht geven in de referentiesituatie: hoe ziet het Zwin eruit bij doorgang bestaand beleid en wat houdt dat beleid in (bijv. minimale inspanning ter behoud van het Zwin). Verder zal het MER

- de mogelijke effecten van verzilting op (op landbouw en waterwingebieden) bespreken;
- de aanwezige grondwaterwinningen in kaart brengen;
- de huidige grondwaterkwaliteit, bodem kwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit (in het bijzonder voor de variant met spuien) binnen het studiegebied beschrijven;
- veranderingen in grondwaterstromingen bestuderen.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 29
M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)
Alfred Verweeplein 1
B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

De spuikom levert op zich extra veiligheidsrisico's op m.b.t overstromingen vanwege de hoge ligging. Er moet worden nagegaan wat de impact is van een dijkdoorbraak wanneer de spuikom volledig gevuld is. De gemeente ziet de volgende alternatieven die niet zijn onderzocht: een grote pompinstallatie te plaatsen die zeewater aantrekt en onmiddellijk spuit in de monding. Of een soort golfbreker of dijk leggen in zee. Een bestaande mogelijkheid is om de zandvang terug in ere te herstellen. Deze alternatieven dienen te worden onderzocht.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De dijk rond de spuikom zal ontworpen worden om de nodige veiligheid te garanderen. Het risico zal dus niet hoger zijn dan het risico langs een kanaal, met dit verschil dat het volume water in de spuikom veel kleiner is dan het volume water in een kanaal. Daarenboven dient opgemerkt dat in het geval van problemen het water grotendeels via het Zwin kan geloosd worden. De voorgestelde alternatieven werden onderzocht maar niet weerhouden op grond van technische redenen (te beperkte impact).

De haalbaarheid van de gesuggereerde alternatieven/varianten zal in het MER beschreven worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Slechts 2 alternatieven (nog eens opgesplitst volgens wél of niet spuien) zouden worden onderzocht: 120 ha en 180 ha ontpoldering. Moet een derde alternatief niet worden onderzocht? Er dient zich immers een mogelijkheid aan om de uitbreiding van de estuariene natuur te voorzien op een andere plaats dan in de Willem-Leopold Polder, namelijk in de Zwinweiden. Hiertoe zouden deze terreinen moeten worden afgeplagd en een aantal geulen zouden moeten voorzien worden. Er kan geopteerd worden om al dan niet een nieuwe dijk op deltahoogte aan te leggen. Indien niet, dan worden zeer grote kosten vermeden en kan met een kleppen-systeem een doorsteek gemaakt worden onder de internationale dijk (zo blijft het water bij springtij binnen het huidige Zwin). Dit alternatief houdt wel in dat het Provinciaal Natuurpark Zwin (Vogel park) een nieuwe locatie moet krijgen. Dit zou westwaarts kunnen, dicht bij de kern van Knokke-Heist. De Provincie West-Vlaanderen is dan wel vragende partij voor een correcte vergoeding. Een verplaatsing van het Vogelpark verbetert de bereikbaarheid ervan, vermindert de toeristische druk op grote delen van het Zwin. Dit alternatief kan uitgebreid worden met een ontpoldering van 45 ha op Nederlands grondgebied, dat eigendom is van het Zeeuws Landschap.

vervolg p.78

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Volgens de bepalingen van het Verdrag dat werd vastgelegd door de Vlaamse en Nederlandse Regeringen betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium wordt minimaal 120 ha en maximaal 240 ha bijkomende nieuwe estuariene natuur gecreëerd in het Zwin.

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

vervolg p. 77

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Dit alternatief laat de optie open voor een spuiboezem. Indien er hiervoor geopteerd wordt, dan is er wel nog een bijkomende onteigening nodig in de Willem-Leopoldpolder, maar zou wellicht kunnen beperkt worden tot 25 ha. (de aanleg van een spuiboezem ten oosten of ten westen heeft weinig zin, vandaar de bijkomende onteigening.) Dit alternatief komt ook volledig tegemoet aan de wens om bijkomende estuariene natuur te ontwikkelen zoals opgenomen in de Ontwikkelingsschets 2010. Echter er moeten (bijna) geen bijkomende landbouwgronden aangesneden worden. De gronden zijn al eigendom van het Vlaamse gewest of van het Zeeuws landschap. Bovendien zijn grootschalige dijkwerken niet nodig. Het huidige bestaande polderlandschap kan behouden blijven, net zoals het huidige agrarische gebruik. Landbouwbedrijven moeten niet stopgezet worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 7)

P 35: 4.3.1. in de derde paragraaf staat 'Het bouwen van een strekdam werd reeds negatief geadviseerd door de technische Zwincommissie', waarom?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De technische werkgroep oordeelde dat het risico reëel is dat er bij gebruik van strandhoofden sedimentatie ontstaat ter hoogte van de monding i.p.v. erosie.

De argumentatie staat beschreven in paragraaf 4.3.1 en zal in het MER verder toegelicht worden.

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 15)

In verband met 'afwegingsmethode en beoordelingskader' wijzen we erop dat de interferentie tussen het tijdschema voor respectievelijk het MER en de opmaak van het GRUP niet volledig duidelijk is. In ieder geval moet het MER definitief goedgekeurd zijn vooraleer het ontwerp-GRUP wordt goedgekeurd en in openbaar onderzoek gaat. Zo niet is de burger er niet zeker van dat het GRUP strookt met de inhoud van het MER en het alternatief dat uiteindelijk gekozen wordt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het definitief MER zal goedgekeurd zijn alvorens het ontwerp-GRUP in openbaar onderzoek gaat.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)

In de startnotitie van het MER wordt KBI als mogelijk alternatief volledig verzwegen!
Bovendien wordt KBE-50% als alternatief 2 naar voor geschoven! Het advies van de Internationale Zwincommissie wordt dus flagrant met de voeten getreden!

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Naast de technische doelstelling heeft het project ook een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het (mondingsgebied van) het Schelde-estuarium. Deze doelstelling werd vastgelegd door de Vlaamse en Nederlandse Regering in het Verdrag betreffende de uitvoering van de OS 2010. Meer bepaald werd hier vastgesteld dat minimaal 120 ha en maximaal 240 ha bijkomende nieuwe estuariene natuur dient gecreëerd te worden die voldoet aan de eisen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Een uitbreiding van het Zwin is bijgevolg noodzakelijk. Interne maatregelen (KBI) alléén voldoen niet aan de projectdoelstellingen.

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 12)

Volgend gebied wensen wij naar voor te schuiven als alternatief: de weilanden van de Zwinbosjes (vroegere vliegplein) als gecontroleerd getijdengebied. De Zwinweiden worden dan afgeplagd en met een aantal geulen en poelen doortrokken. Door het graven van een verbinding onder de Internationale Dijk kan zeewater bij vloed in de geulen binnenkomen om dan bij eb weer terug te stromen.

vervolg p.81

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

vervolg p. 80

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 12)

De verbinding is voorzien van een kleppensysteem dat bij springtij de doorgang belet. Zodoende moet geen dijkconstructie op Deltahoogte worden gebouwd rond de zwinweiden. Het gebied met een oppervlakte van 90 ha is reeds in handen van het Vlaams gewest en heeft geen agrarische functie meer. Het beheersplan van het Agentschap Natuur en Bos spreekt al van een gedeeltelijke verzilting van dit gebied. Door het creëren van zoute natuur wordt voldaan aan de factor 'natuurlijkheid' zoals hij wordt beschreven in de Ontwikkelingsschets. De variant spuien moet nader bestudeerd worden.

Verdere uitbouw van dit alternatief zou een eventuele verplaatsing van het vogelreservaat inhouden. Het vogelpark vormt vanuit landschappelijk oogpunt een knelpunt wegens de bebouwing en de verharding van oppervlakken (parking e.d.). Verplaatsing van het vogelpark naar de westelijke rand van de Zwinbosjes verbetert de bereikbaarheid van het vogelpark, vermindert de toeristische druk op grote delen van het Zwin en creëert een eenduidige toegang naar het Zwin. Een duidelijke win-win situatie voor de natuurliefhebber, de landbouw en de gemeente Knokke-Heist. Tevens stellen wij het oostelijk deel van de WillemLeopoldpolder, waarover de Commissie Maljers in haar rapport over alternatieven voor ontpoldering eveneens gewag maakt. Deze 46 ha. grote polder is enige tijd geleden van agrarisch gebied omgezet in natuurgebied, doch natuurwaarden hebben zich nog niet echt ontpopt. Mits aanleg van een duiker, zo oppert het rapport, zou van deze zone een gecontroleerd intertijdsgebied kunnen worden gemaakt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdsgebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

De verplaatsing van het vogelreservaat naar de westelijke rand zal in het MER onderzocht worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 13)

Het verzandingprobleem van het Zwin moet losgemaakt worden van de ontpoldering van de Willem-Leopoldpolder. Immers de hele kwestie wordt veel te eenzijdig (enkel natuur) belicht en heeft geen enkel maatschappelijk draagvlak. De verzanding van het Zwin vraagt vooreerst een ingrijpende restauratie van de natuurwaarden, lees slikken en lage schorren, in de Zwinvlakte. Het zou onbetamelijk zijn, gezien de laatste onderhoudswerken reeds dateren van 2003, te wachten tot 2010 om dit instandhoudingswerk uit te voeren. Daarnaast dient de zandvang onderhouden te worden en de afweging gemaakt een dijk in zee op te werpen die de belangrijke zandstroming tegenhoudt. Studie van de beweging van de zandstroming dringt zich op, temeer daar de ligging van de Zwingeuil ook hieraan onderhevig blijkt te zijn. Deze dijk doet tevens dienst om het achterland te beschermen tegen zware zeestorm. Om de benodigde zoute natuur te creëren opteren wij voor het creëren van eilandje(s) voor de zwinmonding, cfr. bijlage 2 uit het boek van Dhr. Coornaert. Door het ophogen van de zandbank ten noordwesten in zee voor het Zwin, wordt tevens een zoute natuur gevormd die zich leent tot rustplaats voor trekvogels en tevens een bescherming in zee vormt voor zware zeestormen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het project heeft een tweeledige doelstelling: enerzijds een technische doelstelling (het duurzaam behoud van het intergetijdengebied dat bescherming geniet in het kader van de Europese natuurwetgeving) en anderzijds een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het Schelde-estuarium om de natuurlijkheid van het estuariene systeem te verbeteren.

De mogelijkheid om een strekdam in zee te bouwen werd in de voorstudies reeds bekeken. Op basis van hydrodynamische en morfologische argumenten werd dit element geschrapt. De argumentatie staat beschreven in paragraaf 4.3.1 en zal in het MER verder toegelicht worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 33
P. Lanckriet-Despriet
Paulusstraat 28 b
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Een alternatiefplan moet meegenomen in de studie. Dit alternatief bestaat erin om de huidige zwinvlakte (het overstromingsgebied) af te plaggen, uit te baggeren met behoud van de huidige dijk en een uitbreiding van estuariene natuur te maken in de aangrenzende zwinweiden. Hierin kan men grachten en poelen aanleggen die via een gecontroleerde verbinding onder de dijk in verbinding staan met de zwinvlakte, met eb en vloed van de zee. Ook aan de oostelijke zijde van het Zwin, op Nederlands grondgebied kan men een uitbreiding creëren van estuariene natuur via een pijpverbinding onder het afvoerkanaal. Dit zijn gronden die al aan de landbouw onttrokken zijn. Op die manier komen we gemakkelijk aan de 100 ha zilte natuur die gecreëerd moet worden volgens het internationale Schelderverdrag.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd.

Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijden gebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 34
R. Lanckriet (adj. dijkgraaf van Nieuw Hazegraspolder)
Kragenhoek 30
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker steunt de bedenkingen ingebracht door de Boerenbond en Red de Willem-Leopoldpolder. Dringt aan op onderzoek naar alternatief 3 met inname van de zwinweiden. Deze inname zou zeer nuttig zijn, natuur en landbouw zouden hier goed kunnen samengaan.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

Afzender

Registratienummer: 37
G. Baeke
Villa Nordic, Zoutelaan 0
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Inspreker vindt dat er andere oplossingen moeten worden bekeken om de verzanding tegen te gaan. Bijvoorbeeld de bouw van een dijk in de zee die de zandstroom tegenhoudt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De mogelijkheid om een strekdam in zee te bouwen, werd in de voorstudies reeds bekeken. Op basis van hydrodynamische en morfologische argumenten werd dit element geschrapt. De argumentatie staat beschreven in paragraaf 4.3.1 en zal in het MER nogmaals toegelicht worden.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 38
G. Snauwaert
Hazegrasstraat 35
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Verzocht wordt het alternatief van de Zwinweiden ernstig te nemen. Temeer daar inspreker in dit gebied reeds 3,30 ha heeft verloren.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem-Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd. Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

3.3 THEMA: projectbeschrijving & alternatieven

Afzender

Registratienummer: 42
G.C.J. Minderhoud
Leen Evertsestraat 15
4436 AS OUDELANDE

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker vindt dat duurzame natuur nooit door menselijk handelen tot stand kan komen. Hij wijst op de klimaatveranderingen en vraagt zich af er een Co² balans is opgemaakt. Ook wijst hij op de economische exploitatie van de Westerschelde. Inspreker ziet daarom niets in de voorgestelde alternatieven. Hij breekt een lans voor het plan van Professor Geuzen die vanaf Duinkerken tot ver boven Den Helder een schorbuffer wil aanleggen, of eilandjes om de golven te breken en zodoende een combinatie met de veiligheid te maken. Ook de commissie Maljers heeft alternatieven aangedragen. Inspreker vindt dat deze en andere alternatieven ook bekeken moeten worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende inspraakreacties:

In variant A van alternatief 3 wordt het oostelijk Nederlands deel van de Willem-Leopoldpolder opgenomen, wat tegemoetkomt aan de onderzoeksvraag van de commissie Maljers.

3.4 THEMA: milieueffecten

Afzender

Registratienummer: 14
C. Michielsen (ZLTO)
Postbus 46
4460 BA GOES

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

In geen van de door u onderscheiden disciplines worden de planologische effecten van de alternatieven voor de omgeving genoemd. Een uitbreiding of verandering van het natuurgebied heeft tot gevolg dat in het kader van de Natuurbeschermingswet en Wet op de Ruimtelijke Ordening een nieuw toepassingskader ontstaat in de omgeving. Om inzicht te krijgen in de impact van deze planologische uitstraling naar de omgeving willen wij u verzoeken om dit aspect onder te brengen in uw studie.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In Vlaanderen wordt dit ondervangen door het GRUP (gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan).

Voor Nederlandse procedure dient dit inderdaad deel uit te maken van het MER.

3.4 THEMA: milieueffecten

Afzender

Registratienummer: 30

M. Goossens (Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed)

Werkhuisstraat 9

8000 Brugge

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Voor het referentiescenario wordt er verwezen naar het referentiebeeld zoals beschreven in paragraaf 4.2.1: deze beschrijft enkel de huidige situatie en de onderhoudswerken in het Zwin, maar geeft geen beschrijving van de Willem-Leopoldpolder waar toch veel grotere en ingrijpendere wijzigingen te verwachten zijn ten aanzien van de huidige referentiesituatie. Een aanvullende beschrijving van de toestand in de Willem-Leopoldpolder wordt noodzakelijk geacht. Ten aanzien van de voorgestelde methodologie wordt opgemerkt dat deze volledig maar weinig gebiedspecifiek is opgesteld. De volgende aspecten worden als aandachtspunten gewenst: een duidelijke afweging en toetsing van de doelstellingen en geplande maatregelen van dit project ten aanzien van de onderhouds- en instandhoudingsplicht geldend binnen het beschermde landschap en de impact op de natuurwetenschappelijke en esthetische waarde, impact op de omliggende beschermde landschappen en landschappelijk waardevolle zones (ankerplaatsen uit landschapsatlas, 2001, MVG Afd. Monumenten en Landschap), de locatie voor het eventuele spuibekken en de landschappelijke in kadering/integratie, de impact van de nieuwe hogere dijk en ligging ten aanzien van de bestaande dijken, de impact op het bouwkundig erfgoed in projectgebied (inventaris bouwkundig erfgoed Knokke-Heist gepubliceerd in 2005, ook enkele militaire bouwwerken in Hazegraspolderdijk aanwezig).

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De beschreven aandachtspunten zullen aan bod komen in het MER, o.m. in de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie.

3.4 THEMA: milieueffecten

Afzender

Registratienummer: 33
P. Lanckriet-Despriet
Paulusstraat 28 b
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

De huidige startnotitie is vaag en onvolledig. Er wordt nergens rekening gehouden met de invloed van het plan op de aangrenzende gronden, m.n. de druk van de toenemende vogelpopulatie, de overlast die er zal zijn tijdens de uitvoering van de werken, de invloed op het huidige wegennet als er 1 miljoen m³ grond moet aangevoerd worden via polderwegen die daar niet op voorzien zijn. Ook moet er een clausule opgenomen worden die de overige aangrenzende gronden vrijwaart van nieuwe belemmeringen voor een periode van 30 jaar.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De beschreven aandachtspunten zullen aan bod komen in het MER, o.m. in de disciplines fauna en flora, mens – mobiliteit, recreatie en educatie.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)

De verschillende alternatieven hebben op de disciplines bodem en water verschillende effecten. In tabel 6 is de relatie tussen ingreep en impact aangegeven die in het MER uitgewerkt zullen worden. Als impact bij het herstellen van de spuiwerking zal o.a. de hydrografie en invloed op het peil(beheer) in de polders onderzocht gaan worden. Expliciet dient hierbij ook vermeld te worden dat aan Nederlandse zijde ook de werking van het gravitair lozen door suatiesluizen en het regime van het pompgemaal bij betrokken dient te worden. Van een nieuw op te richten gemaal wordt aangegeven dat 'geluid' een milieuaspect is dat moet worden meegewogen. In dit kader dient ook te worden gewezen op de toename van de milieubelasting als gevolg van het extra energieverbruik dat benodigd is. In Zeebrugge en Cadzand (zoveel mogelijk) vindt gravitaire lozing plaats. Indien dit water via het Zwin moet worden geloosd kan dit alleen met behulp van pompen. Ten aanzien van de effecten 'invloed op verzilting van oppervlaktewater' en 'invloed van peil(beheer) in polders' wordt verzocht deze effecten zoveel als mogelijk kwantitatief te beschrijven, met behulp van rekenresultaten en/of modellen. Vervolgens ontbreekt er een beschrijving van de gevolgen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor de ingrepen en effecten. Dit is met name van belang voor de ingreep 'herstellen van de spuiwerking'. In het MER moet bij een eventueel nieuw te bouwen gemaal een vispassage meegenomen worden.

vervolg p.91

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerking zal worden meegenomen in het MER.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

vervolg p. 90

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Ook de huidige ecologie (flora en fauna) in de te ontpolderen gebieden en het verlies van deze ecologische waarden na de ingreep moet beoordeeld worden in het MER. De rioolwaterzuiveringsinstallatie Retranchement loost effluent op het uitwateringskanaal richting Cadzand-Bad. Mogelijk zal polderwater vanuit het uitwateringskanaal (inclusief het geloosde effluent) gebruikt worden voor doorspoeling van het Zwin (natuurgebied). Omdat de functie van het ontvangende oppervlaktewater wijzigt kan dit mogelijk consequenties hebben voor de eisen die gesteld worden aan het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (hierbij kan ook gedacht worden aan de KRW). De rioolwaterzuiveringsinstallatie zal bij strengere lozingseisen moeten worden uitgebreid/aangepast. Hier dient bij de verdere planontwikkeling rekening mee gehouden te worden.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 8

T.J.A.J. Vermue (Camping de Wachtsluis / Akkerbouwbedrijf)

Wachtsluis 1

4525 ND RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Biedt verruiming van het Zwingebied door ontpoldering een structurele oplossing van het verzandingprobleem? Wat gebeurt er met het waterpeil in het aangrenzende gebied door vergroting van het Zwin en ontpoldering. Inmiddels zijn wij door omvormen van de Willem-Leopoldpolder tot natuurgebied geconfronteerd met een hoger waterpeil op ons erf en onze camping, wat tot de nodige problemen leidt. Moeten wij rekening houden met toename van het waterpeil met de nodige nadelige effecten?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER zal aandacht besteed worden aan de (grond-)waterstand in de polders.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 10

P. Dieleman

Aalscholver 15

4533 ED TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Het MER zal duidelijkheid moeten geven hoe groot de waarschijnlijkheid is, dat verzanding in de nieuwe situatie beheersbaar is. Dat daar aan getwijfeld wordt, wordt afgeleid uit pag. 67: 'Vermoedelijk zal er een rest-onderhoudbehoefte blijven bestaan, omdat het te maken getijprisma nog steeds relatief klein blijft ten opzichte van de kustdrift.' Als variant bij de voorgestelde alternatieven wordt de mogelijkheid van spuien genoemd. Er zal duidelijk aangetoond moeten worden of dit wel mogelijk is. Is er voldoende water voor het spuien en/of is de kwaliteit voldoende. Zeewater is onwenselijk i.v.m. verzilting, de kwaliteit van de aanvoer via het Leopoldkanaal laat wellicht te wensen over. Is de bijdrage van een spui voldoende om extra kosten en de verstoring van het landschap te rechtvaardigen? Tevens dient het onderzoek aan te geven hoe groot de kans is dat er in het gebied een zandplaat met eventuele duinvorming ontstaat in plaats van de gewenste slikken en schorren. In de Startnotitie wordt de indruk gewekt dat zandplaten ook slikken zijn. Wil men alvast een voorschot nemen op een eventuele verzanding? Ook in figuur 11 op p.56 wordt het strand aangeduid als slikken en de woordenlijst is op dit punt onduidelijk.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerking zal worden meegenomen in het MER.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 11

L. Van Melle

Havenpark 18

4301 CD ZIERIKZEE

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 7)

Kwantificering van de verzanding van de Willem-Leopoldpolder 120 of 180 hectare van deze polder moet getijdenatuur worden. Dat gebied zal verzanden, mede door de instabiele situatie van sedimenttransport voor de kust. In welke mate en hoe snel verzanden plaats zal vinden dient in het MER gekwantificeerd te worden. Ook de onzekerheid en onnauwkeurigheid in die prognose moet vermeld worden. In dit soort cijfers kunnen argumenten voor het bevoegd gezag liggen om een project niet uit te voeren.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het is niet mogelijk er exacte cijfers op te plakken, wel zal naar best vermogen, door modelresultaten en een oordeel van experts een raming gemaakt worden, o.m. gebaseerd op eerdere ervaringen. Waar mogelijk zullen concrete gegevens in het MER worden opgenomen.

Afzender

Registratienummer: 12

J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)

Noordstraat 62

4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Deze ontpoldering draagt niet bij tot de veiligheid van de streek tegen de eventuele overstromingsgevaaren bij zeer zware storm. Het feit dat men toelaat dat zeewater zo ver het land binnenstroomt noodzaakt lagere dijken met het logische grotere risico als gevolg.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In geen geval zal het risico stijgen. De dijken zullen ontworpen worden volgens de strengste normen van Vlaanderen en Nederland.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

Uit de beschrijving van de morfologie in paragraaf 6.2.1.4 blijkt dat een kwantificering van morfologische effecten niet is voorzien in het MER. Verder wordt hier, vooruitlopend op uitkomsten van het onderzoek naar verzanding, reeds aangetoond dat er sprake is van een blijvende onderhoudsbehoefte. De conclusie is dat de resultaten van het m.e.r onderzoek een objectieve beoordeling over duurzaamheid t.a.v. de natuurlijkheden niet mogelijk maken en dat blijvende investeringsbehoeften in verband met onderhoudswerkzaamheden, die toe te schrijven zijn aan de blijvende verzanding, reeds nu zijn aangekondigd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Inderdaad, maar in het MER zal door experts een betrouwbare inschatting gemaakt worden.

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 20)

Het aspect van de kustversterking dient dus expliciet te worden meegenomen in het Zwin MER. De beschrijving van de bestemmingen van het studiegebied is niet volledig. Het meest noordelijk gelegen perceel heeft een horeca bestemming, gevolgd door wonen/erf en van het meest zuidelijk gelegen is de bestemming eveneens wonen/erf.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De ontwerpen voor waterkerende infrastructuur die in het kader van het Zwinproject worden opgemaakt zullen per definitie moeten voldoen aan de bij Wet vastgelegde minimale veiligheidsniveaus, zodat de veiligheid in elk geval gegarandeerd zal zijn. De beschrijving van de bestemmingen van het studiegebied zal in het MER aangepast worden waar nodig.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 26)

Omdat veiligheid een absolute randvoorwaarde is, dient in het MER te worden nagegaan waar de lastendruk voor het onderhoud van de dijken neerslaat en of deze lastendruk kan worden gedragen door de desbetreffende instanties, zowel aan Belgische als ook aan Nederlandse zijde. Het niet of niet tijdig beschikbaar zijn van voldoende budgetten kan sterk negatieve effecten hebben voor de discipline mens. De additionele kosten voor dijkonderhoud dienen integraal te worden opgenomen in een MKBA / KEA. Voor deze kosten dient een voldoende lange termijn van minimaal 30 jaar te worden gehanteerd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Voor de uitvoering van dit project is het noch door de Vlaamse, noch door de Nederlandse bevoegde autoriteiten toelaatbaar dat het veiligheidsniveau wordt verlaad. Er mag van uitgegaan worden dat er voldoende budget bij de initiefnemers is om dit project voortvarend uit te voeren.

Kosten voor onderhoud zullen meegenomen worden in de KEA.

Afzender

Registratienummer: 13
P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 34)

In het hele plangebied dient bodemonderzoek te worden uitgevoerd, om na te gaan of de bodem geschikt is om te dienen als natuurgebied. Eventueel noodzakelijke saneringsmaatregelen zouden een kostprijsverhogend effect kunnen hebben. Verontreiniging is niet op voorhand uit te sluiten als gevolg van onder meer jarenlange instroom van ongezuiverd afvalwater, de aanwezigheid van een camping, etc.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In het MER zal ingegaan worden op de aanwezigheid van verontreinigingslocaties binnen het plangebied op basis van bestaande databankgegevens en zal de eventuele noodzaak tot sanering besproken worden. Consequenties hiervan voor de kosten van het project (ramingen) kunnen meegenomen worden in de kosteneffectiviteitsanalyse. Een uitgebreid bodemonderzoek in het kader van het grondverzet is voorzien voorafgaand aan de eventuele uitvoering van het project.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afsender

Registratienummer: 14
C. Michielsen (ZLTO)
Postbus 46
4460 BA GOES

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

De ZLTO raad Zeeland wil uw aandacht vragen om ten aanzien van het aspect waterhuishouding en grondwater alle effecten nauwkeurig in beeld te brengen. Er dient daarbij ook aandacht te zijn voor oplossingen van mogelijke wijzigingen in dit afwateringsregime. Naast een kwalitatieve beoordeling (tabel 8) zou de ZLTO raad Zeeland ook een kwantitatieve beoordeling opgenomen willen zien in de studie zodat de alternatieven op dit punt beter met elkaar vergeleken kunnen worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Een kwalitatieve beoordeling volstaat om op een verantwoorde wijze een uitspraak te doen over de mate waarin de verschillende projectalternatieven van elkaar verschillen. De grootte van de ingenomen oppervlakte en de vraag of al dan niet polderwater wordt ingezet om te spuien zijn daarbij de belangrijkste variabelen. Het ingezette bakkenmodel zal voor een aantal parameters toelaten een inzicht te krijgen in de aard en omvang van de mogelijk optredende effecten; de eindbeoordeling zal echter beschrijvend zijn, in die zin dat ze niet enkel steunt op de rekenresultaten maar ook op andere inzichten en op expertkennis.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 17

P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)

Philipsweg 9 A

4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Inspreker gaat niet akkoord met het schrappen van de verlegging van de zwinggeul naar een meer zuidwestelijke locatie uit de startnotitie. Daarvoor treffen we slechts een financiële argumentatie aan, die volledig voorbijgaat aan de beoogde duurzaamheid van de te kiezen inrichting en de (niet in geld uit te drukken) natuurwaarden.

Een westelijke zwinggeul op de plaats waar er nu al tientallen jaren afname van het duin is, zonder extra lang hoofd, zou als vloedgeul kunnen dienen. Via de meertjes (net achter 'de Haas') moet er dan een geul tot in de Willem-Leopold polder gegraven worden. Mocht op enige wijze de variant met het voormalige vliegveld in beeld komen, dan is een geul op deze plaats noodzakelijk. In deze visie blijft de bestaande Zwinggeul als ebgeul in stand; de verbinding met het 'Dievengat' is relatief eenvoudig, en in beide varianten al voorzien.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het MER zal duidelijk motiveren op basis van welke overwegingen dit projectonderdeel niet weerhouden is voor verder onderzoek. Er zijn meerdere elementen die hebben geleid tot het weglaten van deze maatregel. Deze motieven worden in het MER opgenoemd.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 17

P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)

Philipsweg 9 A

4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 10)

Blz. 67-Bodemsamenstelling
Grondmechanisch onderzoek is nodig ten behoeve van de aanleg van een hoge polderboezem.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Uitgebreid grondmechanisch onderzoek is gepland in een later stadium van het project, wanneer het detailontwerp wordt opgemaakt. Op basis van beschikbare gegevens en kaartmateriaal zullen in het MER wel de karakteristieken van de bodem ter hoogte van de geplande dijklichamen en de mogelijke gevolgen voor zettingen en stabiliteit globaal besproken worden.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 17

P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)

Philipsweg 9 A

4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 11)

In de berekening dienen terreindrainage (zowel natuurlijke als culturele) als ook taludberging te worden verdisconteerd. Beiden kunnen een duidelijke invloed op de berekeningsuitkomst hebben. Dit geldt zeer zeker voor de taludberging van de polderwatergangen. Ter oriëntatie: een watergang van 10 meter breed met taluds van 1:3 heeft ca 25% meer berging dan bij berekening met verticale peilstijging.

De agrarische sector ziet verzilting door ontpoldering wel degelijk als een bedreiging. Door de verwachte zeespiegelstijging zal op lange termijn zeker een toename van verzilting optreden. Zie ook MER Waterdunen.

Wellicht kan worden nagegaan of een permanent slibdepot nuttig/wenselijk is t.b.v van baggeronderhoud in polderwateren en nieuwe boezem. Baggerwerken uitvoeren met varende materieel scheelt in verstoring van fauna (droog+nat) en geeft minimaal transportbewegingen. De depots zijn vaak interessant voor foeragerende watervogels. Wanneer zijn de werken aan de RWZI van Knokke-Heist en aan de Aquafin Westkapelle gereed? Als die nog vele jaren op zich laten wachten, is het weinig zinvol daar nu rekening mee te houden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Drainage wordt niet specifiek bestudeerd of gemodelleerd. Bij het modelleren van de stroming in de kanalen wordt wel rekening gehouden met de volledige opbouw van een dwarsdoorsnede.

Verzilting is een aspect dat wordt onderzocht in het MER, onder de discipline water en bodem.

De eventuele aanleg van een permanent slibdepot maakt geen deel uit van het m.e.r-onderzoek.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 20
G. Wegter
De Kreijenbeek 151
5553 BD VALKENSWAARD

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker meent dat er een conflict ontstaat wanneer zowel de scheepvaart van en naar Sluis en het verzamelen van spuiwater voor het wachtbekken gebruik zullen moeten maken van hetzelfde afvoerwater in het afwateringskanaal Cadzand-Bad. Naar de mening van inspreker zal een spuiboezen met een oppervlakte van 6 á 25 ha en een nuttige hoogte van 4 meter wat betreft het uitspoelen van zand en klei weinig effect sorteren op een veel groter spoelgebied. Het is op het binnenkomende brede vloedstroomgebied waar de verzanding plaatsvindt en niet in de uitgaande smalle gemeanderde ebstroomgeul. De hoogte van de transitiegolf (en daarmee de grootte van de spuisnelheid) zal na het openen van het schot van de spuiboezen snel afnemen doordat het spuiwater zich over groot oppervlak gaat verspreiden. Het spuien van zoet water zal enige verzoeting van het Zwingebied veroorzaken. Inspreker vraagt zich af of dit de bedoeling is. De grond die vrijkomt bij het uitgraven van de nieuwe haven aan de noordkant van Sluis ivm het project Sluis-aan-Zee kan gebruikt worden voor de nieuwe zeedijk. Om verzanding van de Zwinkom te voorkomen zou men moeten zorgdragen dat er in het binnenstromend zeewater bij vloed geen sedimenten in het water zitten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De waterstanden in het afwateringskanaal zullen niet dalen en er zal dus geen belemmering van scheepvaart zijn.

Bedoeling is niet heel het Zwin te spuien maar enkel een relatief nauwe geul. Uit simulaties blijkt een significante verhoging van de schuifspanning op de bodem, dewelke sedimenten kan doen bewegen. Erg grote dammen in zee aanleggen is weinig realistisch (diepte groter dan een halve golflengte betekent een diepte groter dan pakweg 30m, dit zou zelfs verder dan de toegangsgeul tot de Westerschelde zijn). Op zich is het ook niet nodig om het zo diep aan te leggen, maar meer traditionele dammen zijn door expert-advies negatief beoordeeld. Met de huidige alternatieven zal het Zwin inderdaad niet zonder onderhoud stabiel blijven, maar de stabiliteit zal significant groter worden. In het MER zal worden aangegeven in hoeverre de Zwinmonding stabiel wordt.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 20

G. Wegter

De Kreijenbeek 151

5553 BD VALKENSWAARD

vervolg p. 101

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Dit kan door een harde minidgn van de Zwingel ver in de zee te leggen. En wel op een afstand waar de diepte groter is dan de halve golflengte. De vereiste robuuste bodem moet aan twee zijden beschermd worden door strekdammen. Deze hebben echter een grote invloed op de kustontwikkeling ten oosten van deze dammen. Het vergrote van de Zwinkom op zich zal de verzanding niet tegengaan. Het verschil tussen eb stroomsnelheid en de vloedstroomsnelheid bepaalt de netto sedimenttoename. Het sedimenttransport wordt bepaald door de vierde macht van de watersnelheid. Toen de Zwinkom tot Brugge reikte en dus een groot oppervlakte had, begon de verzanding ook onmiddellijk. instabiel blijft instabiel.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 25

(2 eensluidende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Bij de impact op de landbouw dient in het MER niet alleen gekeken te worden naar de economische effecten maar ook naar de fysieke impact op de betrokken gronden en sociale gevolgen. Dit dient zowel globaal als op bedrijfsniveau te gebeuren. Onder punt 6.2.1.1.1. 'Afbakening' dient bij de afbakening van het studiegebied een punt toegevoegd te worden namelijk 'Omgevende polders buiten het uitbreidingsgebied'. In tabel 6 dient het doortrekken van de geul naar de Dievegatkreek en het graven van zijkanaaltjes opgenomen te worden als speciale ingreep of op zijn minst als deelingreep. Voor de inrichtingswerken dienen, net zoals bij de Hedwigepolder, voorzorgmaatregelen genomen te worden. De Boerenbond vindt het onbegrijpelijk dat in de laatste paragraaf in punt 6.2.1.2. gesteld wordt dat de effecten type 2a maar beperkt zullen zijn. In tabel 8 dient onder het effect 'Invloed op de hydrografie van het poldersysteem' bij de eenheid naast 'kwalitatief' ook kwantitatief (m3) vermeld te worden. Hetzelfde geldt voor het effect 'Invloed op peilbeheer in de polder'. In het MER dient rekening gehouden te worden met het feit dat drainages in belangrijke mate deel uitmaken van een hedendaagse bedrijfsvoering en dus niet kunnen worden genegeerd of afgesloten worden. In het MER dient er verder op geanticipeerd te worden op het feit dan inzake de watertoets gecompenseerd dient te worden. Nagegaan moet worden wat de impact kan zijn van de mogelijke bijkomende compensatie.

De opmerkingen zullen meegenomen worden in het MER.

Het doortrekken van de hoofdgeul tot aan de Dievegatkreek (inclusief het graven van zijkanaaltjes) dient als deelingreep behandeld te worden.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 27

E. Van Dyck (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij)

Stationsstraat 110

B-2800 Mechelen

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Het bodemsaneringdecreet voorziet niet dat er door de OVAM advies wordt verleend bij de opmaak van BPA's en/of m.e.r.-studies. Artikel 6 van het bodemsaneringdecreet geeft aan de OVAM wel de mogelijkheid om bij het opstellen van een herziening van de plannen van aanleg van de bevoegde overheden voorstellen te doen waardoor rekening kan worden gehouden met de maatregelengenomen krachtens hoofdstuk II. Concreet kan in dit dossier verwezen worden naar de bodemattesten die afgeleverd worden in het thans geviseerde gebied.

Desgevallend kan ook via de website www.ovam.be/bodem/onderzoek en sanering/ waar al gebeurd? Een kaart raadplegen met informatie betreffende de locatie waarvoor bij de OVAM reeds onderzoeksgegevens beschikbaar zijn, en de fase waarin deze zich bevinden. Als bijkomende informatiebron kan verwezen worden naar de bodemattesten die zijn geleverd geweest aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de gronden zijn gelegen. Deze gegevens zijn aldaar raadpleegbaar. Verder moet rekening gehouden worden met de volgende standaardopmerkingen: Indien er calamiteiten optreden die impact kunnen hebben op de bodem, dienen zo snel mogelijk de nodige acties ondernomen te worden om te verontreiniging weg te nemen.

vervolg p.105

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze reactie. Men zal terdege rekening houden met bestaande informatie, beschikbare gegevens en eerdere onderzoeken. Deze concrete opmerkingen worden op prijs gesteld.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 27

E. Van Dyck (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij)

Stationsstraat 110

B-2800 Mechelen

vervolg p. 104

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

De nodige controlestalen dienen genomen te worden. Indien gronden worden overgedragen, dienen de bepalingen van het bodemsaneringdecreet te worden gevolgd. De nodige aandacht dient te worden geschonken aan de regels van grondverzet. Het verdient aanbeveling om in het licht van de voorgenomen bestemming (wijziging) na te gaan in hoeverre reeds vastgestelde bodemverontreiniging het dossier kan beïnvloeden. Tevens wordt nog aangegeven dat het voorstel tot opmaak van een plan van aanleg of MER geen onderzoeksverplichting meebrengt in het kader van het bodemsaneringdecreet.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 27

D. Vancraeynest (Bestuur Zwin-Polder, Ontvanger-griffier)

Arendstraat 34

8000 Brugge

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

De Zwin-Polder stelt dat zij, als lokaal waterbeheerder, niet bevoegd is uitspraken te doen over zgn. 'ontpolderingen' in het kader van het Zwinproject, daar deze grondinnames te situeren zijn buiten haar ambtsgebied. Onderlijnd wordt dat het streven naar een betere afwatering van het oostelijk gebied via het Zwin, zoals het als een variante in de kennisgevingnota van het MER is voorgesteld geen ontpolderingen impliceert. Het Zwinproject is in essentie een natuurproject. Als variante kan geopteerd worden voor het inlaten van (zuiver) polderwater via gemaalwerking naar een aan te leggen waterbekken, om zo de spuiwerking te ondersteunen, wat de aanzanding van de getijdengeul bijkomend zou moeten tegengaan. Deze kunstmatige spuiwerking moet verder onderzocht worden, daar het nog niet bewezen is dat er, over de seizoenen verspreid, voldoende polderwater kan worden aangebracht voor het efficiënt ondersteunen van de spuiwerking. Zeker is alleen dat de gemaalwerking naar het waterbekken een positief effect zou hebben op de beheersing van het waterregime in noodsituaties en dit in een gezamenlijk, grensoverschrijdend poldergebied. Bovendien wordt er een gedeeltelijk herstel van de oorspronkelijke afwaterrichtingen mee beoogd. Het Zwinproject wordt door de Zwinpolder bijgevolg als opportuniteit beschouwd om in noodgevallen overtollig water te lozen op het Zwin. Indien dit een bijdrage levert aan de oplossing van het verzandingvraagstuk van het Zwin, dan kan dit alleen maar toegejuicht worden. In geen geval wenst de Zwin-Polder de ontpoldering als een onderdeel te zien van het streven naar een betere waterhuishouding.

vervolg p.107

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het geheel is mogelijk een win-winsituatie. Uiteraard is het niet zo dat de ontpoldering op zich een invloed heeft op de wateroverlastproblemen in de polder.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 27

D. Vancraeynest (Bestuur Zwin-Polder, Ontvanger-griffier)

Arendstraat 34

8000 Brugge

vervolg p. 106

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het Zwinproject doet verder geen afbreuk aan het streven van de gemeente en polderbesturen naar betere afwatering voor het Leopoldkanaal, gezien dit laatste probleem het actiegebied van het Zwinproject ruimschoots overschrijdt.

Het supplementair leveren van polderwater naar het Zwin in periodes zonder wateroverlast is een probleem dat nog verder moeten worden uitgeklaard in de hydraulische studie van het Zwinproject. De mogelijkheid tot lozen van water via verbeterde gravitaire of gedeeltelijk bemalen afvoer op het Leopoldkanaal betekent niet dat dit in alle omstandigheden ook moet gebeuren, doch enkel wanneer de noodzaak zich voordoet. Gelet op de toenemende urbanisatie in het gebied groeit deze noodzaak nog steeds.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 29

M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)

Alfred Verweeplein 1

B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

De gemeente heeft een aanvraag tot ontheffing MER voor werken die zullen worden uitgevoerd in de Zwinduinen en polders ontvangen. De gemeente stelt voor deze werken te betrekken bij het discipline water en dat het onderzoeksgebied niet alleen hydrologisch maar ook hydrogeologische wordt uitgebreid met een aantal zones en de overige uitbreiding van het studiegebied. Of het meenemen in een afzonderlijk of aanvullend MER. Deze bijkomende of aanvullende MER moet zijn uitgevoerd alvorens bouw en/of andere vergunningen voor de ingrepen worden afgeleverd. De gemeente acht het discipline water in de huidige MER onvoldoende en integraal en geïntegreerd benaderd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De in het kader van het door de Europese Commissie goedgekeurde LIFE Natuur-project 'ZENO' (Zwinduinen Ecologische Natuur- Ontwikkeling) overwogen ingrepen met een impact op de waterhuishouding van het Vlaams natuurreservaat 'De Zwinduinen en -polders' maken het voorwerp uit van een reeds opgestarte hydrogeologische studie. Of die welbepaalde ingrepen al dan niet zullen ontheven worden van de MER-plicht zal afhangen van het feit of die hydrogeologische studie afdoende duidelijkheid zal verschaffen omtrent de effecten van die ingrepen op de (grond-)waterhuishouding van het natuurreservaat en zijn wijdere omgeving.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 29

M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)

Alfred Verweeplein 1

B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)

In de kennisgeving wordt gesteld dat een bakkenmodel zal worden opgesteld om de afwatering en het peil van de polders te bestuderen. Als men de stroming naar het Zwin wil omkeren heeft dat tot gevolg dat op het volledige afstromingstraject naar het Zwin toe zich een verandering in waterpeil voordoet. Dergelijke veranderingen kunnen niet worden bestudeerd met een bakkenmodel, aangezien het over dynamische processen gaat. De gemeente ziet als enige afdoende oplossing het opstellen van een hydrodynamisch model voor alle relevante waterlopen in het gehele toevoerende gebied naar het Zwin, gevoeld door een hydrologisch model. Aangezien om sterk verstedelijkt gebied gaat volstaat het niet hiervoor een globaal model te gebruiken voor het gehele gebied. De mogelijke stijging van de zeewaterspiegel is een belangrijke externe randvoorwaarde op de effectiviteit van de spuiwerking. Het effect hiervan kan worden nagegaan door het opleggen van de stijging van het zeewaterpeil als numerieke randvoorwaarde in het hydrodynamisch model. De gemeente ziet het hydrodynamisch model ook graag aangevuld met een waterkwaliteitsmodule.

Het in de kennisgeving voorgestelde onderzoek mbt de watertoets acht de gemeente bijzonder vaag en onduidelijk. De watertoets dient in het MER te worden opgenomen en alle mogelijk effecten op het natuurlijk watergebonden milieu via het 'worst case scenario' geëvalueerd. Het grondwater (sub discipline geohydrologie) dient opgenomen te worden als een apart subdomein van de discipline water.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Een hydrodynamisch model werd opgesteld. Dit wordt in het MER uitgebreid toegelicht.

Zeewaterspiegelrijzing is niet relevant voor het referentiejaar 2030 (verwachte stijging 5 a 10 cm)

Er mag geen vervuild water in het Zwin geloosd worden. Indien het spui-scenario weerhouden wordt, kan in het detailontwerp gekeken worden wanneer welke waterlopen aangekoppeld kunnen worden, ev. gebruik makende van een waterkwaliteitsmodel

De watertoets wordt in het MER opgenomen.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

In de gekozen twee scenario's is niet steeds duidelijk om welke oppervlaktes het nu precies gaat. In vroegere documenten (Proses) werd een oppervlakte van 120 (25%) tot 240 ha (50%) gehanteerd. Nu wordt in de tekst gesproken van nu eens 'ongeveer 120 ha' tot 189 ha, dan weer van 80 en 178 ha (in de voetnoten op p. 112). Het strekt tot aanbeveling om in volgende documenten consequent de afweging te maken van de verschillende scenario's gebaseerd op correcte oppervlaktes. In ditzelfde verband kan er nog op gewezen worden dat op p.70 wordt gesproken van de gehele of gedeeltelijke Willem-Leopoldpolder. De gehele Willem-Leopoldpolder is nog groter dan de nodige oppervlakte voor het meest ingrijpende scenario. Het moet ook duidelijk zijn wat in de 120 ha, resp. 180 ha begrepen is: de aan te leggen dijk, maar ook de langsgrachten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Op basis van ruwe inschattingen werd voorheen het onderscheid tussen de alternatieven gemaakt als « 25 % » en « 50 % » van de Willem-Leopoldpolder. Vervolgens werd daaraan een oppervlakte van resp. 120 en 240 ha gekoppeld, die aldus in het Verdrag werden opgenomen. Er dient echter steeds voor ogen te worden gehouden dat de Retranchementstraat als fysische grens wordt behouden. De oppervlakte van de ruimtelijke uitbreiding, met name alternatief 1(uitbreiding met bruto ongeveer 120 ha) en alternatief 2 (uitbreiding met bruto ongeveer 180 ha), zullen zoals in de richtlijnen voorgesteld, worden gehanteerd.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Het doortrekken van de hoofdgeul tot aan de Dievegatkreek (in het graven van zijkanaaltjes) zal nog meer zout water dieper in het gebied brengen. Het gevaar voor verzilting neemt hierdoor toe. Deze ingreep moet afzonderlijk onderzocht worden. De Dievegatkreek (en omgevende gronden) is ingekleurd als natuur op het gewestplan. De opname ervan in het project mag er niet toe leiden dat er hiervoor nieuwe compensaties gezocht worden

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het doortrekken van de hoofdgeul tot aan de Dievegatkreek (inclusief het graven van zijkanaaltjes) dient als deelingreep behandeld te worden.
De fysische fenomenen die een rol spelen bij de verzilting zullen inzichtelijk gemaakt worden en de parameters die de omvang van die fenomenen bepalen zullen besproken worden.

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Bij de beschrijving van die alternatieven 1 en 2 baseert men zich op een achterhaalde beginsituatie: geul B heeft zich sinds 2006 zelf tot bij de westelijke meertjes uitgeschuurd in het landschap, zodat hij een permanente verbinding vormt tussen de zee en die meertjes.
Een bijkomende studie over actuele stromingen in het gebied is noodzakelijk: geul B vormt nu een permanente verbinding naar de zee terwijl geul D (die niet in de beginsituatie wordt vermeld) haast geen water meer doorlaat vanuit de hoofdgeul naar de westelijke meertjes (hoewel die voorheen de enige verbindingsweg voor zeewater vormde!). Ook de wijze waarop water vanuit de hoofdgeul het gebied binnenstroomt, en uiteindelijk in geul G terecht komt, moet deel uitmaken van die studie.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Situatie geul B: Dit blijkt niet uit de beschikbare, zeer recente metingen. Daarenboven werd in een recent verleden de geul B dikwijls dichtgemaakt, om uitstroming van de meertjes te voorkomen.
Geul D : dit blijkt ook uit het hydrodynamisch model.
Geul G : zit ook in het hydrodynamisch model dat voor het ontwerpen van de technische alternatieven werd opgesteld. Welk hydrologisch model, nader toelichten.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)

I.v.m. het spuien: is het echt duidelijk aangetoond (m.b.v modellen, simulaties, andere studies) dat de werking van de geplande spuikom een goede invloed kan hebben op het vrijhouden van de Zwingel, of minstens de verzanding kan vertragen? Spuikommen elders langs de kust vertellen een ander verhaal. Er bestaat grote twijfel (onder meer bij de polder en de landbouwers) of er voor de spuiwerking voldoende water geaccepteerd kan worden uit de aangrenzende polders om de spuiboezem te bevoorraden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Spuien heeft voor- en nadelen. Deze zullen in het MER afgewogen worden.
Men mag wel niet met spuikommen aan havens (Oostende en Blankenberge) vergelijken, aangezien de waterdiepte daar significant groter is. De watercapaciteit werd gesimuleerd aan de hand van het doorrekenen van 30 jaar neerslaggegevens.

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 16)

p. 53. Het Zwin is niet het enige sluftegebied. Er werden ook kunstmatige slufte aangelegd in De Panne.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In 2004 werden in De Panne inderdaad twee kunstmatige slufte aangelegd, die qua schaal echter niet te vergelijken zijn met het Zwin.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 22)

In de startnota wordt het Zwin beschouwd tot aan de zee. De invloed van de evolutie en morfologie van de zandbanken net voor de Zwinmonding, mag echter niet buiten beschouwing blijven. Die zandbanken vormen vermoedelijk een 'drempel' voor de Zwinmonding, waardoor het zeewater nog enkel bij hogere vloed het gebied kan binnendringen. Er moet dus onderzocht worden of en indien zo, welke nefaste invloed deze zandbanken hebben op het binnenstromen van water, en wat daar eventueel een oplossing voor kan zijn.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De bathymetrie van de stranden en vooroever werden meegenomen in het hydrodynamisch model. Hieruit bleek dat het water voldoende snel aangevoerd kan worden.

Afzender

Registratienummer: 32

B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)

Hazegrasstraat 85

8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)

De Zwinnatuur wordt deels verwoest. En dat ten gunste van de natuur? Waar broeden ondertussen de vogels? Bovendien valt uit de startnotitie van het MER af te leiden dat spuien met polderwater eerder 'vervuilend' zou zijn voor het Zwin en niet echt haalbaar omwille van de visuele pollutie van het spuibekken dat min. 4 meter boven de grond moet gebouwd worden. Kortom: van het oorspronkelijk idee van de Zwincommissie om de afwatering van onze polders via het Zwin te herstellen wordt voorzichtig afgestapt. Maar dat betekent ook dat de Willem-Leopoldpolder enkel dient om het Zwin te VERGROTEN, en NIET om de verzanding tegen te gaan.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In de discipline fauna en flora zullen de effecten van de werkzaamheden op de natuur bestudeerd worden en dit zowel voor de situatie tijdens de werken als deze na finalisatie van het project.

Het spuien met polderwater kan uiteraard enkel plaatsvinden indien er garanties zijn over de goede kwaliteit van dat water. De visuele hinder zal onderzocht worden in de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie.

3.5 THEMA: milieueffecten - bodem en water

Afzender

Registratienummer: 33
P. Lanckriet-Despriet
Paulusstraat 28 b
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Inspreker acht watertoets cruciaal. Wat zal bij ontpoldering de invloed zijn van het zoute water op de zoetwaterbel? Op de grondwatertafel? Op de afwatering? Wat als de zoutconcentratie in de grond de aangrenzende polders nog verder stijgt? Dergelijke zaken moeten nu vastgesteld worden zodat later bij de vaststelling van nadelige effecten er planschade geëist kan worden. Over de aanleg van de dijk voor zeewering staat er niets in de startnotitie. Inspreker vindt dit onbegrijpelijk. Waar komt de dijk juist te liggen? Hoe hoog wordt de dijk? Hoe breed wordt de dijk? Welke vorm en samenstelling zal de dijk hebben? Waar komt de gracht die de zoute kwel moet tegenhouden en afvoeren?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Een Watertoets zal plaatsvinden conform de wettelijke bepalingen dienaangaande. De fysische fenomenen die een rol spelen bij de verzilting zullen inzichtelijk gemaakt worden en de parameters die de omvang van die fenomenen bepalen zullen besproken worden; het is echter niet de bedoeling een volledig grondwatermodel van het studiegebied op te zetten. Om het MER te maken zullen aannames gemaakt worden met betrekking tot afmetingen, vorm en ligging van de dijken. Als gevolg van inzichten die voortkomen uit het MER zelf kunnen afmetingen, vorm en ligging zelf echter nog wijzigingen ondergaan, zodat het op dit moment nog niet zinvol is hier dieper op in te gaan. Dat zal uiteraard wel gebeuren in het kader van de ontwerpstudie na het MER.

3.6 THEMA: lucht

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 25)

De afbakening van het gebied voor de discipline lucht is te beperkt gekozen. De werkzaamheden vinden plaats in een zeer open kustzone waar regelmatig (zeer) hoge windsnelheden worden gemeten. Met name opwaaiend zand en stof zal vrijwel zeker de kern van Retranchement bereiken.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Met betrekking tot de discipline lucht wordt in de richtlijnen gevraagd dat de nodige aandacht gaat naar opwaaiend stof en zand tijdens de aanlegfase. Dit zal dus worden bestudeerd in het MER.

Afzender

Registratienummer: 17
P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)
Philipsweg 9 A
4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 13)

De scheepvaart geeft een forse roetuitstoot (autoverkeer stelt niets voor daarbij vergeleken). Moet wel degelijk gewogen worden. Moet de invloed van pollen (hooikoorts) niet vermeld worden?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het project zal geen invloed hebben op de scheepvaart. Het project zal weinig tot geen invloed hebben op de aanwezigheid van pollen in de lucht. Daarom worden deze aspecten niet meegenomen in het MER.

3.7 THEMA: milieueffecten - geluid

Afzender

Registratienummer: 17
P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)
Philipsweg 9 A
4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 14)

De impact van het geluid van spuiend water en een bovengronds gemaal kan grensoverschrijdend zijn! Zeker in een natuurgebied. Ter relevantie: voorgaande geldt ook voor de brandingsgeluiden en boomgeruis. Onder welke conditie wordt een nulwaarde meting gedaan? Bij windstilte?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Met betrekking tot de discipline geluid wordt het volgende onderzocht:

- een hindercontour voor geluid tijdens de aanleg wordt besproken op basis van gelijksoortige werkzaamheden. Deze contouren worden cartografisch gepresenteerd;
- hierbij wordt rekening gehouden met het geluid van pompen, het in werking treden van de spuikom;
- er wordt rekening gehouden met de overheersende windrichtingen;
- geluidshinder wordt zowel in functie van de discipline Mens als in functie van Fauna bepaald;
- de condities waarbij de metingen plaatsvinden en de invloed ervan op de geluidswaarden zullen beschreven worden in het MER.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 10 P. Dieleman Aalscholver 15 4533 ED TERNEUZEN	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
In de Willem-Leopoldpolder ligt 23 ha natuurgebied en 114 ha landschappelijk waardevol gebied. Dit zal verloren gaan om plaats te maken voor 'natuurgebied'. Terwijl nagenoeg het gehele projectgebied reeds natuurgebied is (VHR-Gebied). Het is echter niet zeker, of de beoogde natuur (estuarium) wel zal ontstaan. Het is waarschijnlijker dat er een zandplaat voor in de plaats komt. Dit risico mag niet met dit gebied gelopen worden. Natuurgebied kan overal worden aangelegd, maar het verloren gegaande landschap is onvervangbaar. Het storende element van de beoogde nieuwe dijk om het omringende landschap moet eveneens niet veronachtzaamd worden.	Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker. De landschappelijke impact komt wel degelijk aan bod in het MER. Ook voor wat betreft de verwachte ontwikkelingen zullen op basis van modelleringen en gelijksoortige projecten voorspellingen worden gemaakt.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 10 P. Dieleman Aalscholver 15 4533 ED TERNEUZEN	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Op p.20 wordt betoogd dat er buitendijks geen ruimte voor voldoende herstel van genoemde processen kan worden gevonden. Dit zou habitatvervaging betekenen binnen het Natura-2000 gebied en mag niet. Maar dit gebeurt bij het huidige project ook. Wie mag beoordelen welk type natuur wenselijker is, de gemeenschap als geheel, of alleen deskundigen? Het geheel komt geforceerd en onnatuurlijk over. De grootste bedreiging voor de natuur is de mens die door zijn ingrijpen in het natuurlijk proces steeds weer ecologische rampen veroorzaakt. Zie bv. de dreigende teloorgang van de Oosterschelde, de introductie van de Japanse oester. Kapitalen worden uitgegeven om het Schelde estuarium robuust te maken maar de geplande veranderingen zullen nog niet voltooid zijn, alvorens Antwerpen de volgende verruiming noodzakelijk zal achten. Is het voor het robuust maken van Westerschelde-estuarium niet wenselijker hier te beginnen met bevroren?	Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker. Voor het Zwin worden momenteel instandhoudingsdoelstellingen (IHD) opgesteld, door de bevoegde administratie, waarbij de nodige experts worden geraadpleegd. De passende beoordeling wordt, uitgaande van de ecologische vereisten van de soorten en habitats die voor de aanwijzing van de SBZ's zijn aangemeld, door dit in het Nederlands schrijven uitgevoerd.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender

Registratienummer: 11
L. Van Melle
Havenpark 18
4301 CD ZIERIKZEE

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

In dit verband is het van belang onder de aandacht te brengen dat er door de regeringen van Nederland en Vlaanderen middels de Scheldeverdragen besloten is dat de nodige estuariene natuur gerealiseerd moet worden. Omdat het moet én het Zwin een voor de hand liggend gebied is, kan het er toe leiden dat te lichtvoetig of geforceerd besloten wordt tot realisering van dit project, waardoor er een groot gebied met extreem hoge onderhoudskosten kan ontstaan. Vandaar het verzoek om extra aandacht aan de twee hierboven genoemde facetten en de verdere onderbouwing te geven.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De beleidsmatige doelstelling van het project werd vastgelegd door de Vlaamse en Nederlandse Regering in een Verdrag betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium. Meer bepaald werd hier vastgesteld dat minimaal 120 ha en maximaal 240 ha bijkomende nieuwe estuariene natuur in het Zwin dient gecreëerd te worden die voldoet aan de eisen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Naast de beleidsdoelstelling heeft het project ook een technische doelstelling nl. het duurzaam behoud van het intergetijdengebied.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 11 L. Van Melle Havenpark 18 4301 CD ZIERIKZEE	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Fysieke systeemkenmerken van het Schelde-estuarium. Onder de overige beleidsplannen met betrekking tot het Zwin staat vermeld dat op basis van het Memorandum van Vlissingen (2002) afgesproken is om op lange termijn (2030) te streven naar instandhouding van de fysieke systeemkenmerken van het Schelde-estuarium. Een typisch fysiek kenmerk van het Schelde-estuarium is getijde met een zoet-zout gradiënt. Dat zal niet in het Zwin plaats kunnen vinden, omdat er geen rivier in uitmondt. Het al of niet onregelmatig spuien van regenwater is eerder een verstorende factor dan dat daardoor een zoet /zout gradiënt mee gecreëerd wordt, althans uit de startnotitie blijkt niet dat dat wél zo is. Het Schelde-estuarium heeft recht op toevoer van voldoende, schoon zoet water, zei professor Henk L.F. Saeijs ooit. Het Zwin blijft een inham dat niet de fysieke kenmerken van het Schelde-estuarium heeft en die zal verzanden. Dat wordt in de startnotitie niet onder ogen gezien. Het is verstandig om die steeds maar verzandende natuur te beperken tot het huidige Zwin; dat is met gemeenschapsgeld wel in stand te houden. Als het Zwin vergroot gaat worden met de Willem-Leopoldpolder bestaat alleen maar het gevaar dat in de toekomst er onvoldoende budgetten zijn om het gebied in stand te houden.	Het Zwin maakt deel uit van het zoute mondingsgebied van het Schelde-estuarium. De effecten van spuien met polderwater zullen in detail besproken worden in het MER in de disciplines bodem en water en fauna en flora. Sluftern hebben inderdaad de neiging te verzanden, maar de voorgestelde maatregelen kunnen deze tendens zeer sterk vertragen. In het MER wordt er inderdaad niet vanuit gegaan dat een volledig stabiele situatie bekomen kan worden in het Zwin, maar wel dat de vooropgestelde oplossing duurzaam is met minimaal onderhoud.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 12 J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement) Noordstraat 62 4525 AB RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
De Internationale Zwincommissie heeft moeten vaststellen dat geen enkele ingreep een zeer langetermijnoplossing biedt voor de verzanding van het Zwin. Daarbij dient bovendien rekening te worden gehouden met volgende mogelijke negatieve van de geplande ingreep: a. door de evolutie van zout naar zoet, de invloed op fauna en flora van het Zwin; b. het feit dat zelfs de aanleg van een spuikom de BIJKOMENDE aanzanding van het Zwin slechts zou tegengaan tussen 20 en 80% (men gewaagt dus niet eens van ontzanding).	Sluftern hebben inderdaad de neiging te verzanden, maar de voorgestelde maatregelen kunnen deze tendens zeer sterk vertragen. In het MER wordt er inderdaad niet vanuit gegaan dat een volledig stabiele situatie bekomen kan worden in het Zwin, maar wel dat de vooropgestelde oplossing duurzaam is met minimaal onderhoud.
Afzender	
Registratienummer: 13 J.P. De Winne Kanaalweg 2 4525 NA RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 23)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
De kosten voor beheer en onderhoud dienen dan ook integraal (met een voldoende lange looptijd van minimaal 30 jaar) opgenomen te worden in een MKBA/ KEA. De volgende effecten zijn, in tegenstelling tot hetgeen op sommige onderdelen in de startnotitie is vermeld, structureel van aard: - Verstoring van fauna en flora - Verslechtering van de luchtkwaliteit - Geluidsoverlast. Negatieve gevolgen voor de gezondheid op de discipline mens, als gevolg van de hierboven genoemde aspecten en onveiligheid als gevolg van werkverkeer en het af en aanvoeren van materiaal (waaronder begrepen grondtransport). Beperkingen met betrekking tot mobiliteit, recreatie en educatie.	Er is kennis genomen van de opmerkingen van de inspreker. De genoemde effecten zullen bestudeerd worden in het MER in de disciplines fauna en flora, lucht, geluid, Mens – gezondheidsaspecten en Mens – mobiliteit, recreatie en educatie.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 14 C. Michielsen (ZLTO) Postbus 46 4460 BA GOES	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Bij de milieueffecten wordt het voorkomen van wildschade gemist. Bij paragraaf 6.2.2. wordt geen melding gemaakt van de foerageermogelijkheden voor trekvogels zoals ganzen en eenden. Deze functie is bepalend in het voorkomen van overlast en schade naar omliggende landbouwpercelen. De ZLTO raad Zeeland wil er bij u op aandringen om de oppervlakte foerageermogelijkheden in relatie tot het voorkomen van wildschade in de omgeving in de studie mee te nemen.	In de richtlijnen wordt met betrekking tot de discipline mens – mobiliteit, recreatie, educatie opgemerkt dat de schade door een stijgende vogelpopulatie in de aanpalende polders moet worden onderzocht. De opmerking zal dus worden meegenomen in het MER.
Afzender	
Registratienummer: 16 A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders) Eendragtsweg 12 4543 PL ZAAMSLAG	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Een onderzoek in de betreffende polders naar de nu aanwezige flora en fauna gericht op vogel- en habitatrichtlijnen ontbreekt.	De meest recente gegevens over de aanwezig fauna en flora in het studiegebied zullen verzameld worden ten behoeve van de effectbespreking voor de discipline fauna en flora.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 17 P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje) Philipsweg 9 A 4501 PH OOSTBURG	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Voor alle partijen is het van het grootste belang om dit "herstel van natuurwaarden" te laten slagen. Het Zwingebied is als estuariene natuur aangewezen en is een logische keuze bij de zoekgebieden voor uitbreiding van dit type natuur. Indien hier na één of enkele decennia een unieke natuur ontstaan is, kunnen we terugkijken op een geslaagde operatie met een voorbeeldwerking. Daarom is het belangrijk om de maximale variant (bruto 180 ha) te kiezen en op dit punt weinig concessies te doen. Compromissen die leiden tot een gereduceerd herstel van natuurwaarden zou bij volgende compensaties kunnen leiden tot 'verbeteren' en eventueel verder uitbreiden van de estuariene natuur op deze plaats, en dat mag je de gedupeerden van de voorliggende plannen niet nog eens aandoen.	In het Kennisgevingsdossier/Startnotitie werden door de initiatiefnemers twee alternatieven voorgesteld die op gelijkwaardige wijze worden onderzocht. Uit de inspraak en de terinzagelegging zijn twee bijkomende alternatieven naar voor gekomen, die op advies van de m.e.r.-commissie en de Dienst Mer aldus in de richtlijnen zijn opgenomen. Deze vier alternatieven zullen bijgevolg als evenwaardig worden beschouwd en op gelijk(w)aardige manier worden onderzocht in het MER.
Afzender	
Registratienummer: 17 P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje) Philipsweg 9 A 4501 PH OOSTBURG	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Verwijdering van drempels in geultjes laat eilanden wel bestaan, de eilanden verdwijnen er niet door. Ze kunnen wellicht tweemaal daags droog komen te staan, wat nog geen reden voor het verdwijnen van broedvogels betekent. Tenzij de populaties van vossen en ratten te groot zijn.	Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 17 P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje) Philipsweg 9 A 4501 PH OOSTBURG	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 12)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Blz. 76 Flora/faunamatrix. Invloed van waterkwaliteit op de bodemfauna moet ook worden gewogen. Pompemaal ondergronds gebouwd geeft minder geluidhinder en is minder zichtbaar. Invloed onderzoeken van de ligging boezemwater in de hoge en de lage variant.	De opmerkingen zullen meegenomen worden in het MER.
Afzender	
Registratienummer: 25 (2 eensluitende reacties ontvangen)	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
In tabel 10 dient de invloed van de foeragerende vogelpopulatie op de omgevende polders bekeken te worden. Wanneer dit niet in tabel 10 past dan dient het in ieder geval in een andere effectenmatrix opgenomen te worden. In tabel 10 dient ook aandacht besteed te worden aan de invloed van kleine landschapselementen en bos die mogelijk een nieuwe bestemming moeten krijgen. Omdat de ontpolderde gebieden hun statuut van landschappelijk waardevol agrarisch gebied verliezen zullen lopende beheersovereenkomsten komen te vervallen dit zal van invloed zijn op de landbouw.	In de Richtlijnen wordt met betrekking tot de discipline mens – mobiliteit, recreatie, educatie opgemerkt dat de impact van het verlies van rechten (EU toeslag rechten, mestafzet, beheersovereenkomsten, ...) moet worden onderzocht.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 29 M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist) Alfred Verweeplein 1 B-8300 Knokke-Heist	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
De gemeente wijst erop dat de Boomkikker over een beschermde status beschikt. Inspanningen van de Nederlandse en Vlaamse overheid zijn erop gericht het bestaande leefgebied met elkaar te verbinden.	Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker. Alle beschermde soorten en habitats komen uitvoerig aan bod in het MER.
Afzender	
Registratienummer: 29 M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist) Alfred Verweeplein 1 B-8300 Knokke-Heist	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Het studie gebied is niet afgebakend. Het studiegebied Flora- en Fauna dient zeewaarts uitgebreid te worden en er dient een studie van de huidig voorkomende vissoorten en van het plankton te bevallen.	In het MER zal per discipline het relevante studiegebied afgebakend worden. D.w.z het gebied waar effecten op de beschouwde discipline kunnen voorkomen ten gevolge van het project. Dit kan ruimer zijn dan het projectgebied.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 31 P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem) Tillegemstraat 81 81 8200 Sint-Michiels	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 11)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Een ander vermoedelijk zeer negatieve invloed van de spuikom is de landschappelijke verstoring. De spuikom zal hoe dan ook een zeer kunstmatige constructie zijn in het polderlandschap. Daarover moeten minstens duidelijke schetsen ter beschikking komen, waarop de inplanting van de spuikom zowel als de dijkconstructies in het landschap te zien moeten zijn, zodat de impact op het landschappelijk geheel duidelijk inschatbaar moet zijn. Dit effect is niet terug te vinden in tabel 18, p97. Het is aan te raden het landschappelijk effect ook te bestuderen in het MER.	In het MER, in de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie zal rekening worden gehouden met de inplanting van het spuibekken en de landschappelijke integratie daarvan.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 31 P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem) Tillegemstraat 81 81 8200 Sint-Michiels	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 12)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
De zuiverheid van het water dat zal gespuid worden is tot op heden niet gegarandeerd (zie volgend punt). Daarover moet duidelijkheid kunnen worden gegeven. Het is niet erg duidelijk op welke grond enkele onderzochte elementen niet weerhouden zijn, waaronder de aanleg van een waterzuiverings-installatie voor het te spuien polderwater. In de context van de zorg voor de natuur in het algemeen en de natuurwaarden in het natuurgebied van het Zwin in het bijzonder is dit een onbegrijpelijke keuze. Het spuien van polderwater is geen evidente maatregel. De invloed van het polderwater op de fauna (bodemleven) verdient bijzondere aandacht. Het zal er dus op aan komen om de gecombineerde effecten van de verschillende maatregelen in te schatten (discipline water, discipline fauna en flora).	Er wordt de voorkeur gegeven aan zuiveren aan de bron. Onzuiver water kan niet gebruikt worden voor het spuien in het Zwin. Er bestaan verschillende projecten in het gebied, zodat wel kan verwacht worden dat de situatie in de toekomst zal verbeteren. Dit zal toegelicht worden in het MER. Het al dan niet aanleggen van een spuibecken zal als variant voor de verschillende alternatieven bekeken worden. Er zal m.a.w. een uitgebreide studie van de effecten van het spuibecken gebeuren doorheen de verschillende disciplines.

3.8 THEMA: milieueffecten - fauna en flora

Afzender	
Registratienummer: 31 P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem) Tillegemstraat 81 81 8200 Sint-Michiels	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 17)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
In verband met de discipline 'Fauna en Flora' (p.76 e.v.) dient gewezen op verschillende restpopulaties van de zeldzame Boomkikker (<i>hyla arborea</i>) in de grensoverschrijdende Zwinstreek. In het MER wordt dan ook bijzondere aandacht gevraagd voor de verbindingsmogelijkheden voor de Boomkikker. Deze soort is voor zijn voortplanting immers aangewezen op zoet water.	Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker. In het MER wordt onder de discipline fauna en flora voldoende aandacht besteed aan de beschermde soorten en habitats.
Afzender	
Registratienummer: 32 B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat) Hazegrasstraat 85 8300 Knokke-Heist	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
In de Willem-Leopoldpolder ligt momenteel al 23 hectare natuurgebied (o.a de Dievegatkreek) en 114 hectare landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Een groot deel van de polder ligt in een ankerplaats, dat is één van de meest waardevolle landschappen van Vlaanderen. Helaas opgeofferd aan de zee. Maar dan willen wij er direct aan toevoegen dat voor deze natuur geen compensatie kan afgedwongen worden.	Het effect van het project op het landschap en de archeologie zal bestudeerd worden in de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie. Daarbij zal in het MER binnen de discipline fauna en flora de effecten van de verschillende alternatieven op de relevante soorten en habitats ten opzichte van elkaar worden afgewogen.

3.9 THEMA: milieueffecten - gezondheidsaspecten

Afzender	
Registratienummer: 13 J.P. De Winne Kanaalweg 2 4525 NA RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 27)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Met betrekking tot de aanleg en het beheer en onderhoud van het Zwin moet de (verkeers-) veiligheid in ogenschouw worden genomen. Deze zal (sterk) negatief worden beïnvloed door het vrachtverkeer en de vervuilde wegen als gevolg van grondtransport. De Retranchementstraat/Zwinstraat is één van de hoofdroutes voor hulpdiensten. Onbelemmerde beschikbaarheid van deze verbinding is van levensbelang voor de bewoners van het gebied voor de bereikbaarheid van medische faciliteiten in Knokke-Heist en Brugge. Grondtransport langs dit traject lijkt dan ook bij voorbaat uitgesloten.	Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker. De opmerking zal worden meegenomen in het MER, meer bepaald in de discipline Mens-mobiliteit, recreatie en educatie.
Afzender	
Registratienummer: 16 A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders) Eendragtweg 12 4543 PL ZAAMSLAG	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 11)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
De zorgplicht voor de huidige habitat voor mens, dier en plant ontbreekt.	Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.

3.9 THEMA: milieueffecten - gezondheidsaspecten

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 13)

In hoeverre kan men voor het omliggend gebied veiligheid garanderen? In hoeverre is de (verhoogde) spuikomconstructie technisch gegarandeerd veilig?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De dijken worden ontworpen volgens de strengste veiligheidsnorm, het zgn. delta-niveau. Dit moet het achterliggende gebied beschermen tegen een stormkracht met een statistische kans van 1/4.000. De dijk rond de spuikom zal zo ontworpen worden dat de nodige veiligheid is gegarandeerd. Het risico zal dus niet hoger zijn dan het risico langs een kanaal, met dit verschil dat het oppervlak van het water in de spuikom groter is dan het water oppervlak in een kanaal, dus dat met golfoploop rekening moet worden gehouden. Daarenboven dient opgemerkt dat in het geval van problemen het water grotendeels via het Zwin kan geloosd worden.

3.10 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

De aanzandende werking van de genoemde combinatie kan ten goede komen aan die stranden waar dit vanuit recreatief oogpunt (Knokke e.o.) een welkome toepassing kan zijn. Met name dit laatste aspect is ook bij de aanpak van de Zwakke Schakels voorgesteld vanuit een versterking van het huidige integrale kustzonebeheer.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van dit potentieel effect als mogelijke milderende maatregel en de kansrijkheid ervan zal in het MER onderzocht worden.

Afzender

Registratienummer: 6
W.J. de Graaf (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Postbus 88
4530 AB TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 9)

Paragraaf 6.2.6.1.2 Kenmerken van de huidige toestand. Fig. 19. Molenstraat moet zijn Zwinstraat (tot de bebouwde kom Retranchement).

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerking. Dit wordt in het MER aangepast.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 8

T.J.A.J. Vermue (Camping de Wachtsluis / Akkerbouwbedrijf)

Wachtsluis 1

4525 ND RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

- Wat gebeurt er met de bestaande infrastructuur? Blijft de Kanaalweg behouden?
Zo niet, betekent dit meer verkeer over de Cadzandseweg waarlangs ons bedrijf gelegen is.
- Onduidelijk is ook of het bestaande fietspad langs de internationale dijk behouden blijft. Dit fiets/wandelpad is zeer populair bij onze campinggasten. Het is een prachtige verbinding met Knokke voor de fietsende en wandelende recreant. Graag zien wij dat hier een goed fietsen wandelpad behouden blijft. Dit lijkt mij ook zeer van belang voor de bereikbaarheid van ons gebied voor fietsers en wandelaars vanuit België.
- Wordt de nieuwe dijk visueel het einde van de wereld? Wordt deze voorzien van wandelpaden of fietspaden, zijn er mogelijkheden om van buitenaf het gebied in te kunnen kijken? Er zou gestreefd moeten worden naar een gebied wat goed zichtbaar is en niet vooral door een grote onneembare dijk afgesloten wordt van de rest van de wereld.
- Wordt aan de Nederlandse zijde het strand afgescheiden van het natuurgebied het Zwin. Blijft deze scheiding (nu prikkeldraad) op dezelfde plek staan, wordt deze verplaatst of zelfs verwijderd? Voor onze campinggasten is het van belang dat deze vooral niet zeewaarts opschuift. Zij ervaren de Zwinarm als leuke speelplek voor kleine kinderen en als mooi wandelgebied.
- Zijn er nadelige gevolgen te verwachten van uitbreiding van het Zwin voor de ontwikkeling van ons bedrijf en onze omgeving?
Graag zie ik mijn vragen beantwoord.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen. De aangehaalde onduidelijkheden zullen opgehelderd worden in het MER onder de effectbespreking van de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'. De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen behandeld worden binnen de discipline 'Landschap, Bouwkundig Ergoed en Archeologie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 9
E.C. Versprille-Vercouteren (Gemeente Sluis)
Postbus 27
4500 AA OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Het vergrote Zwin moet voor de recreatie ook echt een meerwaarde hebben. Hieraan dient nadrukkelijk aandacht besteed te worden in het MER. Dat betekent onderzoek naar de optimale toegankelijkheid van het gebied. De mogelijkheid voor fietsen/wandelen naar het vogelpark het Zwin vanuit Cadzand en Retranchement moet zeker aanwezig blijven. Het gebied dient met een uitgekiende padenstructuur zo te worden ingericht dat betreding mogelijk is. Landschappelijke waarden dienen goed belicht te worden in het MER. Door verplaatsing van de (hoge) dijk kunnen delen van West Zeeuws-Vlaanderen uit landschappelijk oogpunt minder aantrekkelijk worden. Uitgangspunt dient te zijn het tot een minimum beperken van de aantasting van het open landschap. Dringend verzocht wordt in het onderzoek aandacht te besteden aan behoud van het open gebied rond het prachtige vestingdorpje Retranchement, mede in relatie met de hoge cultuurhistorische waarden van dit kwetsbare gebied en het opengebied tussen de Zwinstraat en de Internationale dijk ter hoogte van de Westelijke Kanaalweg. Door realisering van een omvangrijk dijkensysteem, wordt de beleefbaarheid van het nieuwe Zwingebied beperkt. In het MER dient bijzonder aandacht besteed te worden aan mogelijkheden de beleefbaarheid van het gebied optimaal te laten zijn (door bijvoorbeeld wegen over dijken i.p.v. er achter, optimale betreedbaarheid van de dijken, door hoogte van de dijken te beperken, uiteraard met inachtneming van de max. veiligheid).

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen. De aangehaalde onduidelijkheden zullen opgehelderd worden in het MER onder de effectbespreking van de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'. De vraag tot onderzoek naar alternatieve locaties voor eventueel te onteigenen gronden en woningen valt buiten het bestek van het MER. Wel zullen er onder het luik 'milderende maatregelen' desgevallend maatregelen besproken worden om de negatieve effecten te milderen en/of op te heffen.

De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen behandeld worden binnen de discipline Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 9
E.C. Versprille-Vercouteren (Gemeente Sluis)
Postbus 27
4500 AA OOSTBURG

vervolg p. 133

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Doordat de exacte ligging van de nieuwe dijk nog niet is bepaald, is er nog geen duidelijkheid over de mogelijkheden voor camping De Sandplaet. Indien er geen mogelijkheden zullen zijn tot uitbreiding van de camping, die samenhangen met de noodzakelijke kwaliteitsslag op de camping, dient te worden onderzocht welke mogelijkheden er bestaan voor deze camping. Hierbij is verplaatsing een optie. Bij verplaatsing buiten de directe omgeving van de kern Retranchement, dient aandacht besteed te worden aan de economische gevolgen hiervan voor de kern. Indien er sprake zou zijn van noodzakelijke verplaatsing van woningen en/of horecagelegenheden dient aandacht besteed te worden aan alternatieve locaties voor nieuwbouw. Hetzelfde geldt voor de ontwikkelingsmogelijkheden op gronden in eigendom van de familie De Winne in het gebied dat nu wordt aangeduid als 'zoekgebied'. De realisatie van bekkens voor afwatering van polderwater via het Zwin, zou aanleiding kunnen zijn voor (te) hoge dijken. Er dient veel aandacht besteed te worden aan de effectiviteit van deze oplossing, ook in relatie tot de landschappelijke kwaliteit, bij de behandeling van deze variant. Uiteraard zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 12
J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Het is uiterst twijfelachtig dat de streek enig toeristisch en dus financieel voordeel zou halen uit deze ontpoldering. De studies die daarover eerder al zijn gemaakt worden in brede kring afgedaan als onvolledig of gewoonweg belachelijk. Stel echter dat zulke studies een positieve impact zouden aantonen, zal de druk op de plaatselijke woningmarkt des te heviger worden, waarvan de plaatselijke bevolking eens te meer de dupe zal zijn. Zijn er compensaties voorzien voor Retranchement?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Deze opmerkingen zullen behandeld worden in de KEA.

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 22)

De kosten voor beheer en onderhoud dienen dan ook integraal (met een voldoende lange looptijd van minimaal 30 jaar) opgenomen te worden in een MKBA/ KEA. De volgende effecten zijn, in tegenstelling tot hetgeen op sommige onderdelen in de startnotitie is vermeld, structureel van aard:

- Verstoring van fauna en flora
- Verslechtering van de luchtkwaliteit
- Geluidsoverlast
- Negatieve gevolgen voor de gezondheid op de discipline mens, als gevolg van de hierboven genoemde aspecten en onveiligheid als gevolg van werkverkeer en het af- en aanvoeren van materiaal (waaronder begrepen grondtransport).
- Beperkingen met betrekking tot mobiliteit, recreatie en educatie.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.

De genoemde effecten zullen bestudeerd worden in het MER in de disciplines fauna en flora, lucht, geluid, Mens – gezondheidsaspecten en Mens – mobiliteit, recreatie en educatie.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 24)

Invloed op recreatieve verblijfsactiviteiten, in aantallen recreanten en aantallen verblijfeenheden. De invloed op de woonactiviteit dient niet alleen kwantitatief maar ook kwalitatief te worden beoordeeld, in termen van woongenot etc.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Kwantitatieve effecten inzake recreatieve verblijfsactiviteiten zullen enkel beschreven worden op basis van eventueel bestaande studies daaromtrent. Voor het overige zal er enkel sprake zijn van een gefundeerde kwalitatieve beschrijven van de effecten in deze.

Woongenot als kwalitatief effect zal als leefbaarheidseffect beschreven worden. Hinderaspecten zullen aan bod komen bij verschillende disciplines (geluid, lucht, gezondheid, ...).

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 28)

De afbakening van het studiegebied tot het projectgebied is te eng gekozen. Dit blijkt ook uit de beschrijving van de kenmerken van de huidige toestand, die een bredere scope heeft. Aan de afbakening van het studiegebied dient de woonkern van Retranchement te worden toegevoegd.

De totale inrichtingstijd voor dit project kan zich over meerdere jaren uitstrekken. Naar de mogelijkheden tot gebruik en bereikbaarheid van landbouwgrond, bewoning en andere economische activiteiten gedurende de inrichtingstijd zal nader onderzoek moeten worden verricht. Ook aan de mobiliteitsproblemen tijdens de uitvoering van de inrichtingswerken zal aandacht moeten worden besteed.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen. Het studiegebied dat beschouwd zal worden, wordt per discipline vastgelegd in het MER. Hierbij wordt het gebied beschouwd waar er milieueffecten kunnen optreden. Dit kan ruimer zijn dan het projectgebied. Tijdelijke mobiliteits- en andere effecten ten gevolge van de aanlegwerkzaamheden zullen meegenomen worden in de bespreking in het MER.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 29)

In het MER dient expliciet aandacht te worden geschonken aan het waterpeil en de kwaliteit van het water, in relatie tot de discipline mens. Veranderingen in peil en kwaliteit kunnen ernstige gevolgen hebben voor de leefbaarheid van de omgeving. Het waterpeil buiten het plangebied dient gelijk te blijven aan het huidige waterpeil. Er dient absolute zekerheid te bestaan over het ontbreken van de invloed van zoutwater op agrarische gronden en woongebieden.

De bereikbaarheid van het strand is van groot belang als onderdeel van de recreatiemogelijkheden. De onbelemmerde bereikbaarheid van het strand dient een randvoorwaarde te zijn voor de planvorming.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het effect van het peil en de kwaliteit van het (grond)water zal besproken worden onder de discipline 'bodem en water' Eventuele afgeleide effecten zullen wel besproken worden binnen de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

De effecten op de bereikbaarheid van het strand zullen besproken worden onder de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 30)

De afbakening van het studiegebied is te beperkt. Effecten in deze discipline zullen direct doorwerken tot in Retranchement, bijvoorbeeld waar het gaat om esthetische en belevingswaarden. Retranchement moet dan ook meteen in studie worden opgenomen en niet op basis van bevindingen. In de beschrijving van de huidige toestand is te weinig aandacht voor het bestaande waardevolle polderlandschap van de Willem-Leopoldpolder. De polder is zeer open en er kan worden genoten van kilometersver ombelemmerd uitzicht. Het gebied is zeer toegankelijk en waardevolle natuur ligt binnen zichtafstand. Bij het uitwerken van varianten voor dijkprofielen en -locaties dient rekening te worden gehouden met optimale landschappelijke inpassing, waarbij recht wordt gedaan aan het huidige unieke, open karakter van het landschap waarin hoge, steile dijken een verstorend element vormen. Doelstelling hierbij is het creëren van zo weinig mogelijk negatieve ruimtelijke-visuele beleving van zowel omwonenden en recreanten als betrokkenen. Voorts zij opgemerkt dat een gevarieerd en glooiend dijk/duin profiel een sterk positieve bijdrage kan leveren naar het sluiten van de grondbalans door opname van vrijkomend zand uit de nieuw aan te leggen geul (en komberging).

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Visuele impact wordt besproken binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie. De impact daarvan op de mens komt aan bod in de discipline Mens – mobiliteit, recreatie en educatie.

Het studiegebied dat beschouwd zal worden, wordt per discipline vastgelegd in het MER. Hierbij wordt het gebied beschouwd waar er milieueffecten kunnen optreden. Dit kan ruimer zijn dan het projectgebied.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 15

(2 eensluitende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Inspreker hecht aandacht aan de mogelijke verzilting van de waterwingebieden van omliggende gemeenten en op de impact van de nieuwe dijken op de leefbaarheid van de dorpskernen. Om mogelijke risico's inzake verzilting van de waterwingebieden minimaal te houden vragen wij uitdrukkelijk enkel alternatieven inzake de afbakening van het uitbreidingsgebied te overwegen die zo ver mogelijk van de woonkern van het Zoute en het daar aanwezige waterwinningsgebied gelegen zijn. Bij de afweging van de impact van de nieuwe dijken vragen wij om alleszins meer gewicht toe te kennen aan de impact op de leefbaarheid van de dorpskernen dan aan de impact op het landschap.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het effect van het peil en de kwaliteit van het (grond)water zal besproken worden onder de discipline 'bodem en grondwater'. Eventuele afgeleide effecten zullen wel besproken worden binnen de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen behandeld worden binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie.

Afzender

Registratienummer: 16

A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)

Eendragtweg 12

4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 4)

Een gewijzigde infrastructuur in relatie tot de bevolking. De bevolking komt achter een hoge dijk te zitten en dat is o.i. niet bevorderlijk voor bewoners en recreatie.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker. De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen behandeld worden binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 16
A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)
Eendragtsweg 12
4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 7)

Beperkingen voor de omringende landbouw en recreatie volgt uit het landinwaarts verplaatsen van dijken.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker. Dit aspect zal in het MER aan bod komen onder de discipline mens en sociaal-organisatorische impact.

Afzender

Registratienummer: 20
G. Wegter
De Kreijenbeek 151
5553 BD VALKENSWAARD

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

De aanleg van de grotere Zwinkom zal voor toerisme veel aanleghinder veroorzaken. Ook in Nederland. Het verplaatsen van de camping betekent voor de eigenaren van stacaravans dat ze hun stekje gaan verliezen waarop generaties vertoefd hebben en waar grote emotionele binding met de directe omgeving bestaat. Niet alleen boeren worden getroffen. De toeristische druk vanuit Nederland op het Zwin zal in de toekomst groter worden. Aan de kust in de gemeente Sluis staan veel plannen op stapel om meer toeristen naar de kust te krijgen. Sluis-aan-Zee met 300 woningen, plan Cavelot met 400 woningen, Waterdunen met ook 400 woningen. Veel nieuwbouw in het plan Stijlvol-Cadzand-bad.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen.

Deze opmerkingen zullen meegenomen worden bij het bestuderen van de effecten van het project binnen de discipline Mens – mobiliteit, recreatie en educatie.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 25

(2 eensluidende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

In tabel 17 dient rekening gehouden te worden met bijkomende schade door een stijgende vogelpopulatie. Bij het effect 'Invloed op de landbouwbedrijvigheid' dienen de gevolgen voor de bedrijven in de omgeving, zoals stijging van de grondprijs, mestdruk ect. meegenomen te worden. Er dient verder rekening gehouden te worden met de verplichting tot het vervangen van verdwenen landschappelijke waarden in de nabije omgeving. Het ongeschonden polderland-schap wordt in het projectgebied opgeofferd, waardoor ook het unieke aan ecologische kwaliteit verloren gaat. In tabel 19 dient onder 'Wijziging landschapsecologische kenmerken'- en 'Functionele versnippering van het actuele gebruik' ook rekening gehouden te worden met vervangen van verloren landschapselementen als criterium oppervlakte/kwaliteit. Hierin dient onder het effect 'Bouwkundig erfgoed, effecten via processen' ook het criterium functieverlies landbouw in overweging genomen te worden. In veel gevallen zal alleen de woonfunctie overblijven en komen de bedrijfs-gebouwen te vervallen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Eventuele schade voor bestaande activiteiten ten gevolge van een stijgende vogelpopulatie zal bepaald worden op basis van de effect-bespreking binnen de discipline 'fauna en flora'.

Economische effecten zullen in de eerste plaats besproken worden in het MER onder sociaal-economische effecten, en in de KEA.

De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen behandeld worden binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afsender

Registratienummer: 29
M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)
Alfred Verweeplein 1
B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 9)

Er wordt opgemerkt dat bij de discipline mens het aspect veiligheid niet wordt behandeld. Onderzoek dient aan te tonen dat de gaafheid van de open ruimte en het landschappelijk waardevol karakter gevrijwaard zal worden door de geplande grootschalige civiele ingrepen. Aandacht dient besteed te worden aan het behoud van de kleine landschapselementen. Tevens dient aandacht besteed te worden aan het recreatief medegebruik. Zeer belangrijk is het behoud van de recent aangelegde fietsverbinding langs de huidige Internationale Dijk die de verbinding met Nederland maakt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen behandeld worden binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie.

Effecten op het gebied van recreatie en toerisme zullen besproken worden onder de discipline 'Mobiliteit, recreatie en educatie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 18)

Bij de belangrijkste te verwachten milieueffecten, wordt de discipline 'mens' zeer beperkt behandeld (P 85, 6.2.6.). Nochtans bestaan er vele gegevens over het toeristisch-educatief (mede)gebruik van gans dit gebied en is het algemeen geweten dat gans deze Oosthoek van de kust zeer belangrijk is voor toerisme en natuureducatie in het bijzonder.

In dit verband wijzen we erop dat de Provincie het voormalige "vogelpark" verwierf en de exploitatie ervan verder zet als provinciaal Natuurpark Zwin. Enkel van daar uit is het Zwinreservaat toegankelijk voor het publiek. De Provincie vraagt dan ook aandacht om de bereikbaarheid van het Vogelpark in elk der scenario's te blijven garanderen (of een alternatieve locatie met de nodige compensaties te voorzien) en ook de nodige aandacht te besteden aan het toegankelijk maken van eventuele nieuwe natuurontwikkelingsgebieden die zouden ontstaan, en dit ook vanuit het Provinciaal Natuurpark Zwin. Het toeristisch-educatief potentieel dat besloten ligt in dit ontpolderings- en Zwinuitbreidingsproject komt in dit MER niet ter studie.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen. De effecten voor recreatie en toerisme zullen binnen het MER besproken worden onder de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 19)

Er dient ook melding gemaakt van de recreatieve verbinding Knokke-Cadzand. Het spreekt voor zich dat de ontsluiting via de Internationale Dijk naar Nederland binnen de Kustfietsroute, de Noordzee-fietsroute en het Fietsnetwerk van levensbelang zijn. Het doorknippen van deze lijn zou ons verplichten om een à twee kilometers landinwaarts een nieuwe verbinding te zoeken. Dergelijke verbinding, zeker mocht die er komen langs de Retranchementstraat, is absoluut niet even aantrekkelijk als het huidige fietspad langs de Internationale Dijk. We zouden er dan ook willen voor pleiten om indien de Internationale Dijk wordt afgegraven een fietsverbinding op of langs een nieuwe dijk zo dicht mogelijk bij het heringerichte gebied.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker. De discipline Mens - Mobiliteit, recreatie, educatie besteedt uitgebreid aandacht aan dit onderwerp.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 31
P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)
Tillegemstraat 81 81
8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 21)

Op p. 91 e.v. wordt reeds uitgebreid stilgestaan bij het te voeren onderzoek m.b.t. landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie. Graag ook het verdwijnen van een ongeschonden, open agrarisch landschap in beschouwing nemen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker. Dit onderdeel wordt onderzocht in de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 9)

In de huidige dijk die de Nieuwe Hazegraspolder van de Willem-Leopoldpolder scheidt, bevinden zich 6 oorlogsbunkers. Deze bunkers hebben een historische waarde. Nergens staat beschreven dat deze bunkers bij ontpoldering gevrijwaard worden van afbraak.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In de Richtlijnen wordt duidelijk aangegeven dat gebruik moet worden gemaakt van de bestaande inventarisatiegegevens van historische forten en oorlogsrelicten in de grensoverschrijdende Zwinregio. Ook niet beschermd waardevol erfgoed dat binnen het studiegebied voorkomt moet worden opgenomen in de beschrijving d.m.v. een terreinopname.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazebrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 11)

De uitbreiding van het Zwin betekent een economische kaakslag voor het grensdorp Retranchement dat letterlijk tegen een hoge zeedijk aankijkt, een restaurant en een grote camping verliest, en een gloednieuw fietspad wordt onttrokken. Ook voor Cadzand en Knokke-Heist rijst een doemscenario op: fietstoeristen vinden hun gading niet meer in het gebied want door de hoge zeedijk wordt het zicht belemmerd en is de belevingswaarde nihil. De open verbinding tussen de grensgemeenten, door het open polderlandschap en de fietsroutes tot stand gebracht, zal bij de opwerping van de hoge zeedijk helemaal doorbroken worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen.

Economische effecten zullen besproken worden onder de discipline 'sociaal-economische effecten'. De effecten voor recreatie en toerisme zullen binnen het MER besproken worden onder de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'. De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen in de eerste plaats behandeld worden binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie en niet binnen de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 35

G. Lootens

Hoekestraat 30

8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker kan zich niet vinden in het voorgesteld plan om een deel van de Willem-Leopoldpolder te ontpolderen. Deze polder vormt mee het uitgestrekt polderlandschap van Knokke-Heist en is landschappelijk zeer waardevol. Door een ontpoldering en de aanleg van een hoge zeedijk wordt een hoge muur getrokken door het landschap, alsook een scheidingsmuur tussen België en Nederland. Dit gaat bovendien ten koste van het fietstoerisme.

Een van de aantrekkingspolen van Knokke-Heist en de naburige grensgemeenten is de fietsrecreatie. Betreurd wordt dat mooie fietspaden zoals langs de Internationale dijk en het nieuw aan te leggen fietspad langs de Kanaalweg tussen Retranchement en Cadzand-Bad verdwijnen. Gemeend wordt dat een dergelijke ingreep weinig maatschappelijk draagvlak heeft en verzocht wordt om naar andere oplossingen te zoeken.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen. De effecten voor recreatie en toerisme zullen binnen het MER besproken worden onder de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen in de eerste plaats behandeld worden binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie en niet binnen de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender

Registratienummer: 36
K. Van Tichelen
Zwinstraat 9
4525 AC RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker kan zich niet vinden in een ontpoldering van de Willem-Leopoldpolder enkel en alleen om er cultuur-natuur van te maken. Vindt het huidige landschap daarvoor te waardevol. Zowel de plaatselijke bevolking als de toerist komen graag naar het gebied omwille van de uitgestrektheid en de ruimte beleving. De zeedijk die rond het nieuwe gebied zal gebouwd worden is zo hoog dat de belevingswaarde van het hele gebied zeer achteruit gaat. Bovendien wordt het verdwijnen van de mooie fietspaden langs de Internationale Dijk en de Kanaalweg betreurd. Retranchement komt in de verdrukking door de hoge zeedijk maar ook door het verdwijnen van het restaurant, de camping etc. In de startnotitie is geen rekening gehouden met de plaatselijke bevolking, de toerist, de fietsrecreant en de plaatselijke economie. Er wordt op gewezen dat het draagvlak veel te eng is en verzocht wordt andere oplossingen te zoeken voor de verzanding van het Zwin die niet ten kosten gaat van inspreker.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen.

Economische effecten zullen in het MER besproken worden onder de 'sociaal-economische effecten'.

De effecten voor recreatie en toerisme zullen binnen het MER besproken worden onder de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

De opmerkingen aangaande de visuele en landschappelijke kwaliteit van het gebied zullen in de eerste plaats behandeld worden binnen de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie en niet binnen de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afzender	
Registratienummer: 37 G. Baeke Villa Nordic, Zoutelaan 0 8300 Knokke-Heist	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Het voorliggende plan is naar de mening van inspreker een zeer eenzijdige benadering van de verzanding van het Zwin. Nergens wordt er rekening gehouden met de inwoners van Knokke-Heist en Retranchement, met de landbouwers, met de fietstoeristen, met de historisch-landschappelijke waarde van de Willem-Leopoldpolder. Deze studie belicht volgens inspreker maar één aspect, met name de verzanding van het Zwin en dan nog op een zeer onvolledige en vage wijze. Men wil een cultuur-natuur creëren, waar niemand om vraagt, enkel omdat er geld voorhanden is en men harde natuur wil.	Aspecten zoals cultuurhistorische waarde, landschappelijke waarde, recreatie en sociaal-economische impact komen wel degelijk aan bod in het MER en vormen mee het beoordelingskader.
Afzender	
Registratienummer: 42 G.C.J. Minderhoud Leen Evertsestraat 15 4436 AS OUDELANDE	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Inspreker betwijfelt of het project bijdraagt aan toename van recreatie. Massatoerisme is toch op zoek naar pretparken e.d. Er wordt van alles uit de kast getrokken om voor een bepaalde elitaire groep een speelplaats aan te leggen.	Er wordt kennis genomen van deze opmerkingen. De effecten voor recreatie en toerisme zullen binnen het MER besproken worden onder de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

3.9 THEMA: milieueffecten - mobiliteit, recreatie, educatie

Afszender

Registratienummer: 43
P. de Koning
Noordstraat 21
4525 NA Retranchement

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker uit als inwoner van Retranchement zijn bezorgdheid. Hij is van mening dat het landschap rondom het dorp zodanig wordt aangetast dat dit niet aanvaardbaar is voor de mensen die er wonen. Er wordt op een gemakkelijk manier voorbij gegaan aan de belangen van direct betrokkenen. Hij zit niet te wachten op een hele hoge dijk en op verkeersbelemmerende maatregelen die ongetwijfeld zullen volgen. Hij is blij met het landschap zoals het nu is.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker. Landschappelijke impact komt aan bod in het MER en vormt mee het beoordelingskader.

De mobiliteitseffecten zullen binnen het MER besproken worden onder de discipline 'mobiliteit, recreatie en educatie'.

Afzender

Registratienummer: 45
J. Aarnoutse
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker meldt dat op p. 87, figuur 19, de Hazegrasstraat en de Retranchementstraat en de Kanaalweg als een verbindingsweg staan getekend, maar op p. 86 staan alleen de Hazegrasstraat en de Retranchementstraat in de tekst vermeld. Hier mist hij de Kanaalweg. In het kader van duurzaam veilig verkeer worden overal rondwegen aangelegd en de Kanaalweg fungeert voor Retranchement als rondweg, dat wil hij zo houden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.

Zowel de Retranchementstraat als de Kanaalweg blijven hun actuele functie behouden. Dat enkel de Retranchementstraat en de Hazegrasstraat als 'verbindingsweg' staan geboekstaafd, is te wijten aan het feit dat 'verbindingsweg' een Vlaams begrip is waarvoor geen Nederlands equivalent bestaat.

3.10 THEMA: sociaal- economische effecten

Afzender	
Registratienummer: 24 C. Dhondt Hoekerstraat 114 8300 Westkapelle	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Hij vraagt zich af waar de 75000 ha grond voor landbouwgebruik zal kunnen worden herbevestigd. Als men zelfs met waardevol agrarisch landschap zo slordig omgaat.	De herbevestiging van agrarisch gebied is een afzonderlijk planningsproces waarop dit project geen impact heeft, maar juist rekening mee dient te houden bij de juridische randvoorwaarden.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 1
A.R.J. Faes
Lingestraat 16
4535 ES TERNEUZEN

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

Gewezen wordt op kapitaalvernietiging, als er landbouwgrond, een camping en een restaurant moet worden onteigend. Het gaat daarbij om belastingcenten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Binnen het MER wordt onderzoek gedaan naar de sociaal-economische effecten van het project. Dit onderzoek zal de besluitvorming over het voorkeursalternatief ondersteunen.

Afzender

Registratienummer: 12
J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)

Het spenderen van 60 miljoen euro of zelfs meer wordt door de bevolking aangezien als een niet behoorlijk omgaan met het geld dat diezelfde bevolking via belastingen ter beschikking heeft gesteld van de overheid, terwijl plaatselijk wordt vastgesteld dat zelfs de kleinste onderhoudskost blijkbaar al niet kan. Er is dus duidelijk geen maatschappelijk draagvlak voor de voorgestelde ingreep.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 8)

Hoe kan een burger, mede gelet op de onnavolgbare bestuurlijke besluitvorming, zonder de toegang tot specifieke kennis of deskundigheid hier nog een weloverwogen oordeel over geven? Bij een project van deze omvang en complexiteit, mede gelet op het grensoverschrijdend karakter, is het wenselijk en redelijk dat direct betrokkenen bij de beoordeling van de resultaten van het MER in de gelegenheid worden gesteld deskundig advies in te winnen. Hiervoor dient een financiële compensatie beschikbaar te worden gesteld.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er kan begrip worden opgebracht voor het feit dat de complexiteit en de techniciteit van dit project een deskundig oordeel door betrokken burgers bemoeilijkt. De m.e.r.-procedure voorziet evenwel niet in een financiële compensatie voor het inwinnen van extern deskundig advies. In het MER zal een begrijpelijke niet-technische samenvatting worden opgenomen.

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 14)

In de onderbouwing van het creëren van natuurlijkheid is vanuit Nederland opgemerkt dat er een redelijke verhouding moet zijn tussen natuurwinst en projectkosten. Gelet op de relatief hoog in te schatten kosten in verband met aankoopkosten van het gebied en de geringe natuurwinst kan er van een redelijke verhouding geen sprake zijn.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In de Richtlijnen wordt duidelijk aangegeven volgens welke criteria een analyse van de kosten en de baten van de verschillende alternatieven zal worden gemaakt.

Het monetair kwantificeren van natuurwaarden is ontoereikend, waardoor een zuiver financiële afweging in dit geval niet mogelijk is.

De inzet van financiële middelen moeten worden afgewogen t.o.v. het realiseren van de doelstellingen.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kost

Afsender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 18)

De OEI-leidraad in Nederland-Maatschappelijke kosten-batenanalyse. Ontpoldering ten behoeve van uitbreiding van het Zwin is een zeer ingrijpend traject waarop aan Nederlandse zijde de Rijksprojectenprocedure (RPP) van toepassing is. De te volgen procedures moeten, gezien de grote gevolgen, dan ook met de grootst mogelijke zorgvuldigheid worden doorlopen. Uit het oogpunt van een objectieve oordeelsvorming over de kosten en baten van het project dient een Maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) aan het MER te worden toegevoegd. Gelet op het belang van de te beoordelen uitkomsten van deze analyse dient op een wetenschappelijk verantwoorde manier uitgebreid onderzoek te worden verrichten naar de mogelijkheden de kwantificering van natuurwaarden in een vergelijkbare eenheid uit te drukken. Het argument dat er in het kader van de Ontwikkelingsschets 2010 reeds een kosten-baten analyse is uitgevoerd (op strategisch niveau) biedt hier geen soelaas, omdat daarmee niet de nu voorliggende alternatieven zijn onderzocht en dus ook geen waarde hebben voor het Zwin MER. De OEI leidraad stelt dat de basis van een OEI-rapport wordt gevormd door een kosten batenanalyse. Een kosteneffectenanalyse (KEA) is apert onvoldoende om aan de leidraad te kunnen voldoen. Als bijkomend argument geldt dat de alternatieven van het Zwin MER (in omvang) zodanig afwijken dat niet gesteld kan worden dat de natuurbaten van de verschillende alternatieven gelijk zijn.

vervolg p.155

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De wijze waarop de Maatschappelijke kosten-batenanalyse moet worden ingevuld staat goed beschreven in bijlage 4 van de Richtlijnen. Monetariseren van natuurwaarden is zeer moeilijk of zelfs niet mogelijk. Ook een Kosteneffectiviteitsanalyse (KEA) leidt niet tot de keuze van het beste alternatief, aangezien zowel de kosten als de effecten variëren. De Richtlijnen geven dan ook aan op welke systematische manier en volgens welke criteria de kosten-batenanalyse moet worden uitgevoerd voor dit specifieke geval. Een grondige studie op basis van deze elementen moet toelaten voldoende inzicht te geven om aan de OEI-vereisten te voldoen.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

vervolg p. 154

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 18)

De kosten en de effecten hebben (in dit geval) een bredere scope dan alleen de natuurcreatie. Deze scope komt alleen tot uitdrukking in een MKBA. Een gelijkaardige (conform MKBA) beschouwing van de KEA effecten biedt hiervoor een te smalle basis. Immers een MKBA is méér dan alleen een financiële afweging

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 32)

Voor alle negatieve gevolgen, zoals hinder van stof, geluid, visuele belemmeringen, verminderde bereikbaarheid, (bedrijfs) economische schade en gebruiksbeperkingen (a.g.v. instandhoudingdoelstellingen), etc. van het Zwinproject dienen sluitende afspraken, inclusief een (plan)schaderegeling, te worden opgenomen. Dit te meer omdat hier sprake is van grensoverschrijdende effecten. In de startnotitie wordt geen melding gemaakt van een planschaderegeling of anderszins compenserende maatregelen. In de startnotitie van Hedwigepolder wordt hier wel expliciet naar verwezen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Vlaanderen
Voor bedrijfseconomische schade in het projectgebied worden flankerende maatregelen voorzien. Ingeval van (al dan niet minnelijke) onteigening wordt de prijs bepaald rekening houdende met planschade.

Nederland
Hierover worden afspraken gemaakt met de specieke grondeigenaren. Volledige schadeloosstelling is daarbij uitgangspunt.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 15

(2 eensluidende reacties ontvangen)

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 5)

Breng zorgvuldig alle relevante maatschappelijke kosten en baten van dit project – zowel voor Vlaanderen als voor Nederland - in beeld.

In dit kader vragen wij expliciet de aandacht voor het in rekening brengen van de meerwaarde die dit project kan realiseren in het kader van “Zwakke Schakels” en om een duidelijke afweging te maken tussen kosten/baten van de huidige landbouwactiviteiten in de Willem-Leopoldpolder versus de kosten/baten voor de toeristische en horecasector indien dit gebied als uitbreidingszone wordt ingericht als estuariene natuur. Wat betreft dit laatste verwijzen wij uitdrukkelijk naar het eerdere studiewerk dat hier rond reeds in opdracht van de Internationale Zwincommissie werd verricht.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De afweging van de kosten en baten gebeurt zoals in de Richtlijnen (bijlage 4) is aangegeven.

Afzender

Registratienummer: 16

A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)

Eendragtweg 12

4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 2)

De startnotitie spreekt over onteigening (blz 103), terwijl de afspraak is gemaakt dat grondverwerving uitsluitend op vrijwillige basis zal plaatsvinden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

In Vlaanderen (België) is het inderdaad zo dat om redenen van groot openbaar en/of maatschappelijk belang kan onteigend worden. De voorkeur gaat echter uit naar een onteigening in der minne. Uitgangspositie In Nederland is en blijft vrijwilligheid van grondverwerving. De uitvoering van de Rijksprojectenprocedure is een verantwoordelijkheid van het Rijk.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 16
A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)
Eendragtweg 12
4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 6)

Een kosten-batenanalyse van maatschappelijk relevante effecten ontbreekt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De wijze waarop de Maatschappelijke kosten-batenanalyse moet worden ingevuld staat beschreven in bijlage 4 van de Richtlijnen. In het MER zal dit op die manier en volgens deze aanwijzingen worden uitgevoerd.

Afzender

Registratienummer: 16
A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)
Eendragtweg 12
4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 9)

Er is afgedwongen vrijwilligheid voor verkoop ten behoeve van ontpoldering.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennisgenomen van deze opmerking.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 18
J. Cauwels
Retranchementstraat 17
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker heeft een landbouwbedrijf in de Willem-Leopoldpolder. Vreest dat zijn landbouwbedrijf minder rendabel wordt door het project. Hij heeft de laatste jaren zware investeringen gedaan om op zijn bedrijf leefbaar te blijven, iets waar tot nu toe geen rekening mee is gehouden. Hij acht het nutteloos om voor het project waardevolle landbouwgrond op te geven aangezien er geen enkel bewijs bestaat dat met het project de verzanding voldoende kan tegengehouden worden. Meent dat het de aangekochte gronden ten westen van het vogelreservaat evenzeer hun diensten kunnen bewijzen waardoor waardevolle landbouwgrond behouden blijft. Meent dat natuur er stukken beter uitziet met percelen tarwe, vlas en bieten dan met hoge dijken die het mooie polderlandschap helemaal teniet doen. Inspreker vraagt zich verder af of de grondbanken waarover gesproken wordt daadwerkelijk worden opgericht en functioneren alsook waar eventuele gelijkwaardige grond zal gevonden worden die binnen redelijke afstand van zijn bedrijf ligt. Het hele project legt een zware hypotheek op zijn akkerbouwbedrijf want verwacht wordt dat ook gronden buiten het gebied schade zullen ondervinden. Daarbij dient gedacht te worden aan de hoge belemmerende dijk, de verzilting van de omgeving en de extra druk van wildschade uit het toekomstig gebied. Ook het gebruik van grondwater zal in de onmiddellijke omgeving van het gebied niet meer mogelijk zijn.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Technische studies en nauwkeurig onderzochte rekenmodellen hebben aangetoond dat het vergroten van de komberging een effectieve bijdrage tegen de verzanding levert. De resultaten van deze onderzoeken zullen in het MER worden verwerkt.

Het betrekken van de gronden ten westen van het vogelreservaat (huidig Provinciaal Natuurpark), de zgn. Kleyne Vlakte of Zwinweiden, worden als alternatief mee onderzocht in het MER. De landschappelijke waarde van de Willem-Leopoldpolder t.o.v. een uitbreiding van het Zwin zal onderzocht worden in de discipline "Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie". Grondbank : de regeling van flankerende maatregelen voor de landbouw van het geactualiseerd Sigma-plan is ook van toepassing voor de Willem-Leopoldpolder. De grondbank ten behoeve van het Zwin is een onderdeel van de grondbank voor het Sigma-plan.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 18
J. Cauwels
Retranchementstraat 17
8300 Knokke-Heist

vervolg p. 158

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Daarnaast is er nog het probleem van beheersovereenkomsten en toeslagenrechten die niet meer geactiveerd kunnen worden, wat een dubbele aanslag op het inkomen van inspreker betekent. Inspreker gaat zich toch vragen stellen als hij hoort dat het gehele project ca. 50 miljoen euro moet kosten en niemand het project steunt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Visuele belemmering, verzilting en gebruik van grondwater zijn elementen die onderzocht zullen worden in het MER.

Afzender

Registratienummer: 31
P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)
Tillegemstraat 81 81
8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 10)

Er moet onderzocht worden of de aanvoer van zeewater naar de spuiboezem wel zinvol en betaalbaar is. Belangrijk voor de polder is dat er zoveel mogelijk gravitair geloosd kan worden. Indien hier fundamentele veranderingen in komen, dan moet dit eveneens onderzocht worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Aanvoer van zeewater naar het spuibekken is momenteel niet aan de orde. In het voorliggende projectvoorstel wordt enkel uitgegaan van spuiwerking met polderwater, in de veronderstelling en met als voorwaarde dat de kwaliteit van dat water zulks toelaat.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:7)

Aan het hele project hangt een prijskaartje van ca. 50 miljoen euro. Een zware tol voor de teloorgang van een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Bovendien is deze kostprijs gebaseerd op een studie van 2002! Nu, 5 jaar later, met zoveel nog onbekende parameters en bijkomende studies, zal de kostprijs hoogstwaarschijnlijk met de helft hoger zijn! Waarom krijgen wij trouwens in de startnotitie MER geen globale kostenraming? Is er ook zoveel geld voorhanden voor onze veiligheid?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De kostprijs wordt in het MER op benaderende wijze bepaald. Aangezien de technische ontwerpen gelijktijdig met de publicatie van het Kennisgevingsdossier/Startnotitie werden opgesteld, is in dit laatste rapport geen globale kostenraming opgenomen. Kostenraming zal wel worden opgenomen in het MER.

Afzender

Registratienummer: 33
P. Lanckriet-Despriet
Paulusstraat 28 b
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Inspreker mist een kosten baten analyse. Bij de kosten dient rekening gehouden te worden met de instandhoudingskosten van het vergrote Zwin, want de verzanding zal doorgaan. Inspreker meent dat hieruit zal blijken waarom het project sociaal, maatschappelijk, economisch en cultureel geen enkel draagvlak kent.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Dit onderwerp zal aan bod komen in de Maatschappelijke kosten-batenanalyse zoals opgelegd in bijlage 4 van de Richtlijnen. Onderhoudskosten zullen eveneens in rekening worden gebracht.

3.11 THEMA: sociaal- economische effecten - kosten

Afzender

Registratienummer: 37
G. Baeke
Villa Nordic, Zoutelaan 0
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:2)

Inspreker vraagt zich af waarom land aan zee moet worden prijsgegeven, wetende dat de zeespiegel gestaag stijgt en er binnen onbepaalde tijd veel geld uitgegeven moet worden om ons land te beschermen. Naar de mening van inspreker getuigt de studie van weinig lange termijn visie. Het Zwin zal blijven verzanden en door de uitbreiding van het Zwin zullen er alleen maar meer en grotere onderhoudswerken nodig zijn en dus meer budget.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De voorgestelde maatregelen kaderen in het behoud van het Zwin als intergetijdengebied. Eén van de voornaamste middelen daartoe is het tegengaan van de verzanding. De zeespiegelstijging is niet van die aard dat de verzanding van het Zwin ermee wordt tegengehouden of zelfs omgekeerd.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 3

D.M.L.O. Debaere (Café Restaurant De Witte Koksmuts)

Kanaalweg 8

4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:2)

Met het wegvallen van het bestaande fietspad langs de Internationale dijk en de uitvoering van de werken zal dit over langere tijd geluid en stofoverlast bezorgen, waardoor het bedrijf schade zal ondervinden. Het bedrijf biedt werkgelegenheid aan 3 tot 4 medewerkers en heeft toeleveringsbedrijven in Retranchement en omgeving en is zodanig van economisch belang voor deze kern en regio. Het bedrijf is reeds vernoemd voor 1875, weliswaar onder andere namen, gedeeltelijk nog in oorspronkelijke staat en onafgebroken als horecabedrijf in gebruik geweest sinds de oprichting. Het heeft bijna anderhalve eeuw alle stormen en dijkverzwaringen overleefd. Het heeft een rijke geschiedenis. Vanuit het bedrijf zijn tientallen jaren excursies met gidsen in het Zwinreservaat georganiseerd en heeft een langdurige bijdrage geleverd aan natuureducatie en beleving van het unieke Zwingebied. Het voorstel is dan ook om de Kanaalweg als verbindingsweg te behouden alsook het bedrijf de Witte Koksmuts en bij het bedrijf een natuurobservatiepost met ruime parkeerplaats in te richten.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De Kanaalweg behoort niet tot het zoekgebied voor variant B bij alternatief 2. In het MER zal het zoekgebied duidelijk worden aangegeven. De gevolgen voor het fietstoerisme langs de Internationale dijk en het nieuw aangelegde fietspad langs de Kanaalweg tussen Retranchement en Cadzand-Bad zullen in het MER besproken worden.

De Richtlijnen schenken veel aandacht aan de recreatieve aspecten van het Zwin, ook na een eventuele uitbreiding. In het MER zullen deze vragen dan ook goed worden beantwoord.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 9
E.C. Versprille-Vercouteren (Gemeente Sluis)
Postbus 27
4500 AA OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:4)

In het MER wordt aan de economie aandacht besteed volgens een bepaalde methodiek (OEI-methodiek). Hieruit blijkt welke invloed dergelijke projecten hebben op de landelijke economie. Voor 'groene' projecten is de invloed in deze systematiek meestal zeer beperkt. Van veel groter belang is voor de regio welke invloed er uitgaat op de regionale economie. Verwezen wordt naar de noodzaak van specifiek onderzoek naar de economische effecten van een eventuele verplaatsing van de camping voor de kern Retranchement, zoals eerder aangegeven. In de startnotitie wordt geen aandacht besteed aan het project Sluis-aan-Zee. Hoewel de locatie voor dit project buiten het Zwin ligt zijn er wel raakvlakken, gevraagd wordt hier in het MER nader op in te gaan.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De economische weerslag van dit project wordt tot op zekere hoogte meegenomen in de milieu-effectenbeoordeling. In bijlage 4 van de Richtlijnen is aangegeven op welke wijze er een kostenbatenanalyse opgesteld dient te worden bij dit MER.
De effecten voor Sluis-aan-Zee zullen in beeld gebracht worden bij planologische effecten.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender	
Registratienummer: 10 P. Dieleman Aalscholver 15 4533 ED TERNEUZEN	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:5)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Naast het verloren gaan van landbouwgrond voor de geplande uitbreiding van het Zwin, zal ook de kwaliteit van de landbouwgebieden rond het geplande gebied achteruitgaan en dus minder opbrengst geven door de mogelijke verzilting tengevolge van het nieuwe Zwin. Door de verdere doordringing van de zee in het achterland zal ook de mogelijkheid van verzilting toenemen. Het MER zal duidelijk moeten aangeven welke gevolgen er op dit vlak te verwachten zijn.	Verzilting van het achterliggende gebied wordt onderzocht onder de discipline Bodem en Water.
Afzender	
Registratienummer: 10 P. Dieleman Aalscholver 15 4533 ED TERNEUZEN	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:7)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Een versmalling van het onderzoek tot een KEA wordt niet correct geacht. Uit het onderzoek moet naar voren komen hoeveel de samenleving als geheel erop vooruitgaat bij de uitvoering van het project. Alle alternatieven die mogelijk zijn, niet alleen die in de startnotitie zijn genoemd, moeten in het onderzoek worden betrokken. In de startnotitie Hedwige - en Prosperpolder werd ook voorgesteld alleen een KEA op te stellen. De minister geeft in de Richtlijnen die hij bij het MER Hedwige - Prosperpolder heeft opgesteld aan dat deze conform de OEI-leidraad moet worden onderzocht.	De wijze waarop de kosten-batenanalyse moet worden ingevuld staat goed beschreven in bijlage 4 van de Richtlijnen. Er zal nauwkeurig op worden toegezien dat het onderzoek conform de gestelde methodiek gebeurt. Een grondige studie op basis van deze elementen moet toelaten voldoende inzicht te geven aan het OEI-rapport.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 12
J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:3)

Steeds meer moeten landbouwactiviteiten plaats ruimen voor natuurinrichtingsprojecten van alle aard. Rond Retranchement zijn er de laatste jaren tientallen hectaren opgeofferd aan een niet aflatende groene woede, die bovendien niets te maken heeft met natuurBESCHERMING maar eerder met natuurinrichting, waarbij steeds een terugkeer naar een historische situatie wordt uitgevoerd, zonder evenwel aan te tonen dat dat laatste de enige dan wel beste oplossing is.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker.

Afzender

Registratienummer: 12
J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:7)

De kanaalweg van Retranchement naar Cadzand-Bad is voor de bevolking van Retranchement van levensbelang. Het verdwijnen van die weg of zelfs het ontmoedigen van verkeer erlangs zou afgrijselijke gevolgen hebben. Alle verkeer tussen België en de Zeeuws-Vlaamse kust zou dan immers door het dorp moeten transiteren, wat onaanvaardbaar en niet leefbaar is.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De Kanaalweg maakt geen deel uit van de projectlokatie en blijft bestaan zoals momenteel het geval is.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 12
J.S. Aarnoutse (Dorpsraad Retranchement)
Noordstraat 62
4525 AB RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:10)

De plaatselijke bevolking vindt het bovendien onlogisch te moeten opdraaien voor de economische belangen van Antwerpen, terwijl men vaststelt dat de ontsluiting van de eigen streek geen prioriteit is. Waar blijven de compensaties voor de eigen streek en voor de eigen bevolking?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Dit project is geen compensatie voor Antwerpen, maar maakt deel uit van een totaalpakket maatregelen om het Schelde-estuarium veilig, natuurlijk en toegankelijk te maken.

Er is kennis genomen van de reactie van de spreker m.b.t. de ontsluiting van de streek.

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:2)

De startnotitie laat zien dat er op Nederlands grondgebied plannen bestaan om naast landbouwgronden een camping, bouwgronden voor recreatieve bestemming, 6 woningen en een restaurant in zee te laten verdwijnen. De verantwoordelijke bestuurders hebben ons op onnavolgbare wijze in een oncontroleerbaar proces aan willen tonen dat vooral aan ontpolderen van landbouwgronden niet viel te ontkomen. Dat het ook echt om woongebieden zou gaan wordt en werd nog steeds onderbelicht in de behandeling van dit dossier.

Het verdwijnen van het beschreven woongebied en de economische activiteiten zal vooral een directe en sterk negatieve invloed hebben op de sociaal-economische activiteiten en de toch al onder druk staande leefbaarheid van Retranchement. Dit negatieve effect moeten wij maar voor lief nemen omdat er belangen van een grotere orde - lees Antwerpen - in het geding zijn.

vervolg p.167

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De genoemde negatieve effecten zullen worden belicht in de kostenbatenanalyse, zoals beschreven in de richtlijnen.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

vervolg p. 166

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:2)

In de startnotitie wordt de nadruk eenzijdig op natuurontwikkeling gericht en er wordt geen enkel uitzicht gegeven op een objectieve vaststelling van de vernoemde negatieve effecten op de leefbaarheid van Retranchement.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:3)

Vanuit de bezorgdheid dat Retranchement niet helemaal op slot mag, willen wij er mede op aandringen dat binnen het MER een derde alternatief wordt onderzocht.

Hiertoe stellen wij voor om in plaats van het Zuidelijk woongebied de studie naar de mogelijkheden in de oostelijk gelegen deel van de Willem-Leopoldpolder uit het rapport van de commissie Maljers in het MER op te nemen.

Er zullen twee bijkomende alternatieven in het MER bestudeerd worden n.a.v. het verschijnen van de richtlijnen en o.b.v. verschillende Inspraakreacties:

Alternatief 3 waarbij de uitbreiding van het Zwin het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Vlaamse Kleyne Vlake beslaat (variant A), of een variant B waarbij de uitbreiding de Kleyne Vlake met een beperkt deel van de Willem- Leopoldpolder ten zuiden van de Internationale Dijk beslaat. Beide deelgebieden zullen via een afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten worden. In dit alternatief worden er in functie van de hoogteligging afgravingen uitgevoerd.
Alternatief 4 houdt in dat de Willem-Leopoldpolder wordt ingericht als een gecontroleerd intergetijden- gebied met een afsluitbaar inlaatwerk ter hoogte van de Internationale dijk.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 13
J.P. De Winne
Kanaalweg 2
4525 NA RETRANCHEMENT

vervolg p. 167

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:17)

In paragraaf 4.5 staat vermeld dat de vergelijking van de alternatieven plaatsvindt op basis van de onderzoekscriteria van hoofdstuk 6, hier dienen de sociaal-economische aspecten (hoofdstuk 7) aan toegevoegd te worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De alternatieven zullen op evenwaardige manier worden onderzocht. De sociaal-economische aspecten zullen worden onderzocht a.d.h.v. de voorgestelde methodiek zoals opgesomd in bijlage 4 van de Richtlijnen.

Afzender

Registratienummer: 16
A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)
Eendragtweg 12
4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:3)

Het teloorgaan van werkgelegenheid, voor een gemiddeld boerenbedrijf van 50 ha waar 7 personen werkzaam zijn volgens LEI. Bij het Zwin worden eveneens horeca en recreatiebedrijven getroffen, waardoor werkgelegenheid afneemt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De economische impact (zowel positief als negatief) zal worden bestudeerd a.d.h.v. de aanwijzingen die in de Richtlijnen worden gegeven. In de bijlage 4 van de Richtlijnen wordt in detail aangegeven op welke manier dit moet worden uitgevoerd.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 16
A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders)
Eendragtweg 12
4543 PL ZAAMSLAG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:10)

Het leidt tot het onttrekken van goede landbouwgrond, die in de toekomst hard nodig is voor de zekerstelling van het dagelijks voedsel en brandstof.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker.

Afzender

Registratienummer: 17
P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)
Philipsweg 9 A
4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:1)

De gedupeerden, voor wat betreft de woningen en/of bedrijfspanden, moeten zoveel mogelijk ontzien worden. Dit aspect speelt alleen aan de Nederlandse zijde, en omdat het uitsluitend bebouwing aan de randen betreft lijkt dat vanuit natuurontwikkeling met medegebruik goed mogelijk.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennisgenomen van de opmerking

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 17
P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)
Philipsweg 9 A
4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:2)

Wat de agrariërs betreft, en dat speelt vrijwel uitsluitend aan de Belgische zijde, deze dienen ruimschoots gecompenseerd te worden. Het lijkt ons niet evenwichtig als de belangen van de Antwerpse haven en de natuurwaarden veilig gesteld worden, terwijl zij er op achteruit gaan.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker.

Afzender

Registratienummer: 19
K. Van de Sompele
Nederenheerweg 14
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:1)

Inspreker bebouwt een perceel grond gelegen in de Willem-Leopoldpolder, in navolging van zijn vader die het perceel vroeger gebruikte. Inspreker meent dat hij het perceel niet meer kan gebruiken door de plannen waardoor zijn landbouwbedrijf minder rendabel wordt. Hij heeft de laatste jaren zware investeringen gedaan in zijn bedrijf om leefbaar te kunnen blijven. Daar is tot nu toe geen rekening mee gehouden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Naast de resultaten van het LER zullen ook de conclusies uit de sociaal-economische analyse uit het MER de basis vormen voor onderlinge beoordeling van de verschillende alternatieven. In het LER werd ook rekening gehouden met de unieke situatie van elk landbouwbedrijf.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 21
F. Vandierendonck
Retranchementstraat 27
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:1)

Als jong, gemengd landbouwbedrijf zijn gronden broodnodig. Bovendien is de Leopoldpolder dicht gelegen bij de hoeve van inspreker, waardoor het tijd- en kostenbesparend is dan wanneer de gronden veraf gelegen zijn. De gronden zijn ook van goede kwaliteit om aan akkerbouw te doen. De hoeve van inspreker is gelegen vlakbij de te verwachte dijk van ongeveer 9m hoogte. Nu wordt uitgekeken op prachtige open vlakke na aanleg van de te verwachte dijk wordt gekeken naar een muur. Dit leidt tot vermindering van waarde van de hoeve.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Deze elementen werden bestudeerd in het LER en zullen aan bod komen in het MER onder de discipline mens en sociaal-economische impact, evenals de discipline landschap.

Afzender

Registratienummer: 29
M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)
Alfred Verweeplein 1
B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:11)

Bij het bepalen van het meest milieuvriendelijk alternatief moet worden uitgegaan van het batneec-principe, namelijk van de best beschikbare technologie die geen overmatige kosten veroorzaakt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker. Het afwegingskader wordt in het MER toegelicht.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:9)

Het bevoorraden van de spuiboezem met polderwater zal (op bepaalde ogenblikken) een omkering van de stroomrichting van het water met zich meebrengen in de polderwaterlopen. Het effect hiervan en het effect op agrarisch grondgebruik moet duidelijk onderzocht worden.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Indien een spuibekken wordt aangelegd, zal de stroomrichting van het water in de achterliggende polders permanent worden omgekeerd (herstel natuurlijke afwatering). De effecten hiervan worden uitgebreid bestudeerd in de discipline bodem en water.

Afzender

Registratienummer: 31

P. Norro (Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Kasteel Tillegem)

Tillegemstraat 81 81

8200 Sint-Michiels

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:20)

Er wordt nauwelijks melding gemaakt van de socio-economische verliezen in de landbouwsector (er wordt enkel naar verwezen onder 7.2.2.) en de kosten van het flankerend landbouwbeleid. Onder het beoordelingskader ontbreekt het landbouw-effectenrapport.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Naast de resultaten van het LER zullen ook de conclusies uit de sociaal-economische analyse uit het MER de basis vormen voor onderlinge beoordeling van de verschillende alternatieven. Het LER zal dus deel uitmaken van het beoordelingskader voor wat betreft de sociaal-economische gevolgen.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Het is belangrijk bij het onderzoek naar de effecten van de geplande ontwikkelingen op het landbouwgebied en de gebruikers rekening te houden met die gebruikers en de plaatselijke bevolking. Wederzijds overleg zal noodzakelijk zijn teneinde te vermijden dat bepaalde effecten over het hoofd worden gezien zodat het mogelijk wordt ook cumulatieve effecten in beeld te brengen.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker.

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:2)

Dit flankerend beleid moet er niet alleen voor zorgen dat de eigenaars en pachters op een correcte manier vergoed worden en ruilgrond krijgen. Ook dienen de gebruikers van de omliggende polders in rekening gebracht worden. Zij lijden immers onder de risico's van verzilting van ondergrond, grotere vogeldruk en wildschade, hinder tijdens de geplande werken. Daarnaast dient ook de specifieke grens-problematiek in het flankerend beleid ondervangen te worden. De economische activiteit van het grensdorp Retranchement krijgt door dit project een heuse kaakslag.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Het flankerende beleid voor de landbouw is in het leven geroepen om de rechtstreekse getroffen bedrijven zo goed mogelijk te begeleiden en te compenseren.
De secundaire impact op omliggende bedrijven wordt in kaart gebracht via het MER, o.m. via de sociaal-economische impact voor mens en milieu.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)

Met de ontpoldering worden 10 landbouwers zwaar getroffen in hun bedrijfsvoering. Maar ook de omliggende polders krijgen het zwaar te verduren: verzilting van de grond en het grondwater en meer schade door wildvraat. Ook omtrent deze factor en watertoets geeft de startnotitie weinig concrete informatie.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Verzilting is een element dat wel degelijk uitgebreid aan bod zal komen in het MER en de Watertoets meer bepaald in de discipline bodem en water.

Afzender

Registratienummer: 32
B. Lanckriet (Algemeen Boerensyndicaat)
Hazegrasstraat 85
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:10)

De Vlaamse overheid, afdeling Kust, stelt dat de werken aanvatten eind 2008. De getroffen landbouwers worden gecompenseerd met andere pachtgrond. Daarvoor zou een grondbank worden opgericht die tot nog toe een LEGE DOOS blijkt te zijn!

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De regeling van landbouwflankerende maatregelen van het geactualiseerd Sigmaplan is ook van toepassing voor de Willem-Leopoldpolder. De grondbank t.b.v. de uitbreiding van het Zwin is een onderdeel van de grondbank voor het Sigmaplan.

3.12 THEMA: sociaal- economische effecten - waardering van economische activiteiten

Afzender

Registratienummer: 38
G. Snauwaert
Hazegrasstraat 35
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker heeft samen met zijn zoon een landbouwbedrijf te Knokke-Heist, in de Hazegrasstraat en dreigt met dit project 2,20 ha te verliezen. Dat betekent een zware slag voor de bedrijfsvoering temeer daar oppervlakte nodig is voor mestafzet en de productie van ruwvoer voor het rundvee. Er is geen vertrouwen in de grondenbank, dit wordt gezien als lege doos. De bedrijfsvoering wordt meer en meer onmogelijk. De bedrijfsopvolging zeer risicovol en weinig leefbaar.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er wordt zoveel mogelijk voorzien in flankerende maatregelen voor de landbouw. De opmaak van een LER is daartoe een eerste stap geweest. De regeling van landbouwflankerende maatregelen van het geactualiseerd Sigmaplan is ook van toepassing voor de Willem-Leopoldpolder. De grondenbank t.b.v de uitbreiding van het Zwin is een onderdeel van de grondenbank voor het Sigmaplan.

Afzender

Registratienummer: 42
G.C.J. Minderhoud
Leen Evertsestraat 15
4436 AS OUDELAND

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:3)

In de Westerschelde gaat het ook om de toestand van de visserij te verbeteren, de kraamkamer te herstellen. Het is onduidelijk hoe dit project daaraan bijdraagt.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Ook het Zwin is een belangrijk habitat voor vissen en draagt op die manier bij aan een verbetering van de toestand voor de visserij.

3.13 THEMA: overig

Afzender	
Registratienummer: 10 P. Dieleman Aalscholver 15 4533 ED TERNEUZEN	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 3)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Het is ethisch niet verantwoord om goede landbouwgrond die uitstekend geschikt is voor de productie van voedsel om te zetten in natuurgebied door het weer prijs geven aan de zee gaat deze grond voorgoed verloren voor landbouw doeleinden. Bij gebrek aan landbouwgronden op de wereldmarkt zal er vrij snel elders in de wereld natuurgebied opgeofferd worden. Omdat deze gronden vaak minder productief zijn dan de betreffende polders zal het vaak om een veelvoud van de te ontpolderen hectares gaan. Het kan niet het beleid zijn mee te werken aan ontbossing elders in de wereld.	Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.
Afzender	
Registratienummer: 16 A. De Feijter (Actiecomité Red onze Polders) Eendragtweg 12 4543 PL ZAAMSLAG	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:8)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Er is weinig begrip voor de weerstand van de bevolking tegen het ontpolderen, denk aan de ruim 27.500 handtekeningen tegen ontpolderen. De NIPO enquête en de opiniepeiling door de Zeeuwse media geven duidelijk aan dat 2/3 van de bevolking in Zeeland en daarbuiten tegen ontpolderen is.	Er is kennis genomen van de reactie van de inspreker.

3.13 THEMA: overig

Afzender

Registratienummer: 17
P. Symens (Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje)
Philipsweg 9 A
4501 PH OOSTBURG

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 15)

De inspraakreactie van Werkgroep Schelde Estuarium (reactie 15) dient als bijlage bij reactie 17.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de opmerking van de inspreker.
De antwoorden op de diverse deelreacties worden doorheen dit document gegeven.

Afzender

Registratienummer: 21
F. Vandierendonck
Retranchementstraat 27
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:2)

Qua veiligheid is inspreker er niet gerust op.
Wat als er een dijkbreuk komt en er water doorstroomt naar onze hoeve?

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De dijken worden ontworpen volgens de strengste veiligheidsnorm, het zgn. delta-niveau. Dit moet het achterliggende gebied beschermen tegen een stormkracht met statistische kans van 1/4.000.

3.13 THEMA: overig

Afzender

Registratienummer: 26
R. Vermoortel (Milieuvergunningen West-Vlaanderen)
Koningin Astridlaan 29
8200 Brugge

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Geen opmerkingen in verband met kennisgevingdossier Internationaal MER Zwin.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van dit bericht.

Afzender

Registratienummer: 29
M. Gobert (Gemeentebestuur Knokke-Heist)
Alfred Verweeplein 1
B-8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:10)

Er wordt op aangedrongen dat de methodes waarop de voorspellingen worden gemaakt accuraat zijn, wetenschappelijk aanvaard en in de concrete situatie toepasbaar. Verder wordt er op aangedrongen dat de deskundigen en het MER-commissie geen gezagsrelatie hebben tot het bevoegd gezag. Ook wordt er op gewezen dat het MER-coördinator niet (meer) is erkend.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

De technische ontwerpen en voorspellingen worden gemaakt a.d.h.v. modellen die hun deugdelijkheid hebben bewezen. Bovendien worden de modellen specifiek voor dit geval toegepast.
De aanvraag tot hernieuwing van erkenning van het MER-coördinator is lopende.

3.13 THEMA: overig

Afzender	
Registratienummer: 40 P. Bossuyt (Boerenbond) Diestesevest 40 L 3000 Leuven	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
zie 25	

Afzender	
Registratienummer: 41 J.R. Basting Strengweg 3 4525 LW RETRANCHEMENT	
Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr:1)	Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer
Inspreker vraagt zich af waarom Zeeland moet bloeden voor Antwerpen. Er is naar zijn mening sprake van kapitaalvernietiging. Hij wijst op veiligheidsrisico's doordat polderpersoneel is weggesaneerd. Ook wijst hij op het risico van de vogelgriep door toename van de trekvogels. Hij meent dat in de onmiddellijke toekomst grote percelen landbouwgrond nodig zijn voor de teelt van biobrandstof. Hij acht het in dit perspectief niet verstandig productieve grond onder water te zetten. De verschillende geteelde gewassen maken het landschap aantrekkelijk en uniek en zijn het waard in stand gehouden te worden. Dat is vele malen goedkoper dan het opdringen van kunstmatige natuur.	Dit project is geen compensatie voor Antwerpen, maar maakt deel uit van een totaalpakket maatregelen om het Schelde-estuarium veilig, natuurlijk en toegankelijk te maken. Het verlies aan kapitaal wordt in een economische analyse in kaart gebracht. Ook de landschappelijke waarde komt in het MER uitgebreid aan bod.

3.13 THEMA: overig

Afzender

Registratienummer: 44
D. de Vlamynck (Schepen van Knokke-Heist)
Hoekestraat 8
8300 Knokke-Heist

Kernpunt(en) van de inspraak: (reactienr: 1)

Inspreker deelt mee dat de gemeenteraad in januari een motie heeft goedgekeurd tegen ontpoldering. Er is in Knokke-Heist geen maatschappelijk draagvlak. Inspreker vindt het verwonderlijk dat de gemeente een verzoek heeft gekregen tot ontheffing van een MER rapport wat betreft de integrale gebiedvisie van het Vlaams natuurreservaat de Zwinduinen en Zwinpolders. Volgens de gemeente kan dit project niet los worden gezien van de ontpoldering. Inspreker is van mening dat de twee projecten naast elkaar moeten gebeuren en dat er niet "holder- de- bolder" zomaar zonder MER rapport iets moet worden geforceerd.

Reactie van Bevoegd Gezag/Initiatiefnemer

Er is kennis genomen van de motie van de gemeenteraad van Knokke-Heist.

Voor het door de Europese Commissie goedgekeurd LIFE - Natuurproject ZENO (Zwinduinen Ecologische Natuur Ontwikkeling) worden acties voorzien zoals ontstruwelingen en maatregelen op de waterhuishouding van het Vlaams natuurreservaat 'De Zwinduinen en -polders' die normaliter onder de MER-plicht vallen. Omdat reeds verscheidene multidisciplinaire studies zijn uitgevoerd of in uitvoering zijn betreffende die MER-plichtige beheer-maatregelen en een MER weinig meerwaarde ten opzichte van die studies zou betekenen, werd een ontheffing van de MER-plicht aangevraagd. Het LIFE – Natuurproject ZENO staat echter volledig los van het grens overschrijdend maatregelen-pakket (en bijhorende internationale MER) voor het duurzaam behoud van het Zwin in uitvoering van het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets Schelde-estuarium 2010.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffectenrapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffectenrapportage voor
Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding
van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied
Vastgesteld door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
overeenkomstig het bepaalde in artikel 7.15 Wet Milieubeheer

G.Verburg, Den Haag, juni 2007

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Inhoud

1. Inleiding
2. Hoofdpunten
3. Vorm en presentatie
4. Doelstelling, verantwoording en besluitvorming
5. Voorgenomen projecten en alternatieven
6. Juridische en beleidsmatige context
7. Bestaande toestand en milieueffecten
 - 7.1 Bestaande toestand en ontwikkelingsscenario's
 - 7.2 Milieueffecten en milderende maatregelen
 - 7.3 Vergelijking van alternatieven
8. Leemten in de kennis
9. Monitoring en evaluatie
10. Integratie en eindsynthese
11. Tewerkstelling, investering en gebruikte materialen
12. Niet-technische samenvatting

Bijlagen

1. Projectgegevens
2. Lijst van inspraakreacties en adviezen
3. Lijst van administraties
4. Maatschappelijke kosten-baten analyse
5. Gebiedsbescherming en Soortenbescherming

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

1. Inleiding

Het voorgenomen project voorziet een duurzaam behoud en een uitbreiding van het natuurgebied het Zwin (het Zwin heeft NOG NIET de juridische statuut van natuurreservaat). Het natuurgebied is een overblijfsel van de zeeinham die vroeger Damme verbond met de zee en bestaat uit een duinregel met daarachter zilte slikken en schorren. De kennisgeving vermeldt dat het Zwin een oppervlakte van 183 ha heeft, waarvan 150 ha op Belgisch (gemeente Knokke-Heist) en 33 ha op Nederlands grondgebied (gemeente Sluis) gelegen is.

Initiatiefnemer voor Vlaanderen is het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling Kust. Voor Nederland is de Provincie Zeeland initiatiefnemer. In Vlaanderen is het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid, Dienst Mer bevoegd voor de m.e.r. In Nederland is de Minister van LNV (coördinerend) bevoegd gezag.

Overeenkomstig het Besluit van de Vlaamse Regering van 10/12/2004 zijn deze activiteiten onderworpen aan een milieubeoordelingsplicht volgens de rubrieken uit de bijlage II, m.n.:

- *‘Werken inzake kanalisering, met inbegrip van de vergroting of verdieping van de vaargeul, en ter beperking van overstromingen, met inbegrip van de aanleg van sluizen, stuwen, dijken, overstromingsgebieden en wachtbekkens, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied. (rubriek 10h)’*
- *‘Kustwerken om erosie te bestrijden en maritieme werken die de kust kunnen wijzigen door de aanleg van onder meer dijken, pieren, havenhoofden, havendammen, en andere kustverdedigingswerken, met uitzondering van instandhoudings-, herstel- of onderhoudswerken. (rubriek 10n)’*

De Vlaamse initiatiefnemer heeft, hoewel het om een bijlage II-project gaat, er voor gekozen om een MER op te stellen en geen gebruik te maken van de mogelijkheid een verzoek tot ontheffing in te dienen.

Het kennisgevingsdossier is door de Dienst Mer van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid volledig verklaard op 29 januari 2007. De terinzagelegging bij in de gemeente Knokke-Heist liep van 13 februari 2007 tot 26 maart 2007. Deze terinzagelegging werd aan de bevolking op een gepaste wijze aangekondigd. Parallel werden adviezen bij de administraties en openbare besturen gevraagd.

De milieueffectrapportage voor Nederland wordt uitgevoerd op grond van het Besluit m.e.r. Categorie 12.2 ‘De wijziging of uitbreiding van een zee- en deltadijk en Categorie’ 9.2 ‘De inrichting van het landelijk gebied in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een functiewijziging in de natuur, recreatie of landbouw’.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffectenrapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Bij brief van 19 februari 2007 is de Commissie¹ in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de Richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging op 13 februari 2007 van start met de kennisgeving van de Kennisgeving/Startnotitie in diverse media. In Nederland is ook de regelgeving inzake strategische milieubeoordeling voor plannen en programma's van toepassing, omdat er ten behoeve van het projectbesluit een 'passende beoordeling' wordt gemaakt. Aangezien met milieueffectrapportage zowel inhoudelijk als procedureel aan de eisen voor een strategische milieubeoordeling wordt voldaan, wordt in het vervolg alleen nog van MER gesproken.

De Commissie geeft aan welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te kunnen wegen. Voor zover relevant zijn de inspraakreacties en adviezen verwerkt. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Kennisgeving/Startnotitie "MER Internationaal milieueffectrapport over structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied". Dat wil zeggen dat haar advies in combinatie daarmee moet worden gelezen.

¹ Over de Richtlijnen voor de inhoud van het MER heeft een gezamenlijke Vlaams-Nederlandse Commissie advies gegeven aan het bevoegde gezag. Deze m.e.r.-Commissie bestaat uit een werkgroep met de Nederlandse Commissie voor de milieueffectrapportage, de dienst Mer en door de dienst Mer aangewezen Vlaamse deskundigen. De samenstelling van de Commissie staat in bijlage 1: Projectgegevens.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

2. Hoofdpunten

- Een goede onderbouwing van de voorgenomen activiteit;
- een specifieke uitwerking van het doel (de doelen) van de voorgenomen activiteit;
- een bespreking van de alternatieven (zie §5 van deze Richtlijnen);
- een duidelijke omschrijving van de ingrepen waaruit de voorgenomen activiteit bestaat;
- een overzichtelijke vergelijking van alternatieven en varianten waarmee de keuze wordt onderbouwd voor de inhoud van het project;
- inzicht in de referentiesituatie: hoe ziet het Zwin eruit bij doorgang bestaand beleid en wat houdt dat beleid in (bijv. minimale inspanning ter behoud van het Zwin);
- inzicht in de milieugevolgen voor woon- en leefmilieu, ruimtegebruik, bodem en water, natuur, recreatie, landschap en cultuurhistorie; c.q. bijdrage aan het doelbereik dat met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- gebruik van (mathematische) modellen voor de berekening waterstanden, debieten en stroomsnelheden van de in- en uitstroming van het getijstroom en – in geval van een spuibecken – van uitstromend polderwater, en voor de berekening van (netto) zandtransporten, om zo de effecten van de alternatieven en varianten na te gaan;
- duidelijkheid over de duurzaamheid van de voorgestelde alternatieven (wat is de verwachting ten aanzien van de natuurontwikkeling in de komende decennia en in hoeverre scoren de alternatieven verschillend op het vlak van ongewenste ontwikkelingen, zoals afnemende dynamiek en het weer verdwijnen van het gewenste intergetijdengebied door verlanding; maak dit ook ruimtelijk inzichtelijk door visualisaties van de natuur, met morfologische en ecologische kaartjes van de verwachte situatie vlak na de aanleg, en bijvoorbeeld, 5, 15 en 30 jaar daarna);

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

- inzicht in de kosten van de alternatieven in termen van investeringen, onderhoud en uitgespaarde kosten in vergelijking met de referentiesituatie;
- inzicht in de baten van de investering in termen van verandering in de functies van het gebied t.o.v. de referentiesituatie;
- een publieksvriendelijke samenvatting.

3. Vorm en presentatie

Met betrekking tot de vorm en presentatie wordt geadviseerd:

- recent kaartmateriaal te gebruiken, voorzien van een duidelijke bronvermelding, een correcte schaal aanduiding en legende; het kaartmateriaal is van goede kwaliteit, overzichtelijk en op het gewenste detailniveau (schaal) naar bruikbaarheid toe. Verwijzingen in de tekst naar deze kaarten zijn aan te bevelen;
- op de kaarten het studiegebied (het projectgebied + de zone waarop mogelijke effecten kunnen plaatsgrijpen) af te bakenen. Het onderzochte gebied is even groot of, indien gewenst, zelfs groter is dan dit afgebakende studiegebied;
- een afkortingenlijst, verklarende woordenlijst en literatuurlijst in het rapport op te nemen;
- de inhoudstafel een logische en homogene structuur te geven;
- achtergrondinformatie in bijlagen op te nemen;
- in de inleiding de benodigde vergunningen aan te geven, incl. een beschrijving van de gevolgde stappen in het MER-proces en de rol van het MER in het vergunningsproces, incl. de inspraak.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

4. Doelstelling, verantwoording en besluitvorming

art.4.3.7.§ 1,1°, a en b

Het project heeft een tweeledige, gelijkwaardige doelstelling: enerzijds een technische doelstelling (het duurzaam behoud van het intergetijdengebied dat bescherming geniet in het kader van de Europese natuurwetgeving) en anderzijds een beleidsmatige doelstelling die gericht is op de creatie van voldoende natuur in het Schelde-estuarium om de natuurlijkheid van het estuarien systeem te verbeteren. Het MER dient grondig te onderbouwen dat aan beide doelstellingen tegemoet gekomen wordt bij uitvoering van het voorgenomen project.

De doelstelling van het MER is het bestuderen en het rapporteren van de milieueffecten van de geplande ingrepen in het studiegebied en dit ten behoeve van de verdere besluitvorming. Het MER is niet alleen een hulp bij de besluit vorming maar volgens art. 4.1.7 van het decreet van 18 december 2002 (B.S. 13/02/2003) moeten ook de conclusies “doorwerken in de besluitvorming”. Het MER zal bij de formulering van mogelijke alternatieven, milderende of in voorkomend geval de compenserende maatregelen hiermee rekening houden.

Omdat voor het project een bestemmingswijziging nodig is, dient een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt te worden. Het MER zal mee de elementen geven voor de milieubeoordeling bij het op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan. In een eerste (onderzoeks) stap zullen de mogelijke alternatieven geëvalueerd worden en zal aangegeven worden welke alternatieven valabel zijn om verder te onderzoeken. In een vervolgstap zullen deze alternatieven op hun milieueffecten worden vergeleken teneinde te komen tot een meest milieuvriendelijk alternatief, ook op lange termijn.

5. Voorgenomen project en alternatieven

art.4.3.7.§ 1,1°,c, d en e

De Kennisgeving/Startnotitie beschrijft in deel 4 op een voldoende wijze het voorgenomen project. In de Kennisgeving/Startnotitie worden 2 alternatieven beschreven, die verschillen in de oppervlakte van ruimtelijke uitbreiding met name alternatief 1 (uitbreiding met bruto ongeveer 120 ha) en alternatief 2 (uitbreiding met bruto ongeveer 180 ha). Daarnaast wordt voor alternatief 1 ook een variant A bekeken met het spuien van polderwater. Voor alternatief 2 zijn er twee varianten: variant A met het spuien van polderwater en variant B, waarin extra Nederlandse oppervlakte is opgenomen.

De Commissie adviseert om in het MER de vorm van de gekozen ruimtelijke uitbreiding en de ligging van de grenzen te motiveren. Eventueel kan in functie van optimalisering daarvan dit aanleiding geven tot een bijkomende variant.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

De Kennisgeving vermeldt dat de oppervlakte van de ontpolderingen in de alternatieven bruto is, dat wil zeggen inclusief de dijk en een eventueel aan te leggen spuibecken. Niet-getijden-onderhevige delen van dijken en spuikommen kunnen echter bezwaarlijk als estuariene natuur beschouwd worden. De Commissie adviseert om in het MER duidelijk te maken op welke wijze de verschillende delen in het projectgebied worden beschouwd als estuariene natuur en welke natuurdoelen waar worden gerealiseerd. Eenzelfde werkwijze is van toepassing voor elk te onderzoeken alternatief.

De Kennisgeving/Startnotitie geeft aan dat het westwaarts verleggen van de Zvingeul niet behouden werd in het voorgestelde project. De Commissie adviseert om in het MER duidelijk te motiveren op basis van welke overwegingen dit projectonderdeel niet weerhouden is voor verder onderzoek, des te meer omdat deze maatregel goede kansen lijkt te bieden voor de dynamisering van de zeereep tot een meer natuurlijk en dynamisch duinlandschap en voor het verminderen van het onderhoud ten behoeve van het op zijn plaats houden van die geul. Ook de keuze van de hoogte voor de af te graven delen in het Zwin moet duidelijk onderbouwd zijn.

Geef in het bijzonder ook aan op welke wijze keuzes in de begrenzing, ontwerp en inrichting van het gebied bijdragen aan het behoud en herstel van het intergetijdengebied en welke bijstellingen in de toekomst (door beheer en onderhoud) mogelijk zijn om optimaal aan de projectdoelstellingen te voldoen.

Via inspraakreacties zijn alternatieve voorstellen gedaan tot ruimtelijke uitbreiding teneinde invulling te geven aan de doelstelling bijkomende oppervlakte natuur te creëren.

Alternatief 3

De Commissie adviseert om in het MER na te gaan of een alternatief dat het oostelijk Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder (46 ha) combineert met de Kleyne Vlake (in sommige inspraakreacties de 'Zwinweiden' genoemd) aan de (inhoudelijke en oppervlakte) doelstellingen kan voldoen. Beide (deel)gebieden zouden via een te ontwerpen afsluitbare doorlaatconstructie op het Zwin aangesloten moeten worden. Tevens zullen in functie van de hoogteligging afgravingen moeten gebeuren.

Om te voldoen aan de oppervlaktedoelstelling zou voor de Kleyne Vlake hierbij kunnen nagegaan worden welk deel zou moeten ingeschakeld worden en welke de bezwaren en voordelen zijn bij dit alternatief. Het alternatief van de Kleyne Vlake omvat de inschakeling van de weilanden van het Vlaams natuurreservaat 'De Zwinduinen en -polder' (vroegere vliegplein) als gecontroleerd intergetijdengebied door het aanbrengen van een doorlaatmiddel in de Internationale Dijk. De Kleyne Vlake wordt in dit alternatief afgegraven en met een aantal geulen en poelen doortrokken. Deze verbinding is voorzien van een afsluitsysteem dat bij een nader te bepalen waterstand (extreem springtij al dan niet met een zekere stormopzet) de doorgang belet.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffectenrapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Om een maximale natuurlijkheid – en waarschijnlijk ook duurzaamheid - van het systeem te bereiken dient het doorlaatmiddel bij voorkeur zo ruim te worden gedimensioneerd dat de getijstroom er geen belangrijke extra weerstand van ondervindt. Anders gezegd, de hoogwaterstand bij gemiddeld tij in het achterliggend bekken dient bij benadering even groot te zijn als vóór het doorlaatmiddel. Voor de keuze van de waterstand waarbij het doorlaatmiddel gesloten wordt, is een goed onderbouwde afweging vereist tussen het effect van de sluithoogte op de natuurlijkheid van het systeem (dit vraagt om een zo hoog mogelijk toelaatbare waterstand) en landschapelijke bezwaren (hoge dijken).

Ook het verschil in de graad van dynamiek bij enerzijds ontpoldering en anderzijds een gecontroleerd overstromingsgebied moet worden toegelicht. Tenslotte dient ook het aspect van het voor het functioneel houden van de doorlaatconstructie benodigde onderhoud te worden in beschouwing genomen.

Dit alternatief kan gecombineerd worden met verplaatsing van het Provinciaal Natuurpark (voormalig Zwinpark) naar de westelijke rand van de Zwinbosjes. De mogelijkheden van een dergelijke verplaatsing van het Provinciaal Natuurpark zullen in het MER worden aangegeven².

Alternatief 4

Een vierde alternatief dat verder onderzoek vraagt is de inrichting van de Willem-Leopoldpolder als een gecontroleerd intergetijdengebied met een afsluitbaar inlaatwerk in de Internationale dijk. Voor de dimensionering van het doorlaatwerk en de keuze van de waterstand waarbij gesloten wordt, geldt hetzelfde als wat voor het doorlaatmiddel in alternatief 3 is voorgesteld. Eveneens adviseert de Commissie om in het MER te onderzoeken waar en hoeveel doorlaatmiddelen er geplaatst moeten worden. Dit alternatief lijkt wat betreft de creatie van estuariene natuur onderzoekenswaardig.

Mogelijke varianten

De westelijke dijk van de Willem-Leopoldpolder en de Retranchementstraat naderen elkaar in de smalle strook. In alternatief 2 is door de initiatiefnemers voorgesteld deze strook niet te ontpolderen, omdat een groot percentage van het gebied door dijken zou worden ingenomen. De Commissie adviseert om in het MER na te gaan in welke mate voor dit alternatief en alternatief 4 een optimalisatie mogelijk is waarbij de ligging van de dijk langs de zuidwestkant van de Willem-Leopoldpolder aangepast wordt door een klein gedeelte van de Nieuwe Hazegraspolder bij het te ontpolderen gebied te betrekken. De Commissie adviseert om in het MER de effecten voor de overige milieudomeinen (recreatie, landschap, erfgoed...) eveneens verder te onderzoeken. Daarbij zou ook moeten onderbouwd worden welke de kansen en mogelijkheden zijn om de Willem-Leopoldpolder ook ten zuiden van de Retranchementstraat in te richten.

²Een inspraakreactie geeft aan dat dit de bereikbaarheid van het Vogelpark verbetert, zo de toeristische druk vermindert op grote delen van het Zwin en op die wijze een eenduidige toegang tot het Zwin wordt gecreëerd. Anderzijds staat naar aanleiding van de geplande (maar niet uitgevoerde) herinrichting van het Zwinpark ook een MER (dossiernummer CAI 437 2004) ter beschikking dat aangetoond heeft dat in het bijzonder gegeven de juridische status van omliggende gebieden betere alternatieve locaties niet aanwezig zijn.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

De Commissie adviseert om in het MER de voor- en nadelen van deze alternatieven nauwkeuriger te omschrijven en te motiveren en de milieuaspecten verder in het onderzoek op een evenwaardige wijze mee te nemen tenzij kan aangetoond worden na evaluatie van de voordelen/nadelen dat het project de doelstellingen niet of onvoldoende realiseert of dat het alternatief technisch en/of naar veiligheid niet haalbaar zou zijn. De Commissie adviseert om in het MER al de valabele alternatieven op een evenwaardige wijze te onderzoeken om daaruit het meest milieuvriendelijke alternatief te generen op basis van de meest relevante negatieve en positieve milieueffecten.

Inzake uitvoeringsalternatieven zal het MER toetsen welke de mogelijke beheerssystemen zijn in functie van flexibiliteit in beheer. Een beheerplan zelf kan in een latere fase uitgewerkt worden. Het MER zal zoeken naar de meest milieuvriendelijke fasering voor de inrichtingswerken.

De Commissie adviseert om in het MER eveneens opgave te doen van mogelijke sites die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden waarvan de locaties nog niet zijn gekend zijn (bv. werfkeet, de aanleg van een extra werfwegen, ...). Dit is noodzakelijk t.b.v. het inschatten van locatiegebonden effecten (vb. tijdelijk biotoopverlies).

Het MER zal de verschillende mogelijke stappen in de realisatie van de inrichting in een helder stroomschema weergeven. Het MER zal in voorkomend geval ook opgave doen van relevante vroegere en lopende studies i.v.m. de ontwikkeling van dit project en de milderende maatregelen en het zoeken naar mogelijke alternatieven.

Volgende relevante projectonderdelen dienen bijkomend te worden aangepast, opgevolgd, verduidelijkt of aangevuld:

- De inrichting van het gebied (inclusief spuikom, uitgraven van geulen) dient nader uitgewerkt te worden. De keuzes die gemaakt worden, dienen gemotiveerd te worden.
- Het doortrekken van de hoofdgeul tot aan de Dievegatkreek (inclusief het graven van zijkanaaltjes) dient als deelingreep behandeld te worden.
- Een schatting van de tijdsduur/fasering van de werken dient opgenomen in het MER.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffectenrapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

- De locaties van de af te graven zones en het niveau tot waar wordt afgegraven dienen beter gemotiveerd en gepreciseerd te worden, rekening houdend met de huidige toestand, en de beoogde dynamische ontwikkeling van het gebied: wat betreft het graven van geulen is het van belang dat er een minimale ingreep wordt gepleegd, zodat de natuur zelf “zijn gang kan gaan”. Voor wat betreft de dynamiek is het van belang dat er bij de dimensionering van aan te leggen geulen rekening wordt gehouden dat dynamiek niet gebaat is bij rechte geulen.
- De ligging van de nieuwe dijken (ten opzichte van de bestaande dijken) dient cartografisch weergegeven te worden. Tevens dienen de afmetingen (minimale hoogte in functie van veiligheid) van de nieuwe dijken aangegeven te worden.
- Het eindbeeld (hoogteligging, stadium van natuurontwikkeling, ontsluiting, de afwerking, recreatieve functies, ...) dat ontstaat op enkele relevante momenten na het uitvoeren van de maatregelen dient beschreven te worden.
- Er dient aangegeven te worden in hoeverre de werkelijke ontwikkeling van het gebied later kan worden bijgestuurd (door beheer/onderhoud). Welke zijn de mogelijkheden om deze te vergroten.
- De in de toekomst mogelijk noodzakelijke onderhoudswerken dienen opgesomd te worden.
- Voldoende aandacht dient te gaan naar de duurzaamheid van de voorgestelde alternatieven (wat is de verwachting ten aanzien van de natuurontwikkeling in de komende decennia en in hoeverre scoren de alternatieven verschillend op het vlak van ongewenste ontwikkelingen, zoals afnemende dynamiek en het weer verdwijnen van het gewenste intergetijdengebied door verlanding).

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

6. Juridische en beleidsmatige context

art.4.3.7.§ 1,f

De Kennisgeving/Startnotitie heeft opgave gedaan van het juridische/ beleidsmatige kader in Vlaanderen en Naderland dat voor dit MER van belang is in de vorm van een opsomming per discipline (bijlage C). Deze opsomming zal in het MER aangevuld worden zodat duidelijk is welke randvoorwaarden relevant zijn voor dit project en waar deze verder behandeld worden (vb. onder welk punt, in welke discipline, ontwikkelingsscenario,...).

De meest relevante wetgeving en beleidsplannen m.b.t. het project worden verder uitgewerkt en grondig beschreven in functie van het te realiseren project. Het MER zal ook hier zorgvuldig nagaan waar de projectrelevantie zich situeert en in het bijzonder ook aangeven of de voorwaarde onderzoekssturend kan zijn dan wel procedurebepalingen bevat of de combinatie van beide. Het is van belang om ook tijdens het opstellen van het MER de stand van zaken hiervan op te volgen. De juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met een duidelijke ruimtelijke component dienen cartografisch gepresenteerd te worden.

7. Bestaande toestand en milieueffecten

7.1 Bestaande toestand en ontwikkelingsscenario's

art.4.3.7.§ 1,1°, g

Als referentiesituatie dient de huidige toestand van het projectgebied met de onmiddellijke omgeving te worden behandeld. De Kennisgeving/Startnotitie heeft een beschrijving gegeven per discipline van de wijze waarop de referentiesituatie zal worden beschreven, welke bestaande gegevens daarvoor zullen gebruikt worden en waar, in het raam van het MER, bijkomende inventarisatie noodzakelijk is.

De Kennisgeving/Startnotitie geeft het referentiescenario (=referentiesituatie) aan dat zal fungeren als vergelijkingsbasis voor het onderzoek. Deze beschrijft de huidige toestand en de onderhoudswerken in het Zwin, maar zal ook rekening moeten houden met toekomstige ontwikkelingen in de Willem-Leopoldpolder en de maatregelen die in het Zwin en de Kleyne Vlake zouden worden genomen, als voorliggend project niet zou doorgaan. Ook andere toekomstige ontwikkelingen binnen het studiegebied dienen mee in rekening te worden gebracht voor de referentiesituatie 2010, met doorkijk naar 2030. Te denken valt aan de verdere uitbouw van de haven van Zeebrugge, de stijging van de zeespiegel en een te verwachten verhoogde toeristische druk.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Indien er tijdens het opstellen van het MER andere ontwikkelingen naar voor zouden komen, dienen deze toegevoegd te worden aan het afwegingskader.

In het MER zullen de disciplines Bodem en Water, Fauna & Flora, Lucht, Geluid, Mens (mobiliteit, recreatie, educatie) en Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie behandeld worden door een erkend deskundige. De discipline Mens – deeldomein toxicologische en psychosomatische aspecten (gezondheidsaspecten) zal behandeld worden door de coördinator.

Het studiegebied binnen de verschillende disciplines zal voldoende ruim genomen worden t.b.v. de effectbeschrijving. De grenzen worden cartografisch gepresenteerd. Het afbakeningsproces is een iteratief proces dat bij de redactie van het eindrapport dient afgerond te zijn.

Tijdens het opstellen van het MER dient men gebruik te maken van de disciplinespecifieke delen van het Richtlijnenboek m.e.r. meer bepaald de hoofdstukken met betrekking tot (bronnen van) Basisinformatie, (afbakening van het) Studiegebied en (analyse van de) Referentiesituatie.

Aanvullend op de Kennisgeving/Startnotitie kan hierbij nog aangegeven worden dat:

Met betrekking tot de disciplines bodem en water:

- recent bronmateriaal gebruikt wordt voor de beschrijving van de referentiesituatie (o.a. beschikbare boringen die uitgevoerd werden in het kader van het beheerplan 'De Zwinduinen en -polders');
- de huidige grondwaterkwaliteit, bodemkwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit (in het bijzonder voor de variant met spuien) binnen het studiegebied beschreven worden;
- de invloed van de evolutie en morfologie van zandbanken net voor de Zwinmonding op het binnenstromen van water beschreven wordt. De zandbanken vormen mogelijk een 'drempel' waardoor zeewater nog enkel bij hogere vloed het gebied kan binnendringen;
- de invloed van zandsuppleties aan de Zwinmonding op de verzanding van het Zwin bestudeerd wordt;
- de ligging van de waterlopen in de nabijheid van het projectgebied worden beschreven en weergegeven op een kaart;
- de gegevens uit wateranalyses, welke zouden ter beschikking komen in de loop van het m.e.r.-proces, worden gebruikt om de bestaande toestand (bijv. inzake waterkwaliteit) te beschrijven;
- de aanwezige grondwaterwinningen in kaart worden gebracht.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Met betrekking tot de discipline fauna & flora:

- voor de bepaling van de referentiesituatie de zone bestudeerd dient te worden waarin effecten te verwachten zijn. Hierbij is het van belang dat erop toegezien wordt dat dit minstens overeenstemt met de invloedzone van de abiotische disciplines;
- bijkomende inventarisaties in het studiegebied noodzakelijk zijn indien de beschikbare informatie ontoereikend, verouderd of achterhaald zou zijn;
- flora- en faunagegevens worden opgevraagd, o.a. bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, bij lokale natuurverenigingen, Bijzondere aandacht dient te gaan naar vogels en hun directe voedsel (marine fauna). Met betrekking tot de discipline mens – mobiliteit, recreatie, educatie;
- de huidige recreatieve structuren en activiteiten in het studiegebied beschreven worden.

Met betrekking tot de discipline landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie:

- gebruik gemaakt wordt van de bestaande inventarisatiegegevens van historische forten en oorlogsrelicten in de grensoverschrijdende Zwinregio;
- ook niet-beschermd waardevol erfgoed dat binnen het studiegebied voorkomt opgenomen wordt in de beschrijving d.m.v. een terreinopname;
- mogelijke elementen opgesomd in de landschapsatlas duidelijk aan bod komen;
- bijkomende inventarisaties in het studiegebied noodzakelijk zijn indien de beschikbare informatie ontoereikend, verouderd of achterhaald zou zijn;
- positieve en negatieve landschapselementen op meso- en/of microschaal in kaart worden gebracht;
- bij de beschrijving de referentietoestand in de Willem-Leopoldpolder beschreven wordt;
- het ontstaan en de historische verplaatsing van het tracé van de Zvingeul zowel in de Willem-Leopoldpolder als in de Zwinvlakte beschreven worden (ondermeer met betrekking tot het ontstaan van de Dievegatkreek en andere kreekrelicten in de Willem-Leopoldpolder)³.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

7.2 Milieueffecten en milderende maatregelen

art.4.3.7.§ 1,2°, a, b, c

De Kennisgeving/Startnotitie geeft een beschrijving per discipline van de wijze waarop de effecten zullen onderzocht en beoordeeld worden en geeft aan dat in functie van het effectenonderzoek milderende maatregelen zullen voorgesteld en uitgewerkt worden. Belangrijk hierbij is dat in de tekst van het MER voor elke onderzochte effectgroep duidelijk de gebruikte methodologie wordt uiteengezet en dat er gestreefd wordt naar een maximale kwantitatieve beschrijving van het effect.

Indien cumulatieve effecten met andere projecten uit de omgeving mogelijk zijn dienen deze meegenomen te worden bij de effectbespreking. In het gebied ten westen van het huidige Zwin, namelijk in het natuureservaat de Zwinduinen en -polders zijn enkele ingrepen m.b.t. natuurinrichting gepland. Op 31 december ging het door de Europese goedgekeurd goedgekeurd en meegefinancierd LIFE-natuurproject ZENO (Zwinduinen Ecologische NatuurOntwikkeling) van start. Met het LIFE - project ZENO wil het Agentschap voor Natuur en Bos met steun van de Europese Unie de beheermaatregelen uit de gebiedsvisie van het Vlaams Natuureservaat 'De Zwinduinen en -polders' uitvoeren om de typische duinhabitats en habitats van de duinpolderovergang in stand te houden en te herstellen.

In het MER dient een significantie-beoordelingskader gebruikt te worden waarin duidelijk gemaakt wordt wanneer een effect als significant of nietsignificant wordt beschouwd. In het MER zal voor elke discipline de omzetting van de beschreven kwantitatieve of kwalitatieve effecten naar een mogelijke beoordelingsschaal verduidelijkt worden. In het MER worden de onderwerpen die in hun verband met milieueffecten vanwege relevante wet- en regelgeving noodzakelijk zijn (w.o. passende beoordeling, watertoets) opgenomen.

Onderzoek naar sociaal-economische aspecten vormt in Nederland een verplicht onderdeel van de procedure, gekoppeld aan een rijksprojectenbesluit. Dit onderzoek kan tevens gebruikt worden als onderdeel van het afwegingskader (zie bijlage 4: Maatschappelijke kosten-baten analyse).

³De inspraakreactie van de Provincie West-Vlaanderen vermeldt hierover een aantal nuttige documenten.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

De kennisgeving doet opgave van de inhoud en aanpak van het onderzoek en bevat reeds veel relevante informatie. Per discipline volgen hieronder de aanvullingen.

Met betrekking tot de disciplines bodem en water;

- de veranderingen in het sedimentatie- en erosieproces worden beschreven;
- vergelijking gecontroleerd intergetijdengebied vs gewone ontpoldering;
- de mogelijke effecten van verzilting op (op landbouw en waterwingebieden) besproken worden;
- de bodemchemische processen beschreven worden in de gronden die ontpolderd worden. Bij een ontpoldering wordt de nieuwe zoute natuur geconfronteerd met een ingeklonken bodem. Er dient aandacht te worden gegeven aan de mate waarin deze bodem een belemmering is voor de vorming van een landschap van nieuw schor en tussengelegen pieren;
- naast als maatregel tegen verzanding is het spuien ook bedoeld tot herstel van de gradiëntrijke contactmilieus zout/zoet, wat tevens op- en stroomafwaartse migratie- (en eventueel voortplantings-) mogelijkheden biedt aan de euryhalieene organismen (zie ook fauna en flora): dit zal het MER verder onderzoeken;
- veranderingen in grondwaterstromingen bestudeerd worden;
- er aangegeven wordt of bemaling nodig is;
- de effecten van het verplaatsen van de dijken op de bodemsamenstelling beschreven worden;
- rekening gehouden wordt met mogelijke bodemverdichting;
- het grondverzet kwantitatief berekend wordt (hoeveel grond wordt verwijderd/ aangevoerd/ hergebruikt);
- er aangegeven moet worden of er tijdens de exploitatiefase slib afgegraven moet worden, waar die geborgen moet worden en wat hiervan de effecten zijn;

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

- het risico op bodem- en waterverontreiniging t.h.v. het projectgebied wordt ingeschat;
- m.b.t. variant A (Spuien):
 - nagegaan wordt op hoeveel water vanuit de polder het jaar door gemiddeld gerekend kan worden en met welke periodiciteit gespuid kan worden;
 - onderzocht wordt wat de effecten zijn van spuien met (vervuild) zoet water of spuien met zout water;
 - onderzocht wordt wat de effecten zijn tgv de significante wijziging van het debiet van het geloosde water (het gaat hier immers over puntlozingen van grote hoeveelheden water) op o.m. het benthos in krekens en in de slikken;
 - de opportuniteit beschouwd wordt van het lozen van overtollig water via het Zwin in periodes van wateroverlast.
- de elementen en informatie ten behoeve van het uitvoeren van de watertoets opgenomen worden.

Met betrekking tot de discipline fauna & flora:

- biotoopwinsten of –verliezen, tijdelijk of permanent, direct of indirect, in een lengte-en/of oppervlaktemaat uitgedrukt worden (“groene boekhouding”). Indien boscompensatie noodzakelijk is (en niet gekozen wordt voor het storten van een bosbehoudsbijdrage) zal de compenserende bebossing duidelijk in beeld worden gebracht (wat, waar en hoeveel) en zullen de effecten van deze compenserende maatregel op de andere disciplines tevens behandeld worden;
- de bijdrage tot de instandhoudingsdoelen en herstelopgaven met betrekking tot habitats en soorten beschreven wordt;
- de aantasting van bestaande beschermde natuur (o.a. ter hoogte van de Dievegatkreek, het Nederlandse deel van de Willem-Leopoldpolder en de Kleyne Vlake) beschreven wordt (Zie bijlage 5: Gebiedsbescherming en Soortenbescherming);

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

- het de aanbeveling verdient om bij natuur steeds een strikte scheiding te maken tussen buiten en binnen de speciale beschermingszone. Op deze wijze kan de winst- verliesrekening voor Natura 2000 zo zuiver mogelijk in beeld worden gebracht. Verder is het wenselijk om strikt onderscheid te maken in tijdelijke en blijvende effecten, aangezien ook tussen deze effecten de uiteindelijke balans neutraal dan wel positief moet zijn;
- de Europese richtlijnen belangrijke ecologische toetsingskaders zijn, maar ook de natuurtoets uit het natuurdecreet moet uitgevoerd worden;
- er ook aandacht moet zijn voor beschermde dier – en plantensoorten en voor soorten van de Nederlandse en Vlaamse rode lijst, zo mogelijk op basis van populatieschattingen van te verdwijnen of juist nieuwe soorten;
- indirecte gevolgen van mogelijke wijzigingen in de waterhuishouding bij voorkeur kwantitatief beschreven worden;
- bijzondere aandacht uitgaat naar de restpopulaties van Boomkikker en de mogelijke barrières tussen de populatie in West-Vlaanderen en de Zeeuwse populatie⁴;
- de effecten op trekvis, zoals Paling, 3-doornige stekelbaars en Bot besproken worden.

Met betrekking tot de discipline lucht:

- de nodige aandacht gaat naar opwaaiend stof en zand tijdens de aanlegfase.

Met betrekking tot de discipline geluid:

- een hindercontour voor geluid tijdens de aanleg besproken wordt op basis van gelijksoortige werkzaamheden. Deze contouren worden cartografisch gepresenteerd;
- hierbij rekening gehouden wordt met het geluid van pompen, het in werking treden van de spuikom, ...

⁴Goddeeris B., Vantorre R. & Bauwens D., 2001. De boomkikker en veedrinkpoelen te Knokke-Heist. In: Colazzo S., Baert P., Valck F. & Bauwens D., 2001. Kwantificeren van recente veranderingen in status van amfibieën en hun biotopen in het landelijk gebied. Eindrapport van studie in het kader van het Vlaams Impulsprogramma Natuurontwikkeling. Instituut voor Natuurbehoud, De Wielewaal Natuurvereniging v.z.w., Limburgse Koepel voor Natuurstudie, Universiteit Antwerpen en Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Brussel, p. 161-165

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

- rekening gehouden wordt met de overheersende windrichtingen;
- geluidshinder zowel in functie van de discipline Mens als in functie van Fauna bepaald wordt.

Met betrekking tot de discipline mens - gezondheidsaspecten:

- de effecten op veiligheid ten opzichte van zeewering, dijkdoorbraak, de verhoogde spuikom,... beschreven worden.

Met betrekking tot de discipline mens – mobiliteit, recreatie, educatie:

- alle hinderaspecten maximaal kwantitatief beschreven worden. Voor tijdelijke hinder kan gebruik gemaakt worden van het systeem van “menschinderdagen”;
- de effecten t.g.v. van grondaanvoer en/of –afvoer beschreven wordt. Daarbij zal rekening worden gehouden met kwetsbare locaties (scholen,...), fietsverbindingen en recreatiemogelijkheden;
- de verkeershinder voor omwonenden, zwakke weggebruikers, recreatie en agrarische activiteiten tijdens de aanleg en tijdens de exploitatie besproken wordt;
- daarbij ook rekening gehouden wordt met de bereikbaarheid van het Provinciaal Natuurpark en de landbouwgronden tijdens de werken;
- de gevolgen voor het fietstoerisme langs de Internationale dijk en het nieuw aangelegde fietspad langs de Kanaalweg tussen Retranchement en Cadzand-Bad besproken wordt;
- de toegankelijkheid van eventuele nieuwe natuurontwikkelingsgebieden die zouden ontstaan beschreven wordt en aandacht geschonken wordt aan het toeristisch-educatief medegebruik;
- de effecten op strandrecreatie (inclusief veiligheid), in het bijzonder aan Nederlandse zijde, meegenomen worden;
- de economische impact op de landbouw, de fysische impact op de betrokken gronden en de sociale gevolgen voor de landbouwers zowel globaal als op bedrijfsniveau bekeken wordt;

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

- de schade door een stijgende vogelpopulatie in de aanpalende polders en de impact van het verlies van rechten (EU toeslag rechten, mestafzet, beheersovereenkomsten, ...);
- de impact van de nieuwe dijken op de leefbaarheid van de dorpskernen beschreven wordt;
- voor het peilbeheer in de polders zowel rekening gehouden wordt met de noden van de bewoners (in functie van veiligheid) als met landbouw (drinkwater voor vee, vernatting /verdroging van akkers);
- de invloed van de polderwaterlozingen en ontgrondingen (ten gevolge van de ontpolderingen) op de zwemwaterkwaliteit onderzocht worden. Tevens zal rekening worden gehouden met mogelijk toenemende stroomsnelheden waardoor gevaarlijk situaties gecreëerd worden voor zwemmers aan Nederlandse zijde.

Met betrekking tot de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie:

- het effect op het open agrarisch landschap in beschouwing genomen wordt;
- de landschappelijke verstoring van o.a de inplanting van dijken, het waterreservoir,... meegenomen wordt;
- rekening gehouden wordt bij de inplanting van het spuibekken met de landschappelijke integratie;
- de impact van de nieuwe hogere dijk en de ligging ten aanzien van de bestaande dijken beschreven wordt;
- een duidelijke afweging en toetsing gebeuren van de doelstellingen en de geplande maatregelen van het project ten aanzien van de onderhouds- en instandhoudingsplicht geldend binnen het beschermd landschap en de impact op de natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en esthetische waarde;
- rekening gehouden wordt met de archeologische potenties van het gebied, in het bijzonder in de omgeving van Retranchement en in het oostelijk deel van de Willem-Leopoldpolder;

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

- het mogelijke potentieel van het project naar de beleving/valorisering van natuur- en erfgoedwaarden beter belicht wordt. Zowel de natuurwaarden van het estuariene milieu als de belangrijke cultuurhistorische betekenis van de Oude Zwingel als havenroute naar Brugge maar ook als militaire grens tussen de beide Nederlanden, kunnen een belangrijke belevingswaarde krijgen, mits op een aantrekkelijk en verantwoorde wijze toegankelijk gemaakt. Op deze wijze kunnen zowel de plaatselijke bevolking als toeristen beter bij het project betrokken worden. Bij de verschillende alternatieven verdient het daarom aanbeveling te onderzoeken hoe het gecreëerde landschap toegankelijk wordt gemaakt; welke de mogelijkheden voor recreatie en toerisme zijn, en hoe deze best geïmplementeerd worden met de minst mogelijke schade voor het estuariene milieu;
- de locatie en inrichting van de dijken gemotiveerd worden. Op basis van inspraak bleek een angst voor een dijk op Delta-hoogte en de visuele en landschappelijke isolering van het dorp Retranchement. Zowel wat betreft de ligging als de morfologie van de nieuwe dijk, kan gezocht worden naar een scenario waarbij de perceptieve en landschappelijke hinder voor het dorp Retranchement minimaal is (ondermeer door gebruik van zachtere, meer “natuurlijke” dijkglouingen etc; maar ook door in alternatief 2 variant B in de “zoekzone” de dijk op verdere afstand van het dorpscentrum te positioneren);
- de onderhouds- en instandhoudingsplicht, die voortvloeit uit de bescherming als landschap van het Zwin conform het Koninklijke Besluit van 7 april 1939 en bepaald wordt in het landschapsdecreet van 16 april 1996, vormt de wettelijke basis om de geplande ingrepen (uitbreiding Zwin, uitgraven geulen, ...) aan te toetsen: met name of ze het landschap in goede staat houden, het niet ontsieren, beschadigen of vernielen, én of de natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en esthetische waarden (die aan de grondslag liggen van de bescherming als landschap) behouden of zelfs versterkt worden.

Tijdens het opstellen van het MER dient gebruik gemaakt te worden van de disciplinespecifieke delen van het Richtlijnenboek m.e.r., meer bepaald de hoofdstukken met betrekking tot (karakterisering van de) Effectgroepen, Effectuitdrukking en Beoordelingscriteria, en (analyse van de) Geplande situatie.

Voor significant negatief beoordeelde effecten worden milderende en/of compenserende maatregelen uitgewerkt. Indien er significant negatief beoordeelde effecten, al dan niet na mildering, overblijven moeten de deskundigen aangeven of het project voor de aspecten binnen hun discipline dan wel een haalbaar project is. De efficiëntie van de milderende en/of compenserende maatregelen wordt, indien mogelijk, ook steeds kwantitatief aangetoond.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

7.3 Vergelijking van de alternatieven

art.4.3.7.§ 1,2°, e

Zoals hoger gesteld (zie §5 van deze richtlijnen) is de vergelijking van de verschillende alternatieven en varianten in het MER zeer belangrijk.

Het MER dient het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) te beschrijven. Dit alternatief moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu én binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma. Uit de effectbeschrijvingen moet blijken welk alternatief, ofwel welke combinatie van milieuvriendelijke varianten, het meest milieuvriendelijk is. Wanneer het voorkeursalternatief, dat is het alternatief dat in de te nemen besluiten wordt opgenomen, afwijkt van het meest milieuvriendelijke alternatief, dan dient dat te worden gemotiveerd.

Het rapport zal aantonen of het voorgestelde project het best haalbare is voor het milieu en de natuurwaarden, ook naar 2030.

Het MER zal tevens duidelijk de methodologie beschrijven om deze alternatieven op basis van hun effecten t.o.v. elkaar af te wegen. In deze afweging wordt de referentiesituatie opgenomen.

8. Leemten in de kennis

art.4.3.7.§ 1,4°

Het MER dient opgave te doen van de leemten in kennis die tijdens het uitvoeren van het onderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen opgedeeld worden naar aard van de leemte waarbij dan onderscheid dient gemaakt te worden tussen leemten m.b.t. project, m.b.t. inventarisatie en aangaande methode en inzicht.

Het MER zal eveneens aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken naar de besluitvorming.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

9. Monitoring en evaluatie

art.4.3.7.§ 1,2°, d

In het MER zal per discipline aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn, bijvoorbeeld vanuit de vergunningsreglementering of vanuit de leemte in de kennis. Het MER zal ook aangeven welke maatregelen er dienen genomen te worden indien monitoringresultaten uitwijzen dat er toch nog negatieve of mildere effecten optreden. (bijv. uitspraken onder de vorm van: als ...[waargenomen effect] dan ... [te nemen maatregel]). Omdat monitoring ook een gevolg kan zijn van een “Leemte in de kennis” is het uiteraard logisch om het hoofdstuk m.b.t. de postevaluatie/monitoring na het hoofdstuk m.b.t. de leemten in kennis in het MER in te lassen.

10. Integratie en eindsynthese

art.4.3.7.§ 1,2°, e

In een afzonderlijk deel zal het rapport een disciplineoverschrijdende, leesbare samenvatting geven over de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen milderen. Daarenboven zal in dit hoofdstuk duidelijk aangeven of het project (of één van de alternatieven) een voor het milieu (incl. natuur) aanvaardbaar project is of niet.

11. Tewerkstelling, investering en gebruikte materialen

art.4.3.7.§ 5,3°

In dit hoofdstuk geeft het rapport aan welke de verwachte tewerkstellings- en investeringseffecten zijn van de voorgenomen activiteit.

Tevens zal worden aangegeven welke materialen (aard en hoeveelheid) er voor dit project zullen worden gebruikt, indien dit nog niet beschreven werd bij de projectbeschrijving.

12. Niet-technische samenvatting

art.4.3.7.§ 1,5°

De niet-technische samenvatting vormt een afzonderlijk leesbaar deel van het rapport dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer. Figuren, kaarten of tekeningen dienen ter ondersteuning van de tekst in deze samenvatting te zijn opgenomen. Deze niet-technische samenvatting wordt bij het indienen van de definitieve versie tevens in digitale vorm aangeleverd.

Brussel, 16 mei 2007
Het afdelingshoofd,
ir. Koen DE SMET

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

BIJLAGEN

1. Projectgegevens
2. Lijst van inspraakreacties en adviezen
3. Lijst van administraties
4. Maatschappelijke kosten-baten analyse
5. Gebiedsbescherming en Soortenbescherming

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

BIJLAGE 1

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling Kust (Vlaanderen) en Provincie Zeeland (Nederland)

Bevoegd gezag: Departement Leefmilieu, Natuur en Energie; Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid; Dienst Mer (Vlaanderen) en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Nederland)

Besluit: Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (Vlaanderen), Rijksprojectbesluit (Nederland), diverse vergunningen

Categorie Besluit m.e.r. 2004 in Vlaanderen: 10,h en 10,n

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994 in Nederland: C12.2 en C9.2

Activiteit: uitbreiding van het Zwin met een landwaartse dijkverlegging met bijbehorend grondverzet

Procedurele gegevens:

Volledig verklaring (Vlaanderen): 29 januari 2007

Kennisgeving/Startnotitie (Nederland): 13 februari 2007

Richtlijnenadvies uitgebracht: 15 mei 2007

Bijzonderheden: Er is sprake van een gezamenlijke Vlaams-Nederlandse m.e.r.-procedure. Over de Richtlijnen voor de inhoud van het MER geeft dus ook een Vlaams-Nederlandse Commissie advies aan de bevoegde overheidsinstanties. Op verzoek van initiatiefnemer en bevoegd gezag in Nederland is in het advies ook een passage gewijd aan de maatschappelijke kosten-baten analyse (zie bijlage 5). Het uitvoeren van zo'n MKBA is niet vereist in Vlaanderen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. C. Baeteman (V) dr. J.H. van den Berg (NL) dr. S. Degraer (V) ir. G. Pillu (voorzitter) (V)
drs. F. Rosenberg (NL) dr. T. Soens (V)

Secretaris van de werkgroep:

drs. P. Jongejans (NL), ir. K. Schoofs (V)

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

BIJLAGE 2

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20070319	A.R.J. Faes	Terneuzen
2.	20070317	J. Schijve	Retranchement
3.	20070320	Café Restaurant De Witte Koksmuts	Retranchement
4.	20070321	Stichting Duinbehoud	Leiden
5.	20070320	Stichting het Zeeuws Landschap	Heinkenszand
6.	20070319	Waterschap Zeeuws-Vlaanderen	Terneuzen
7.	2007	Strandpaviljoen De Zeemeeuw	Cadzand
8.	2007	T.J.A.J. Vermue en M.L.E.E. Vermue-Dhont	Retranchement
9.	20070327	College van B&W gemeente Sluis	Sluis
10.	20070322	P. Dieleman	Terneuzen
11.	20070323	L. van Melle	Zierikzee
12.	20070323	Dorpsraad van Retranchement	Retranchement
13.	20070324	I.P. de Winne	Retranchement
14.	20070326	Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO)	Goes
15.	20070326	Werkgroep Schelde Estuarium (bestaande uit: Natuurpunt, Bond Beter Leefmilieu, WWF-België, 't Duumpje, het Zeeuws Landschap, Vogelbescherming Nederland en de Zeeuwse Milieufederatie)	Goes
16.	20070323	A. de Feijter, namens Actiecomité "Redt onze Polders"	Zaamslag
17.	20070323	Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje West Zeeuws-Vlaanderen	Oostburg
18.	20070330	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directie Rijkswaterstaat Zeeland	Middelburg
19.	20070326	Burgemeester en schepencollege gemeente Knokke-Heist	Knokke-Heist,België
20.	2007	K. van Steen, namens Boerenbond, ABS, landbouwers van Knokke-Heist en omstreken, Burgemeester en schepencollege van Knokke-Heist, Ronde Tafel Knokke, BPW Knokke, Unizo Knokke, Lions Knokke, Kiwanis Damme en de plaatselijke bevolking van Knokke-Heist, lijst met 7000 handtekeningen	Knokke-Heist,België

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
21.	20070323	B. Lanckriet en K. Lanckriet-Van Steen	Knokke-Heist, België
22.	20070323	P. Lanckriet-Despriet	Knokke-Heist, België
23.	2007	R. Lanckriet	Knokke-Heist, België
24.	20070320	G. Lootens	Knokke-Heist, België
25.	20070321	K. van Tichelen	Retranchement
26.	20070322	G. Baeke	Knokke-Heist, België
27.	2007	G. Snauwaert en G. Snauwaert	Knokke-Heist, België
28.	20070324	F. van de Vijver, namens Bedrijfs-gilde Knokke-Heist	Knokke-Heist, België
29.	20070323	D. Vancraeynest, namens de Zwin-Polder	Brugge, België
30.	20070222	Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieuvergunningen	Brugge, België
31.	20070321	Vlaamse overheid, Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	Brugge, België
32.	20070129	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)	Mechelen, België
33.	20070326	Werkgroep Schelde-estuarium, bestaande uit: Natuurfonds, Bond Beter Leefmilieu (BBL), Wereld Natuur Fonds (WNF), de Zeeuwse Milieufederatie (ZMF), het Zeeuws Landschap, Vogelbescherming Nederland en Natuurmonumenten	Mechelen, België
34.	20070321	Boerenbond	Leuven, België
35.	20070323	Provincie West-Vlaanderen, Dienst Milieu, Natuur en Waterbeleid	Sint-Andries, België
36.	20070229	J. Cauwels	Knokke-Heist, België
37.	2007	G. Wegter	Valkenswaard
38.	20070326	A. van Nieuwkerke	Brugge, België
39.	20070325	J.J. Peters	Brussel, België
40.	20070320	Boerenbond, namens C. Dhondt	Leuven, België
41.	20070323	F. Vandierendonck en S. van de Sompele	Knokke-Heist, België

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

BIJLAGE 3

Lijst van administraties

Lijst van de aangeschreven administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die reageerden (schriftelijk of op de richtlijnenvergadering) en waarmee rekening werd gehouden in deze richtlijnen:

- Agentschap R-O, Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen
- OVAM
- Nieuwe Hazegraspolder
- Zwinpolder
- provincie West-Vlaanderen
- gemeente Knokke-Heist
- Agentschap Natuur en Bos West-Vlaanderen

Lijst van de administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die hebben laten weten geen opmerkingen te hebben op de inhoudsafbakening en methodologie:

- LNE, Afdeling Milieuvergunningen

Lijst van de administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die werden uitgenodigd om reactie te geven maar die niet reageerden en waarmee dus ook geen rekening werd gehouden in deze richtlijnen:

- VMM, Afdeling Water
- VMM, Buitendienst Gent
- VLM
- VLM West-Vlaanderen
- INBO
- LNE, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen
- RWO, Afdeling Ruimtelijke Planning
- Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouw West-Vlaanderen
- LNE, Afdeling Lucht, Hinder, Milieu & Gezondheid
- Administratie Gezondheidszorg, Afdeling Preventieve en Sociale Gezondheidszorg
- MOW, Maritieme Toegang
- MOW, Haven- en Waterbeleid
- MOW, Algemeen Beleid
- Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium (BMM)
- RWO, Afdeling West-Vlaanderen, Cel Ruimtelijke Ordening (*)

(*) Vergunningverlenende overheden

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

BIJLAGE 4

Maatschappelijke kosten-baten analyse

Sociaal-economische aspecten

In de Kennisgeving/Startnotitie wordt aangegeven dat er een onderzoek naar de sociaal-economische effecten zal plaatsvinden. Daarbij wordt gerefereerd aan de OEI-leidraad hetgeen duidt op een maatschappelijke kosten batenanalyse (MKBA). Echter uiteindelijk wordt voorgesteld om een kosteneffectiviteitsanalyse (KEA) uit te voeren.

Onderzoek naar de sociaal-economische effecten vormt in Nederland een verplicht onderdeel van de m.e.r.-procedure. Tevens kan het gebruikt worden als afwegingskader ten behoeve van het beleid.

MKBA en KEA zijn beiden vormen van afwegingskaders. Toepassing van een MKBA vereist het kwantificeren en monetariseren van zoveel mogelijk effecten. Voor het Zwin geldt dat een groot deel van de natuureffecten moeilijk te kwantificeren en te waarderen zijn, waardoor een monetair saldo weinig informatie oplevert.

Een KEA vereist informatie over kosten van projectalternatieven bij een vastgesteld doel (of informatie over effecten bij een vastgesteld budget). In het geval van het Zwin zullen zowel kosten als effecten variëren waardoor toepassing van een KEA niet tot de keuze van een beste alternatief leidt. Bovendien geeft een KEA slechts aan dat de doelstelling bereikt wordt en geen informatie over het nut dat aan de investering ontleend kan worden. Een derde mogelijkheid zou het uitvoeren van een multi-criteriaanalyse (MCA) zijn. De effecten worden dan opgeteld via het gebruik van (eigen) gewichten. Afgezien van het subjectieve element van de weging vereist deze methode nog steeds het kwantificeren van (natuur)effecten, wat bij het Zwin problematisch is.

Als compromis tussen uitvoerbaarheid van het onderzoek en het verkrijgen van zoveel mogelijk beleidsinformatie adviseert de Commissie als volgt te werk te gaan:

1. alle kosten en baten worden op overzichtelijke wijze beschreven (zie bijvoorbeeld aanvulling op de OEI leidraad / heldere presentatie).
2. De natuureffecten worden niet in geld uitgedrukt maar wel in de mate waarin ze aan de doelstelling (het aantal ha uniek natuur en de kwaliteit daarvan) voldoen.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

3. Tevens wordt aangegeven in hoeverre de alternatieven verschillen in recreatiewaarde aan de hand van het aantal recreanten dat verwacht wordt. Eventueel kan een monetaire waarde toegekend worden aan de recreatie.
4. Alle kosten worden in kaart gebracht: dit betreft zowel de kosten voor aanleg als voor onderhoud en eventuele vermeden kosten.
5. De kosten voor het verlies van landbouw activiteiten worden geacht gelijk te zijn aan de kosten voor de onteigening van de gronden en worden als zodanig opgevoerd.
6. Hetzelfde geldt voor of verplaatsing van de camping. Deze kosten moeten als compensatie kosten of als afname van winst worden opgevoerd.
7. Eventueel verlies van (de kwaliteit) van landbouwactiviteiten door verzilting of verdroging van de gronden moeten worden meegenomen in zoverre ze niet als (compenserende) kosten al zijn opgevoerd.

De punten 4, 5, 6 en 7 vertegenwoordigen de kosten van het project. De punten 2 en 3 vertegenwoordigen de baten in de vorm van de doelstelling (hoeveelheid en kwaliteit van de natuur) en de mate waarin deze gebruikt wordt.

De alternatieven kunnen met elkaar vergeleken worden door alleen naar de kosten te kijken uitgaande van het volledig bereiken van de doelstelling. In zoverre vormt de aanpak overeen met een KEA.

Echter de hoeveelheid natuur (en mogelijk de kwaliteit) en het aantal recreanten kan per alternatief verschillen. Omdat recreatie uitdrukking geeft aan het nut dat men op de korte termijn ontleent aan het natuurgebied is het belangrijk eventuele verschillen hierin mee te nemen. Een groter natuurgebied dat geen extra recreatie oproept levert geen extra baten op voor de huidige generatie en slechts onzekere baten voor toekomstige generaties.

Samenvattend wordt voorgesteld allereerst een overzicht van kosten en baten te maken (zie punt 1). Vervolgens kan een KEA worden uitgevoerd. Mocht daarbij blijken dat hoeveelheid natuur en recreatie sterk verschillen per alternatief, dan moeten deze twee elementen in de afweging worden meegenomen. Dit zou eventueel aan de hand van een MCA kunnen worden uitgevoerd.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

BIJLAGE 5

Gebiedsbescherming en Soortenbescherming

Gebiedsbescherming⁵

Geef in het MER navolgbaar en gemotiveerd aan of het voornemen gevolgen zou kunnen hebben voor beschermde natuurgebieden.

Indien dat het geval zou kunnen zijn, presenteer dan voor de beschermde gebieden:

- de namen van de gebieden;
- de grondslag voor de bescherming:
 - Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn op grond van artikel 10a Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw);
 - Beschermde natuurmonument: art. 10 Nbw;
 - Ecologische Hoofdstructuur (Nota Ruimte).
- de begrenzingen op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied én:
 - de afstanden hiervan tot de beschermde gebieden, of een duidelijk
 - schaalniveau van het kaartmateriaal waaruit dat is af te leiden.

Geef bovendien:

- per Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied: op grond van welke natuurlijke habitats (bijlage I van de Habitatrichtlijn), welke beschermde soorten (bijlage II van de Habitatrichtlijn) of welke vanwege de Vogelrichtlijn (bijlage I) beschermde soorten het gebied zich heeft gekwalificeerd als speciale beschermingszone. Geef ook aan of er sprake is van prioritaire natuurlijke habitats en/of soorten op grond waarvan deze gebieden zijn gekwalificeerd⁶. Geef de instandhoudingsdoelstellingen. Bepaal of de provincie of de minister van LNV vergunningverlener is voor het project of plan;
- in geval van beschermde natuurmonumenten gelegen buiten de Vogelen/of Habitatrichtlijn-gebieden (ex art. 10 Nbw): het beschermingsregime welke consequenties dit heeft voor het voornemen. Bepaal of de provincie of de minister van LNV vergunningverlener is voor het project of plan;

^{5*} Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de sinds 1 oktober 2005 in werking getreden Natuurbeschermingswet en de gebiedsbescherming.

⁶ Indien dit het geval is en deze worden aangetast, dan dient ontheffing bij de Europese Commissie te worden aangevraagd.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffecten-rapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Voor de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden geldt dat een passende beoordeling uitgevoerd dient te worden, indien niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de activiteit significante gevolgen kan hebben. Kijk ook naar cumulatieve gevolgen tengevolge van andere activiteiten, waaronder bestaand gebruik. Neem de passende beoordeling op in het MER.

Indien uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan dient de zogenaamde ADC-toets⁷ doorlopen te worden. Voor Vlaanderen geldt een analoge verplichting⁸.

Soortenbescherming⁹

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora en faunawet. Indien dat vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat ontheffing verleend zal worden.

Presenteer in een bijlage bij het MER de informatie die benodigd is voor deze ontheffing. Geef in het MER zelf globaal aan welke beschermde planten- of diersoorten voorkomen in of nabij het plangebied en of sprake kan zijn van verstoring van beschermde soorten.

Ga speciaal in op de zeldzame soorten: deze staan in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75 Ffw). Geef ook aan welke beschermde soorten op de zogenaamde Rode lijsten staan.

⁷ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

⁸ Artikel 36ter § 3 tot 6 van het wijzigingsdecreet natuurbehoud van 19 juli 2002 (BS 31.08.2002) bevat de toepasselijke bepalingen.

⁹ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

Richtlijnen voor de opstelling van een milieueffectenrapportage voor Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van Het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

Advies voor richtlijnen voor het internationale milieueffectrapport Structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van Het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied

De provincie Zeeland en de Vlaamse afdeling Kust van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust hebben gezamenlijk het initiatief genomen voor natuurontwikkeling en uitbreiding van Het Zwin, deels op Nederlands en deels op Vlaams grondgebied. Daarvoor is onder andere landinwaartse verlegging van de zeedijk nodig. Ter onderbouwing van de besluitvorming in Nederland en Vlaanderen wordt een milieueffectrapportage uitgevoerd.

MER	-	Milieueffectenrapport
LNv	-	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
KEA	-	Kosteneffectiviteitsanalyse
OS2010	-	Ontwikkelingsschets 2010
IHD	-	Instandhoudingsdoelstellingen voor gebieden die werden aangeduid als speciale beschermingszone i.k.v. de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen
MMA	-	Meest Milieuvriendelijke Alternatief
MWA	-	Meest Wenselijke Alternatief
VKA	-	Voorkeursalternatief
IZC	-	Internationale Zwincommissie
LER	-	Landbouweffectrapport
m.e.r.	-	milieueffectrapportering
SBZ	-	Speciale Beschermingszone in het Natura 2000-netwerk

Bevoegde gezagen voor de Richtlijnen - in Vlaanderen is dit de dienst MER van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en in Nederland het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Vlaamse overheid

AFDELING KUST

